



**Libri Sancti Effrem De Compunctione cordis, Judicio dei [et]
Resurre[ctione] [et]c., Beatitudine Anime, Penitenta,
Luctamine spiritali, Die Judicii**

<https://hdl.handle.net/1874/461580>

Libri Sancti Eusebii De
Compunctione cordis
Iudicio dei et Resurre. ac.
Beatitudine Anime
Penitentia
Luctamine spiritali
Die Iudicii

Comptendu de la ville
de Paris
par
le
seigneur
de la ville

Le seigneur de la ville

Capitulū I

Ingeniosi/ acutissimi Sanctiq; viri Efrē
Edissene ecclesie diaconi: De compunctioe
cordis: Liber primus incipit.

Capitulum I. Premittens planctum aucto-
ris pro anime sue/ institutionisq; patrū suoz
vulneribus: cum eiusdem institutionis descri-
ptione/ et accusatione/ atq; reprehensione vi-
te et institutionis sue: fratruq; suorum.

Dolor me com-
pellit dicere: et iniquitas mea cō-
minatur mihi vt sileam. Terro-
res me ploqui vehementer per-
urgent: et delicta mea silentiū me habere cō-
pellunt. Quia ergo ab ytrisq; coartor: expē-
dit mihi vt enarrē magis dolorem cordis mei
vt quoddā refrigeriū capiam. Anim⁹ meus lau-
diatus est: et oculi mei lachrymas cōcupiscūt.
Quis dabit capiti meo aquam: et oculis me-
is fontem lachrymarum: vt p. vulnerib⁹ ani-
me mee indefinenter diebus ac noctibus des-
fleam. Necnō etiā institutionis nostre molli-
cies/ que temporib⁹ nostris efficitur: quō re-
pleta est vulneribus et ignorātia. Elatio siquē
demeius: qualitatē vulnerū suozū considera-
re nō sinit. Nam institutio illa/ que fiebat in
diebus patrū nostrorū: qui in vniuersa terra
quasi quedā luminaria refulserunt: hec erat:
Cōuersabant quippe in ea quasi inter spinas
et tribulos/ hereticorū videlicet atq; impiorū:
quasi p̄ciosi lapides ac splendide margarite.
Quozū conuersationem nimis castam ac so-
briam: ipsi inimici videntes/ imitatores eozū
fieri gestiebant. Quis em̄ humilitatē eorum
cernens: nō protin⁹ cōpungebat? Aut q̄s eo-
rum modestiam aut quietudinē intuens: nō
cōfestim amirando obstupuit? Quis amator
pecuniarū parsimoniā eozū ac nuditatem
aspiciens: nō totū mundū odio habuit ac de-
spexit? Quis fraudator aut arrogans/ sobri-
am eozū vitam attendens: nō ilico ad humi-
litatem semetip̄m conuertit? Quis aut for-
nicator aut p̄phan⁹/ ad orationē eos cernēs
subsistere: nō statim castam ac pudicam secta-
tus est vitā? Quis x̄o ira cundus ac furorere
pletus: si eos attendit: nō oēm rancoris ama-
ritudinem cōmutauit. Dic em̄ positi certaue-
runt: nunc aut ibi constituti letant: quia de⁹
glorificatus ē in eis: et om̄es edificationē an-
ime inuenerūt. Nostra aut institutio rectas
deserens vias: per pręrupta et aspera incedit

La. II

itinerā. Nō est em̄ qui p̄pter deū a facultati-
bus suis abscedat: neq; em̄ est qui ob eternā
vitam semetip̄m subiciat. Nō est mitis neq;
humilis: nō est quietus nō est firmiter stabili-
tus: nec est qui iniuriam perpeffus sustineat.
Nō est cui maledicat: et sufferat. Igit̄ om̄es
sunt contradictores: om̄es furibundi/ et om̄-
nes pigritia torpentes: om̄es ad amaritudi-
nem prompti: et om̄es ad ornatū vestium faci-
les: om̄esq; inanis glorie cupidi: om̄es vani
ac timidi: et om̄es semetip̄os amātes. Etem̄
qui venit institui: antequā instituat/ alios in-
stituere cupit: et docere anteq; discat. Prius
q̄ erudiat/ promulgare vult leges: et anteq;
discat ordines syllabarū philosophare incipit.
Priusq; subiciat: vult habere subiectos: et
anteq; maiorū iussis obtemperet: arripit iu-
bentis officium. Et anteq; instruat: instrue-
re cupit/ ac monere vsurpat. Si aut quis in
gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadā insolē-
ter in moribus imperat. Si autē ex locuplete
paup fuerit: honores sibi cōfestim expetere
vsurpat. Si vero ex inope: de reque sciscita-
tur: si oparius fuit: digitos cōtinuo studet re-
neros ac delicatos habere. Quis est itaq;
qui nostrā institutionē nō desleat. Ebenūci-
antes siquidem seculo: que terrena sunt sapi-
mus. Et quidem agricole cōtempserunt ter-
ram: et nos qui videmur spirituales esse: colli-
gati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati
sumus. O fratres charissimi: vbi venimus?
Ad continentiam vocati sumus: et escarū ex-
quisitarū industriam adhibemus. In nudita-
tem venimus: et de amictu vestimentozū con-
tendimus. In subiectionē vocati sumus: et im-
perantibus contradicimus. In modestiam et
quietem venim⁹: et om̄es quasi fere agrestes
efficimur.

La. II. Accusans duriciā cordis nostri/
tarditatēq; nostrā ad compunctionē/ cōuer-
sionem et penitentia: cū exhortatiōe ad h̄mōi
agenda: et doctrina quō agi debeant exempla
patrum confirmans: et ad illorū imitationem
nos prouocans.

Egentes non
agnoscim⁹: et audientes nequaq;
in aures nostras percipimus. Si
aliquis conficiens iter/ homicidium p̄petra-
tum repente agnouerit: vultus eius ilico im-
mutat: et cor eius pauore concutit. **Prophē-**

tas et apostolos legimus interfectos: et risus perferimus. Et quid dico prophetas et apostolos? Ipse dominus/verbum patris/pependisse in ligno et propter peccata nostra pemptum esse audiuius et legimus: et elata ceruice contempnimus et ridemus. Sol non potuit ferre domini nostri contumeliam: sed claritatem sui luminis conuertit in tenebras/nos autem a tenebris malicie nostre conuerti nolumus. **U**elut templi quibus nihil deliquerat/a semetipso scissum est: nos autem propter peccata nostra/cor nostrum compungi non cupimus. Terra iugiter per tremiscens a facie domini sub pedibus nostris commouetur/ut nobis metu inculciat/et nec sic ob nostram duriciam formidamus. **U**rbes absorptae sunt/et loca ab ira domini desolata sunt/et nec sic trepidamus. Sol semel iterum meridianis horis super nos obscuratus est/et nec sic corde expauescimus. **B**ella perfarum/ac diuersarum gentium barbararum commota sunt/et regiones nostre desolate sunt/ut nos metuentes dei penitentiam ageremus cum indigeamus penitentia non dierum aut mensium/sed temporum plurimorum/et nec siquidem couerti volumus. Penitentiam itaque agamus fratres/ut peccatorum nostrorum propitiato rem deum habere possimus. **D**espiciamus eum/quia exacerbauimus eum/humiliemus nos ut nos exalteret. **P**langamus/ut consoletur nos. **P**roiciamus a nobis consuetudinem malam/et quasi vestimentum/virtutem animi induamus/ maxime nos qui hanc conuersationem angelicam permeruimus. **E**tiam dilectissimi assumamus mensuram ac regulam bonam illam atque perfectam patrum nostrorum. **H**odie ipsum aque potum accipias/et crastina vina percipias. **H**odie discalciatus/et crastina diuersa calciamenta requiras. **H**odie cilicinam vestem/et crastina trilicem induaris. **H**odie vilissimo habitu et crastina composui et ornatus incedas. **H**odie mitis et humilis/crastina vero petulans ac superbus. **H**odie quietus et obediens/crastina turbidus et contradictor existas. **H**odie in fletibus et lamentatione/et crastina risus cum cachinno pecciter proferas. **H**odie super nudam humum quiescas/et crastina lectuli mollicie delecteris. **S**ed ad unam regulam charissime temetipsum astringe/propter quod possis deo placere/et tibi metipsi/ac proximis tuis utilem te exhibere. **S**i autem mortificaueris temetipsum et solus es/noli discernere/si ab alijs tibi ministratum fuerit. **S**i autem cum multitudine fueris/audi dominum deum dicentem. **Q**uod admodum

vultis ut faciant vobis homines/et vos facite illis. **S**i vero necesse fuerit ut tibi propter mortificationem corporis ministret/attende ne primo tuo in aliquo inferas lesionem. **P**ropter hoc enim perfecti patres fundantes semet ipsos/in unam regulam consummati reperiuntur. **Q**uicquid a principio arripuerunt usque ad finem vite nullis negocijs impediti integram seruauerunt. **U**sque ad quinquagesimum siquidem et eo amplius annum exigentes/in nullo ceptam regulam mutauerunt/idem continentiam bonam atque irreprehensibilem/escarum abundantiam ac lingue intemperantiam cohibentes/sectantes aut humilitatem cordis/manfuerunt quocumque et fidem/nec non charitatem/que perfecte ac spiritualis edificationis vinculum est. **S**uper his autem omnibus pauperatam voluntariam/et ab omnibus negocijs terrenis quietudinem et vitam predicam/ac sobriam/vigiliarum quocumque et orationum instantiam/cum compunctione cordis et fletibus et non tantum risum/sed et subridere precauebant. **S**upbia autem ab eis omnino calcata est. **I**renamque ac furoris feruor frigit in eis. **A**urum apud eos aut argentum pro minimo ducebant/et horum omnium coragione semel emundati sunt. **I**dcirco et deus habitauit in eis/et in eis glorificatus est. **Q**ui videbant eos et qui audiebant de eis/honorificabant deum. **I**dcirco unusquisque nisi se emundauerit ab omni re nequa et a sordidis quocumque cogitationibus/corruptiscentiarum quocumque malarum/nec non et a furore atque inuidia/supbia quocumque ac vana gloria/odio et detractione/contradictione/ac verbositate/et inordinatis actibus/que odit deus/auertat semetipsum ac procul faciat/nequaquam in eo habitet deus. **D**icito namque mihi. **S**i quis te in lutum ceni proiecerit/et ibi spem esse fecerit/libenter hoc feres. **S**i tu cum sis cinis et vermis sustinere non potes/quo vis impolutum deum/qui cum sanctis et in sanctis requiescere solitus est/ut in te cum sis totus fetidus/et cenoso horrore repletus inhabitet.

Capitulum III. **E**xhortans nos ad mundificationem tam propter celestia bona nobis promissa/quam propter cauenda pericula diei iudicii imminuisse supuenientis/quod admodum in diebus hoc contigit timorem ex scripturarum completionem exaggerans.

Et ideo fratres charissimi/mundemus nosmetipsos

los/ vt in nobis habitet/ et pmissa eius cele-
stia cōsequi mereamur: ne eius nomē sancto
quod inuocatū est sup nos/ inferam⁹ iniuriā-
nec ppter nos nomē dñi a pñdis blasphemē-
Parcam⁹ nobis metipsis/ et intelligamus qd
in noīe eius/ nostrū quoq sonat nomē: eo q
ip̄e christus vocet⁹: et nos nibilomin⁹ christia-
ni. Deus noster spūs est. Efficiamur ergo et
nos spūales/ vbi est em spūs dñi/ ibi libertas.
Festinemus ergo/ libertatis hui⁹ cōseq boni-
tatem. Cōsideremus qualis/ et quāte cōuer-
sationis nos dignos efficit. Agnoscam⁹ quia
nos ad nuptias inuitauit. Saltē nosmetip̄os
diligam⁹: quēadmodū et ip̄e dilexit nos. De-
sideremus eū: vt glorificet nos. Cōsidere
mus autē ne in die iudicij vltionē duplicē exol-
uamus: cū recessisse quidē videamur a seculo
et ea que sunt seculi sapiam⁹: cōtemnētes qui
dem pecunias: et iterū pro eisde sollicitudinē
gerentes: carnalia fugiētes: et eadem denuo
psequētes. Tū vero ne dies ille super nos
repentin⁹ insistat: et subito nudi atq inanes
nec nō et iam imparati vnusquisq semetip̄m
vitupare incipiat. Idip̄m namq et in diebus
Hoc p̄p̄ssi sunt. Manducabant/ et bibebant
nubebant et nuptiū tradebāt: et mercimonijs
insistebant: donec venit diluuiū et p̄didit vni-
uersos. Admirabile autē negociū erat fres-
videbant nāq quō cōueniebant in vñ iu-
menta camporū. elephanti quidē ab India/
ac p̄side p̄tibus aduentabant: leones autē ac
pardī cum hoīb et hircis cōmixtis pariter/
et nihil se ledentes inuicē cōcurrebāt. Serpē-
tes et volucres pennate/ insectantes neminē
cōsuebāt: et in circūitu arce diuina puiden-
tia morabant. Hec p singulos dies fieri p̄spici-
ebant. Ip̄sum quoq arce edificij p̄conem ad
eos vt penitentiā agerent inclamantē in mul-
lo p̄orsus curabant: neq cernētes tale mira-
culum/ cōuentū scz irrationabiliū iumentorū
compūcti sunt ad saluandū. Timeamus igit
charissimī neq et nobis hec pati contingat.
Scripture etem cōplete sunt: et nō ē qd relin-
quat: nisi aduersarij nostri aduentus horribi-
lis. In expletione em rhomani regnī necesse
est seculū cōsummarī.

Ca. iii. Persuasiue concludens vt vo-
lens saluari pperet et festinet: pulchras ad h
inducens similitudinū compationes atq ra-
tiones: cum incussione timoris ppter carna-
les passionē et vitia nostra: subiūgens tandē

doctrinā q cogitatiōes cordis agnosci possit.

Si ergo salua

Qui vult: pperet et festinet. Et qui
vult introire in regnū: ne velit in-
curiosus existere. Et qui vult liberari a gehē-
na ignis/ legitime colluctet⁹: et q immortales
vermes effugere: vigilans debet esse ac sobri-
us. Qui exaltari desiderat/ semetip̄m in humi-
liet: et qui gaudere desiderat/ lamentet et lu-
geat. Qui diligit introire in thalamū: relucē-
tem lampadem/ et oleū sibi sumat in vasculū.
Qui expectat in illis nuptijs inuitari: splēdi-
da indumēta possideat. **U**irtus regis nostri
exultatione et leticia plena est: imensitate des-
coris ac luminis radiat: dulcedine infatigabili
suauitateq redundat: vite queq eternitate
exundat. **C**ōmoratib⁹ in ea/ abunde hec oīa
largiter pfluūt. Qui ergo cupit esse ciuis re-
gni: ad hec que memorauim⁹ festin⁹ occurrat.

Dies em cōcludit⁹: et nemo nouit/ quid sibi i-
tinere hui⁹ vite cōtingat. Quēadmodū em
si qs viator arripiens itineris sui longum in-
teruallū: discubens obdormiat vsq ad vespē-
rum: deinde exp̄gefactus/ p̄spiciat qd iā clau-
ditur dies: cū ceperit pperare: repente effici-
antur nubes/ grandines/ tonitrua quoq et
fulgura/ ac p̄ssure eū vndiq/ cōturbatiōes:
q circūdent: ita vt neq ad māsionē valeat p-
uenire: neq ad locū illū/ seuiente tempestate
diuertere. Sic et nos/ si hoc tpe negligam⁹
huiusmodi penitentiā/ sustinebimus vltio-
nem. Incole em sumus in hac vita/ atq pere-
grini/ festinemus ergo in patriā et ciuitatem
nr̄am/ locupletes ac diuites remeare. **N**e-
gociatores sum⁹ spiritalēs/ querētes precio-
sissimā margaritā q ē christ⁹ saluator nr̄: glia
nr̄a et thesaur⁹: q a nullis latronib⁹ inuadiē v-
furatur/ festinem⁹ q possidere eū. **P**̄t̄s nāq
ē/ etiāq b̄t̄is: q festinauerit possidere eum.
Possidendo nāq eū/ gloriā p̄meremur. **I**ni-
serabilis autē ē/ q creatorē vniuersorū posside-
re neglexerit. **H**omō em hō sponte se in igni
em tradit: nolēs possideri ab eo. **N**unquid
ignoratis charissimī/ q palmites sum⁹ ex vi-
te verissima/ q ē christus iesus. **V**ideat itaq
vnusquisq v̄m: ne infructuosus existat. **P**a-
ter em vitatis: afferētes fructū vites studio-
se excolit: vt ampliorē pferat fructū: q aut nō
ptulerit fructū: abscidet et extra vineā p̄cie-
tur: vt ignis incendio cōcremat. **P**ropter qd

attendite vosmetipsos. ne infructuosi inueniamini. et excisi in escā ignis tradamini eterni. Semen optimū sumus. qđ christus pafamilias. qui ē celi et terre conditor. semiauit. Ecce iam messis aduenit. et messores iam falces ad metendū pparatas in manibus tenēt. Videte itaq; ne quis vřm zizania inueniat. et colligatus in manipulos. eterne flamme ardoribus cōflagret. Nondū intelligitis fřes. qđ terribile nob transiretandū est pelagus? Qui pfecti fuerint. et viri sapientes et negociatores iam paratū habentes questum merce monij. cū gaudio expectāt. qñ eis vent' aspi- ret. et trāsfretantes hoc pelagus. ad portū vite eterne pueniūt. Ego autē et q mibi sunt si- miles. cū p diuersa huc illuc attrahimur et ex- tollimur. nequaq; in corde nostro sollicitudi- nem gerimus. qđ necesse est nobis hūc tran- sitū transire. Uñ ptimeo ne subitoven- tus aspiret. et iueniamur imparati. et tūc vin- ctos nos manibus mittant in tenebras exte- riores. vt ibi dies negligentie nře atq; segni- cie defleamus. cernētes quidē alios exultan- tes et letantes. nos vero in tribulationibus et laborib' cōstitutos. Portus nanq; ille nego- ciator est. et vnusquisq; in suo patrimonio ex- ultat. et in suo mercimonio letat. Nescitis di- lectissimi. qđ rex regū. ad filiū sui nuptias nos inuitat. Quid negligimus. et nō festinamus. hic nob indumēta splendida. et lāpades relu- centes. et oleū in vasculis nostris assumere. Si autē qsq; vsurpauerit introire. vestē nō ha- bens nuptialem. aduerte qđ hmoi patiat. Subente em̄ rege. alligabūt eū manib' et pe- dib'. et mittēt in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Timeo em̄ charissi- mi ne carnales passiones de thalamo illo nos eūciant. ne habitū solūmō extrinsecus osten- damus. et habētes carnales passiōes. intrin- secus langueamus. Exterior siquidē habit' vbi mens nřa habitet. ostēdit. Ornatus qđ pe- vestiū indicat. qđ ea que terrena sunt sa- pimus. Per studium clarioris amict' lab eter- no claritate nudi esse dinoscimur. Esorum vero suauitas. gule nos eē subiectos cōmen- dat. et p amorem placendi nobis. inanis glo- rie cupidi eē dinoscimur. Accidia aut pigri- tia nos torpere demōstrat. cupiditas plimuz possidendi nequaq; nos desiderare christum ostēdit. Inuidia etiā nos iudicat vitiorū ser- uituti eē subiectos. Per linguā aut. qđ cor

desiderat. pdicat. Que em̄ cor desiderauit h̄ meditat et lingua. et sepe plabia dephendunt mētis occulta. eo qđ os nostrū pateat. nō ha- bens ostiū nec custodē. et sermo noster indis- ferenter prorūpens egredit. Per sermones aut sepe cor nostrū inimicus latrocinat. facili- tate verborū. os em̄ cū nō seruat cū corde my- steria furant ab eo cogitatiōes. et cū putauerit cor apud se retinere mysteria. oris intem- perantia publicat. et cū arbitratus se ab aliq nō intueri p mōes denudat. Suauitas em̄ detractationis. odio eam repletā esse demon- strat. Ne ergo decipiat quisq; putans se eē aliquid p religionē. qđ videt extrinsecus. Si em̄ putauerit quis fallere fratrem suū. religi- onem simulās. semetipm fallit ac decipit. Ec- ce em̄ ex cōuersatione ipsius. falsa ei' religio demonstrat. Si aut cupis cogitatiōes cor- dis eius addiscere. accede ad os eius. et disc- ab eo. vtrū de terrenis. an de celestibus cogi- tet. de spūalibus. an de carnalib'. de volupta- tibus. an de continētia. de affluentia posside- di. an de voluntaria paupate. de humilitate. an de elatione arrogantie. de charitate. an d odio. Ex thesauro em̄ cordis. cōsuevit em̄ os cibos pferre his. que ad se accesserūt. Ex me- ditatione quoq; lingue et cōuersatione hoīs. quid cor desideret. vtrū christū aut pns secu- lum cōprobat. Et inuisibilis anima qualis sit siue bona siue mala. pactus corpis sui cōspici- tur. Que quidē naturaliter bona est. sed sub- intrante malicia. p liberū arbitriū cōmutat.

Ca. V. Excludens errorem. ne quis pu- tet passiōes supradictas esse naturales. ostē- densq; ex compatione libere voluntatis ad Agricolam. quō circa hmoi passiones. volū- tas inserat aliqñ vtutes optimas. aliqñ con- suetudines pessimas. quō etiā diuinas scriptu- ras habeat pro consiliatoribus. quos si dese- rendo oberrauerit. et penitens ad legislatorē recurrerit. cū pietate suscipiat.

N Ec quisquā na- turales asserat passiones. ne qui- cūq; asseruerit. culpatus existat. Attende teipm ne bonā conditionē. boni dei. ad crimen deducas. fecit em̄ deus omnia bona valde. naturā quoq; nostrā bonis ope- ribus decorauit. Si quis aut fm naturā esu- riar. nō incusat. si in mensurā sumpserit cibū.

si aut edens mensurā excesserit / denotatur. Naturalem namq̃ esuriem quis nesciat. Nihilominus si finem naturā quispiā siciat. nō erit in culpa / si potū ad mensurā pceperit. si vero modū in bibendo excesserit. debonestat: q̃a naturalis est sitis. Rursum si finem naturā q̃s dormiat / nō inculat / sed ad mensurā dormiat. si vero supra naturā somno indullerit / aut eneruatū semetipm̃ sopori atq̃ iercie tradat prodit natura p̃pria q̃d somni consuetudine supat. Natura siquidē et consuetudo. vtrāq̃ p̃riū p̃dicatores existunt. Natura quippe indicat seruitutē. cōsuetudo autē significat voluntatē. Ex vtroq̃ em̃ homo consistit. Voluntas autē cū liberāz habeat facultatē. quasi quidam agricola esse videtur. Inserit namq̃ in hominis natura quēadmodū voluerit. aliquidē virtutes optimas. aliquā dō consuetudines pessimas. Hoc autē modo consuetudines inserit malas. In esurie q̃dē. gule libidinem. In siti autē bibendi copiam. In sopore dō eneruationē / et insatiabilem somnū. In obtutibus vero oculoꝝ / pessimos et volatiles sensus. in veritate mendacium. Inserit autē rursum virtutes optimas. In cibo quidē abstinentiam. In siti autē tolerantiam. In somno vigiliā. In mendacio veritatē. In oculoꝝ obtutibus / castitatem. Voluntas siquidē nostra cum sit forma agricolę / in momento oculi euellit consuetudines malas. et quēadmodum voluerit virtutes inserit bonas. eo q̃ ipsam naturam possit supare advincere. Et quidem natura est / p̃ qua opationes gignunt. Agricole autē hui⁹ volūtatis sunt diuine scripture cōsiliatores ac magistri. docēt namq̃ agricolam nostrū / quali modo p̃suetudines malas euellat. et quō virtutes bonas inserat / studiumq̃ adhibeat. Verū q̃tū velit sobrius agricola noster et industrius extiterit. absq̃ magisterio diuinarum scripturarū / sine viribus est et indoctus. Diuinarū autē scripturarū instructio / intellectū ei retribuit ac virtutem. ita vt ex ramis p̃p̃iis / optime ei largiantur virtutes cum eas in ligno nature inseruerit. Ita vt fidem bonam / in suam p̃fidiam inserat. spem quoq̃ in desperationem suam / dilectionē vero / in odium. et scientiam in ignorantiam. et laudem / in ignobilitatem suam. rursumq̃ inserit immortalitatem in mortem suam. Si autem voluerit noster agricola. pertinacia p̃pria consiliatorem suum ac magistrum / dese-

rere. Diuinarum quoq̃ scripturarum eloq̃a inuenitur aduersis anfractibus oberrare. et in cogitationibus malis incedere / consuetudines quoq̃ pessimas que extra naturā sunt congregare. atq̃ in suam naturam inferere. id est. perfidiam. desperationem. odium. inuidiam. superbiam. inanem gloriam. gule libidinem. nimietatē bibendi. contradictionem contentionem. et cetera nō nulla h̃mōi. derelinquens namq̃ legislatozem. et ip̃e ab eo nihilominus derelinquit. Si autēz denuo penitentia ductus / semetipsum agnouerit: ita vt legislatori suppliciter procidat et dicat peccauī quod te dominū meum et magistrum dereliquerim: protinus legislator / cum sit amator hominum / pro sua pietate suscipiet eum. et prestabit ei intellectum bonum et virtutem vt rursum nature sue terram valeat operari. euellere quoq̃ ex ea cōsuetudines pessimas deinde largietur ei vt virtutes bonas et optimas / pro his possit inferere. pro quibus valeat coronam sibi ac laudem acquirere. Et q̃ dem esurit finem naturam. sed ad continentiaz studet. sicut nihilominus. sed sustinet patienter. desiderijs stimulat. sed sobrietatem exerceat. grauat. somno. sed vigilare contēdit ad glorificationem dei. pigritia quoq̃ torpescit / sed aperto ore personat in diuinis laudibus / quo pigritiam possit vincere. Itaq̃ in tali certamine. laudem p̃merebitur et coronā. Coronam quidem quia superauit naturam. laudem vero quod sibi virtutes acquiserit. bonas.

Ca. VI. Occasione preactorum gratias agens. cōmendansq̃ diuinam clementiā. benignitatem et misericordiam. cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum. vt ad eius dilectionem nos prouocet.

Gloria itaq̃ nūc clementie eius et confessio benignitatis eius. quando ira misericors per benignis existit. Quis pater. suos sic diligit filios. Cuncta nobis bona impartiens affluenter. et omnia nobis dispensans pulcherrime. sanat vulnera anime nostre. et contempta nobis. longanimiter suffert. Vult enim saluos nos omnes fieri / omnes cupit sana-

Capitulum

re / et oēs vult regni sui fieri possessores. vult etiā vt voluntatis nre arbitrio cōteram⁹ oīs languoris nostri duriciā. et qđ ē difficile ad sanandū. ipe sanitatē impartit. **D**ñe aut qđ facile recipit sanitatē. h̄ vult vt ppria industria ac voluntate curem⁹. vt a voluntate ei⁹ gloriā mercamur. Et qđ ē pigrū si inspexerit vulneratum. idcirco medelā sanitatis imponit: vt os ei⁹ ad glorificationē bonitatis sue aperiat. **D**octōri quoq; pctā dimittit: vt erigat eum / et alacrit⁹ faciat. **I**nfirmiorē si viderit / veloti⁹ ex audit: neq; pusillaminis fiat. **A**ū aut patiens aut longanimis ostiū ei⁹ pulsauerit: tā incolu mitatis quā etiā mercedis p̄mia adipiscit⁹: p eo quod nō defecerit postulādo. **P**oterat em̄ nō petētibz nobis vulnera aie nre sanare: et ad bonitatē inuitos nos adducere. s̄ h̄ facere nō vult: ne volūtas nostra diuinis laudib⁹ defraudet. **E**t quidē nos negligim⁹ q̄rere eum et cūctamur inuocare eū: ipe aut nos diligit. et ipse misereet. **I**pe nos redemit: et ipe suscepit. **I**pe illuminat oculos mentis nre: et ipe nobis compunctionis sue grām p̄bet / et dilectionis vt crucis ei⁹ suauitatē / ac dulcedinē gustātes indefinēter eū ac iugiter desiderem⁹ / et p̄quiramus. **B**ñs ille q̄ cū gustauerit dilectionē eius / et desiderauerit eū: p̄parabit semetip̄m vt charitate eius inenarrabili repleat. **Q**ui aut repletus fuerit charitate ei⁹ / aliā dilectionem nō recipit in semetip̄so. **O** charissimi q̄s nō talē diligat dñm. **Q**uis nō bonitatē ei⁹ adorando cōfiteat⁹ ac p̄dicet⁹. **Q**ualē x̄o excusationē habebim⁹ in die iudicij / si tantā neglexerimus salutē. **Q**uid dicem⁹ / qz nō audiui mus / nō cognouim⁹. **Q**uid facere debuit qđ nō fecit nob⁹. **N**ōne ex imensa altitudine et benedictio sinu patris / vsq; ad nos se humiliando descendit. **N**ōne cū inuisibilis existeret / nobis se p̄buit ad videndū. **E**t cū esset ignis immortalis / nōne p̄pter nos incarnat⁹ ē. **N**ōne vt nobis libertatē tribueret / palmis in faciem x̄beratus ē. **A**dmirandū et plenū timoris / ac tremoris negociuz. **A**pan⁹ lutea q̄ ex limo terre formata fuerat / alapis pcussit facie cōditoris celi ac terre. **N**os autē miseriatq; infelices. cū simus imortales et terre cinis / vsq; ad sermonē inuicē ferre nō possum⁹. **A**lle cū esset imortalis / nōne vt nos viuificaret / ptulit mortē. **N**ōne sepultus ē / vt nos secum resuscitaret. **N**ōne ex vinculis inimici nos absoluit / et alligans eū / ad cōculcandum

cum nobis tribuit potestātē. **I**nuocaui⁹ eū aliquñ / et nō exaudiuit nos. **P**ulsauim⁹ ad ianuam eius. et nequaquā nobis apuit. **N**ā et si tibi morā fecerit ad audiendū / h̄ vtiq; tibi multiplicatā mercedem / pro tarditate restituet.

Ca. VII. **A**criter increpās eorū ignauit⁹ am qui huic seculo renunciauerūt / et tñ carnalia et terrena requirūt / multis eos cōmouēs exhortans et terrens rationibus / exemplis / atq; piculis / vt ad compunctionē et penitentiam incitentur.

In quo huic seculo renunciaſti chariſſime. **E**o qđ rurſum requiem ſecularem requires. **I**n tribulationē quiſpe vocatus es. et tu de refrigerio p̄cūtar⁹. **I**n nuditatē iuſſus es ire / et ecce veſtimentozū ſtudiū adhibere cōtendis. **I**n ſitim qđ vocat⁹ es / et aquā renuens. vinū bibere delectar⁹. **A**d plū nihilominus inuitat⁹ es. et inermis ingredi cupis. **A**d vigilias qđ vocat⁹ es. et inercia ſomni reſolueris. **A**d ſlendū et ad lamentandū vocatus es / et tu cū cachinno riſus effundis. **I**n charitatē vocatus es. et tu odiū exerceſ in frat̄e. **I**n ſb iectionē vocat⁹ es et cōtradiciō. **H**eredem te regni ſui vocauit / et tu q̄ terrena ſunt ſapis. **I**n māſuetudinē et humilitatē vocat⁹ es. et ſuperbus et elatus incedis. **E**t quid in die illa dicturus es cū a chriſto audies. qz humiliat⁹ ſū p̄pter te / aut egen⁹ effectus ſum. **S**z qz nudus fui p̄pter te / aut eſuriui aut ſitui / et dilexi te in toto corde meo / et proximum meum ſicut meipſum. **N**e velis ignorare / quia cogitationes tue et ſermōes tui ſcripti ſunt / et conſcientia tua que tecū opata ē / arguit te ſi mētiri volueris. **A**ut neſcis. quia om̄is creatura. cum metu nimio ac tremore tribunali ei⁹ aſſiſtit. **A**plia miliū et dena milia angelozū circūſtant. et tu mētiri te putas et dicere. qđ p̄pter te hec vniuerſa ſuſtinui. cū nihil om̄ino ptuleris. **V**idene duplicē vltionē p̄ſoluas. malozū vicz actū ac ſaiſitatis. **S**z ſurge et exp̄giſcere a ſomno. et cogitationes tuas adaperi. intra temetip̄m. et p̄ſpice. qz iā claudit dies. **S**ed et iam hoc frater intellige. qz fratres n̄ſi q̄ beſterno nobiſcū pariter loq̄bant⁹ veſpe hodie nobiſcū nō ſunt. ſed ad dñm ſunt ac noſtrum vocati perrexerunt. vt vnusquisq; eozum negociationis ſue queſtum oſtēdat

Ecce nunciam discere de hesternio atque hodie-
 rno die. quod hesternum quod est si flos matutinus
 excessit. hodiernum vero quod est umbra vespertina transiet.
Contemplantur etiam questum negociationis tue.
 si fecisti secundum dominum imperium. Ut enim velocissimus
 cursus. dies nostri pretereunt. Beatus ergo qui
 sibi questum per singulos dies huiusmodi ne-
 gociationis acquirit. ut congregatum eum in vi-
 tam eternam percipiat. Quid autem tu dilectissi-
 me negligis. et incuriosus existis? Quid tamquam
 vino inebriaris accidias? Quid exacerbates
 metipsum? mansio in hac in hoc mundo facta est. quae
 admodum quidam duo viatores. in itinere sibi in-
 vicem occurrentes in suum singuli pergentes ho-
 spitiu. vespere autem facto mansit unusquisque qua-
 potuit pervenire. et facto diluculo ab invicem dis-
 cesserunt. Intellexit namque unusquisque eorum
 quid habeat in domo propria. divitias an pau-
 pertatem. requiem an tribulationem. ita et nos
 in hoc seculo sumus. **M**ansioni namque assimila-
 tur hec vita. Ex ipsa enim unusquisque in suo di-
 uiditur loco. et intelligit quid habuit ante reco-
 ditum. Neque enim unusquisque nostrum ignorat
 quid premisit in celis. orationem cum lachry-
 mis. an cum puritate vigilas. an psalmodiam
 cum compunctione cordis. aut abstinentiam cum
 humilitate. an terrenorum renunciationem. an
 charitatem non fictam. et desiderium christi. Si
 hoc tu promissisti. scito te incunctanter ad requi-
 em pergere. Si vero nihil horum premissisti.
 perdidisti fili charissime animam tuam. Quid in hac
 mansioni exasperas proximum tuum? Hanc enim
 ab eo sepandus es. Quid autem superbis aut in-
 solescis? Quid aduersus proximum tuum tristis
 ambulas. cui non portare debueras. Quid
 autem te sollicitudo escarum aut opimentorum ma-
 cerat? Qui dat iumentis escam ipsorum. te non
 nutrit? Qui enim diurne glorificas. qui expe-
 ctas heres fieri regni eius. de esca et opimen-
 to conquereris. Qui mortificasti temetipsum
 mundo. que terrena sunt sapies? Quid temet-
 ipsum fallis ac decipis? Quid medicum exaspe-
 ras nolens sanitatem recipere. et tempore curationis
 vulnera tua occultas. et medicum iudas. quod
 non sis coruscus securus incolumitatis remedium?
Tempus tibi penitentiae datum est. et agere pe-
 nitentiam negligis. Quid ergo incusas legis-
 latorum. quod mortem tibi induxerit. cum tu incuriosus existis? Numquid dices morti in illa ho-
 ra necessitatis. sine me penitentiam agere.
Vigila dilectissime vigila. ut laqueus super te
 hora illa non adueniat. et tunc obstupescas et

ad conscientiam tuam recurras et dicas. **Q**uo
 elata ceruice ambulante me. omnes dies mei trans-
 acti sunt. **Q**uo tempus meum in cogitationibus
 terrenis superfluo preterit? **Q**ue erit utilitas.
 si hoc reputas quando hora mortis instite-
 rit. nec concedit nobis in hoc seculo amplius
 conuersari. **P**one itaque mentem tuam ad hec que
 narrant. **I**ntroeat in aures tuas. que a domino
 dicta sunt. **C**rede eius sermonibus. **E**rit enim
 quia et de ocioso verbo reddituri sumus ratio-
 nem. in illa die iudicii. **S**ufficit autem nobis ad
 metum solus hic sermo. si conscientia nostra
 sobria fuerit. **S**i autem quadam leuitate per diuer-
 sa animus peragatur. neque ipsa que sunt scri-
 pta intelligit. neque ea que dicuntur auscultat
 compati homini fistule recipienti aquam. et non sci-
 enti quomodo eam pertransit. **Q**uis ergo putas non
 defleat. quia dominus orbis terre tam per se quam
 etiam per pueros suos prophetas et apostolos
 clamat et predicat. et qui audiat non est? **Q**ue sunt
 autem que predicant ab eis? **R**upte parate sunt
 inquit. et altaria mea imolata sunt. **S**pon-
 sus cum claritate et magnificentia in thalamo
 residet. et cum gaudio intrantes recipit. ianue
 patent. ministri festinant. **P**redicatores con-
 uolant. **P**riusque ianue claudant velocitate pe-
 dum concurrunt. ne nobis foris remanere con-
 tingat. et qui nos introducat. ulterius non erit.
Super his autem non est qui intelligat. non est qui
 studium adhibeat. signauit et cura seculi huius.
 mentem nostram quasi cathena colligat et perstrin-
 git. **D**iuinas quidem scripturas recte scribimus
 et recte perlegimus. recte autem eas audire nolu-
 mus. quia que illic inserta sunt. perficere recu-
 samus. **Q**uis putas aliquem peregre in longin-
 quam viam. sine viatico profectus est. quemadmo-
 dum nos proficisci volumus. **H**ic autem alimen-
 ta requerentes. nihil ad perfectionem nostram per-
 rimus. **B**eatus qui cum fiducia pergit ad dominum
 portans sine defectione viaticum. ut nullam
 penuriam patiat. **E**cce decem virgines
 lampades accipiunt. et serui negotiantur. ex-
 pectantes dominum suum. cognoscetes quod
 accepit regnum suum. et venit cum claritate
 et virtute multa. coronare seruos suos. qui ac-
 cipientes ab eo pecuniam. optime in ea mer-
 cati sunt. interficere autem inimicos suos qui
 regnare eum super se noluerunt. quemadmo-
 dum si media nocte profundo sopore. natura
 hominum occupata. repente de celo sonus ef-
 ficiat magnus. et tonitrua terribilia. et corusca-
 tiones. exprecipiti subito dormientes. colat. **V**igila

que sua sunt / siue bona siue mala: qui autē ma-
la gesserunt / iacentes sup lectum suum pec-
tiunt pectora sua / quia nō est quōq; fugere et
abscondere. vel sup his que gesserunt penitē-
tiam agere. **L**etera em̄ quassat et tonitrua ti-
more concutiunt / fulgura pauore cōmouent.
Tunc obtinebit eos pfunda obscuritas. ita
vt hora illa / fulgur velox repente totam com-
moueat terram. **T**ube em̄ cum timore de ce-
lo buccinant / et suscitant dormientes / excitāt
quoq; eos qui a seculo dormierūt. **E**li em̄ cū
suis x̄turibus cōmouebunt. et terra vniuersa
quassata aqua maris / a facie glorie eius contre-
miscet. **I**gnis siquidēz terribilis discurret an-
faciem eius. emundans eam ab iniquitatib;
q̄bus fuerat contaminata. **I**nfernus portas
suas q̄ a seculo sunt patefaciet / mors destrue-
tur / puluis qui putruerat. id est. humana ca-
ro / audiēs vocē tube viuificabit. **V**ere em̄
miraculum ē intueri / quō contra ictum oculi
in infernū. quasi multitudo piscium in mare
enutrita ita et innumerabilis copiosa q; offiuz
multitudo humane nature. vni quodq; eoz
currēt / p̄p̄iam iuncturā inquirens. surgen-
tes quoq; clamabunt om̄es et dicēt. **G**loria
ei qui nos congregauit / et p̄pter suam cle-
mentiam resurgere fecit. **T**unc iusti exulta-
bunt / et sancti letabunt. et veri et p̄fecti mona-
chi cōsolabunt. et a labore abstinentie sue re-
quiescent / martyres coronabunt. ap̄li ac p̄-
phete glorificabunt. **B**eatissimus qui p̄meruerit
in hora illa videre / quō cū gloria accipientur
in nubibus / obuiā īmortali sponso. om̄es qui
dilexerunt eū / et festinauerūt p̄ficere oēs vo-
luntates eius. vt em̄ vnusquisq; hic / ad excel-
sa puolat premiorū. et quēadmodū hic vnus-
quisq; se emūdauerit / sic eius gloriā intuebit
et quō quisq; desiderauit eum. sic satiabit dile-
ctione eius. **A**dmirabit etiam primus adā
in hora illa videns magna et terribilia / quō ex
eo solo et cōiuge eius / im̄se nationes et mul-
titudines producte sunt. **M**agis autē amī-
rabit glorificans conditorē deū / quō ab vna
natura / et ex vna creatura exortī / in regno ce-
lorum et in paradiso / et in inferno. sortem pro
suis meritis suscepit. **G**loria soli sapiēti deo.

Ca. VIII. Inducens ex superiorum re-
cordatione compunctionem et querelam au-
ctoris miseriam suam confitentis ac miseri-
cordiam dei / fratruq; suorum preces implo-
rantis. sollicitudinē quoq; carnalem dissuadē

tis et ad negotiationem spiritālē atq; vite. et
negociorum suorum rationem per singulos
dies faciendam / exhortantis.

Ostrissimi recor-
datus sum hore illius et intremui.
consideraui illud horrendum iu-
diciū / et expaui. **L**eticiam quoq; que est in
paradiso / et ingemiscens fleui / vsq; nō remā-
serit in me x̄tus vt amplius flerem / quia ne-
gligentia et elatione p̄terii dies meos. et cō-
gitationibus sordidis / anni mei finiti sunt.
Quō elapsi sunt / nō consideraui / quō transi-
erunt / sentire nō potui. **D**ies mei defecerūt.
et iniquitates mee multiplicatae sunt. **H**eu mi-
hi charissimi quid faciam in compunctiōe ho-
re illius / qm̄ mihi noti mei circūsteterint / qui
me beatificabant / huius religionis habitum cō-
templantes. ab intus autē vas plēnū erā iniq̄-
tate et imundicia. et eum qui scrutat corda et
renes obliuioni tradideram. **V**ere p̄fusio ibi
est / etiam miserabilis qui illā cōfusionem ex-
ceperit. **A**matore hominū benignissime / ad-
iuro te per miserationes tuas / ne me a sinistris
tuis statuas. cum his qui te exacerbauerunt
ne dicas mihi nescio te / sed tribue mihi pro-
pter multā miscēdā tuā indefinenter com-
punctionem et fletum. et humilia cor meum et
sanctifica / vt fiam templum gratie tue. **N**am
et si peccator sum et impie gessi / tamen ad ianu-
am tuam iugiter pulso. **E**t si piger sum et in-
curiosus / attē viam tuam incedo. **F**ratres
mei dilectissimi obsecro vnanimitatē vestraz
festinate placere deo. **D**um tempus habebi-
tis plorate in conspectu eius diebus ac nocti-
bus / cū oratis et psallitis / vt eruat nos ab illo
interminabili fletu / et stridore dentiū. et a ge-
henne igne / et a vermibus īmortalibus / vt in
regno suo gaudere nos faciat / in vita illa īm-
mortali. vbi fugat dolor / tristitia / et gemitus.
vbi nec lachrymis aliquis. nec penitentia in-
diger. vbi nō ē timor et tremor. vbi nō ē mors
et corruptio. vbi nō ē aduersarius et īpugnās.
vbi nō est exacerbatio et ira. vbi nō est odium
et inimicitia. sed om̄ino gaudium et leticia et ex-
ultatio. et mensa spiritualib; cibis plena / q̄ p̄-
parauit deus diligētibus se. et beatus q̄ p̄me-
ruerit eam / infelix autē qui fuerit priuatus ab
ea. **O**bsecro vos fratres charissimi effundi-
te sup me viscera vestra. et precamini pro me
pcidentes benigno et amatori hominū vni-
ge

nito filio dei. vt faciat mecum misericordiam: et liberet me a multitudine iniquitatum mearum: et collocet me inter macerias beati paradisi. vt vobis hereditas ei: / vicinus efficiat. eo quod vos estis charissimi filii. ego vero quasi canis abiectus: vt projiciatis super me micam de mensa vestra vt impleat in me quod scriptum est. quoniam catuli edunt de mensa filiorum. Ita dilectissimi mihi effundite super me orationes vestras. et venite festinemus ad vitam nostram. Omnia enim quasi umbra pretereunt.

Quiamus etiam mundum hunc. et omnia que in eo sunt. Sollicitudinem quoniam carnalem preter salutem anime nostre nullam habeamus: sicut et dominus noster ait. Quid enim proficit homini si mundum lucratus fuerit. et detrimentum patiat. Aut quam dabitur homini redemptionem animae suae. Hec sociatores sumus spirituales o dilectissimi comparati sumus negotiatoribus secularibus. Considerate que dico fratres. Secularis negotiator per singulos dies lucrum seu dispendium supputat: et si detrimentum sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinem adhibet et commodat. quoniam mercimonium suum saluum restituat. Ita et tu dilectissime per singulos dies: vespere et mane. diligenter considera: qualis se habeat mercimonium tuum. Et ad vespam ingredi in cor tuum. et scrutare te metipsum: et dicito. Putas ne in aliquo acerbaui deum? Hec verbum otiosum locutus sum? Hec immoderate egi? Hec irritaui fratrem meum? Hec aliquem detractationibus laceravi? Hec forte percellere me: cor meum et mens mea fantasmas seculi cogitauit? Hec forte concupiscentia carnalis super me irruit: et ego libenter assensum suscepi: ne sollicitudinibus terrenis superatus sum? Si in omnibus his damnum tibi illatum intelligis: festina quoniam melioribus commodis repareris. Ingemisce ex intimo corde: profer ab oculis lachrymas: ne idem rursum detrimentum sustineas. Et facto diluculo iterum eadem meditare et dicito. Quomodo putas nox ista transiit. Lucratus ne sum in ea mercimonium meum. Putas mens mea vna cum corpore vigilauit? Si oculi mei lachrymas produxerunt? Hec cum genua in oratione per noctem posui: in sopore somni deductus sum? Hec aduenerunt mihi sordide cogitationes: et libenter eas meditatus sum? Et si te deceptum in his senseris: festina sanitatem recipe. et statue custodiam in corde tuo: ne rursum eadem patiaris. Si ita sollicitudinem habueris: saluabis mercimonium tuum: et domino tuo placebis. et tibi metipsum utilis eris. Attende autem tibi: nec te velis seculicie ac negligentie tradere. Principium

quidem perditionis est negligentia. Imitare autem apem: et perspice admirabile mysterium: quoniam ex diuersis floribus terre. suam operationem congregat. In hoc ergo exiguo animante consideranda. Si enim congregati fuerint sapientes mundi: atque orbis terre philosophi. non valebunt prudentiam eius differere. quoniam ex floribus quod dem: quasi quedam monumenta edificat. Sepe autem ibi soboles suas: et cum viuificauerit eas. quasi quidam princeps: milicie vocem suam ad eas emittit. quam pariter audientes: volitare incipiunt. Tunc monumenta illa unde egressi sunt soboles: operantur: ac replere festinat escarum dulcedine: ita vtiomus prudens si considerat: glorificet conditorem deum: admirans quod ex tam puo ac vilissimo animante tanta sapientia processerit. Similiter ergo et tu charissime congrega tibi diuicias et thesaurum quem fur nunc quod continget et promitte in celum. Nam et princeps terre. si voluerit quisque eorum in regionem abire longinquam: promittunt famulos suos cum patrimonio suo: vt cum in preparamus mansionem peruenierint: ibi diuerant. Ita et dilectissime promitte patrimonium tuum in celis: vt suscipiaris in tabernaculis sanctorum.

Ca. IX. Exhortans vt tribulationes mundi patienter tolerant: et ne spes in temporalibus sed in domini amoris hominum benignitate ponatur: qui cuncta bona largitur et laborantes mercede non fraudas: per hoc puocans nos ad vigilantiam vt aduenire sponso et alijs in regnum susceperis. nos excludamur et postea negligentiam nostram frustra defleamus. docet quod quoniam dominum invocare debeamus et perfectos viros imitari: corpus ad carnalia non assuescere: discretionem nihilominus circa ei castigationem obfuarere: amonens tandem vnumquemque ita debere incipere: vt possit perficere inceptum.

Ne velis ergo te in poris breuitate negligere: neque seculi infinita penitentia incipias. Non audis dominum dicere. In hoc mundo tribulationem habebitis. Iterum ait: in patientia vestra possidebitis animas vestras. Si autem tu propter molliem mentem atque icuriam: in tribulationibus huius mundi odium habeas. deuitas quod dem patientiam. carnalem quod de voluptate consideras quod iugum christi bonum ac suauem propter tuam ignauiam quod durum et grave. et quod non facile possit portari detrahis et iculas. et te ipsum in perditionem tradis: cum ista caris: et quod tui miserebitur: si te ipsum infamas: quod tui miserebitur. si assumes arma domini: quibus dimicare

Capitulum

cōuenerat. i. cor tuū versa vice defigas. **S**z in hac vita tātūmodo gloriaris. multum vana est spes tua. et expectatio tua infelix est. **Q**uid est quod os tuum orat deum: et q̄ sunt que poscis ab eo? **S**eculi hui⁹ requiē. an immortalitatē/acpetuam vitam? **S**i hec temporalia et nō manentia requiris: melior est te fornicator: et melior est similiter latro. **H**i em̄ deprecant̄ vt salui fiant: et te beatificant quē in hac bonitatis cōuersatione fallaciter militare pspiciunt. **O**dio nāq; habens lumen/te nebras dilexisti: et regna celozū deserens: terrena et tpalia cōcupisci. **T**imuiſti miserabilis ne benignus deus/et amator hoīm/ laborem tui opis fraudaret: quiq; nō vicē det laboris: ip̄e pueniens dret. **L**oz quoq; tuū ip̄e cōpūgit: et mercedem ip̄e tribuit. **L**uncta tibi ab eo largiunt̄: et tu in elationē extolleris? **M**ercedem mercennarij exquiret ab his/ qui eum fraudare voluerint/ et tuarū lachrymarū habuit denegare mercedem? **A**bsit. **Q**ui aut̄. q̄rite et inuenietis. pullate et apiet vobis. mendax ergo efficit̄. **N**equaq; te hec suspitio miserande decipiat. **Q**uis tui emulus fuit? **Q**uis tam seuus et inuidus extitit? **I**lle nimirū adūsarius hostis bonozū/ illius est hoc studium/ vt null⁹ hominū salutē inueniat. **V**eni nūc itaq; in temetipm. et ne velis odire aīam tuā. **A**peri oculos mentis tue. et prospice eos qui tecum sunt. qūo in cōmune dimicant. qūo festinant. lampades suas tenētes in manibus. et os eozū laudat et glorificat imortalem sponsum. **O**culi quoq; eozū pulchritudinem eius cōsiderant. et aīa exultat et viget. **A**diuerte et vide/ qm̄ appropinquabit. veniet et nō tarda bit. vt expectantes se repente letificet. **E**xit vt psonet vox. ecce adueniet sponsus: et hi q̄ tecum sunt. pcedent cū gaudio/ habentes se cum lampades relucētes. et splendida indumenta. **A**udient em̄ vocem eius dicentem. **V**enite benedicti patris mei. possidete paratum vobis regnū/ a cōstitutione mūdi. **T**ūc necesse est/ cum clamorē factum audieris. discaseis. **F**ratres mei/ donate mihi pusillum olei. ecce lampas mea exstinguit̄. **A**udies q̄ ab eis. **N**e forte sufficiat nobis et tibi. vade potius ad vendentes et eme. **E**t tunc pges penitens et afflicus: et tempus emēdationis iam nō inuenies. **T**erra em̄ vniuersa tremebit ad gloriā eius/ et tunc plorās et vlulans dices. **V**ado et pulso/ et quis scit si apiat mihi. **R**edicens aut̄ pullabis. et respondebis tibi ab intus.

Amen dico tibi/ nescio q̄s es. **V**ade a me operarius iniquitatis. **S**tante aut̄ te. introibit i. aures tuas vox leticie et exultationis. et agnosces vocem vniuscuiusq; collegarum. et ingemiscens dices. **H**eu mihi misero. **Q**ūo a tāta claritate priuatus suz? **O**m̄i tempe vite mee cū ipsis eram. et nunc ab eis sepatus sum. **I**uste ppeſsus sum. **I**lli aut̄ abstinebāt. ego aut̄ indifferenter agebā. **H**i psallebāt. ego xō ridebam. **H**i cum genu flecterent flebant. ego vero extollebar. **H**i humiliabant semetipſos. ego vero superbiebam. **I**lli se viles et exiguos deputabant. ego vero ornatu vestium delectabar. **P**ropterea illi nunc exultant. ego aut̄ lugeo et lamento. **I**lli letant̄. ego xō amarer deſleo. **E**uigila itaq; miserande euigila. et imensam eius bonitatem considera. et ne velis salutē tuā negligere. **E**t exquire eū. et erit in salutē velociter/ inuoca eum et proteget te. **D**a ei vt recipias ab eo centuplū. **S**i carthula cum sit absq; anima per litterarum apices clamat. et om̄e debitum quod in ea scriptum est restituit. **Q**to magis benignus de⁹ dabit gratiam querentibus eum? **C**arthula per litteras vsuram super vsuram augmenat. et thesaurum gratie mercede orationum deus multiplicat. **N**e velis incuriosus exister. nec domineſ tui sollicitudo terrenozū ne gociorum. neq; in desperationem temetipm adducas. **D**eus em̄ propter viscera miserationum suarū. suscipit et proteget te. et omnes qui eum ex toto corde quesierint. **A**ccede ergo ne dubites. et procide ante eum. ingemiscens et plorans dicito ei. **D**ñe meus et saluator meus. quare me dereliquisti? **M**iserere mei qm̄ tu es amator hominum. qui solus es sine peccato. **E**xtrahe me de ceno iniquitatum mearum. vt non ibi infigar in eternum. **L**ibera me ex ore inimici mei. ecce em̄ vt leo rugit deuorare me cupiens. **E**xcita potentiam tuā et veni. vt saluum me facias. **C**orulca corulcationes tuas et dissipa virtutes eius. expauescat et tremiscat a facie tua. **I**nfirmus nanq; est. neq; habet virtutes stare ante conspectū tuum. neq; ante faciem diligentium te. **V**idens enim signum gratie tue. pauore concutitur. et confusus discedit ab eis. **E**t nunc dñe salua me. quoniam ad te confugi. **S**i ergo sic accesseris ad eum et inuocaueris eum ex toto corde. confestim quasi bonus pater et misericors. mittet gratiam suam. et auxiliabitur tui et omnes voluntates tuas adimplebit i bonū

Ita ergo age charissime mihi ita age et accede et noli negligere inuocare eum et noli incuriosus esse. Et neque in me segne ac desidiosum intendas mihi enim sufficit confusio vultus mei moneri et non intelligere dicere et non facere. Sed esto imitator perfectorum et spiritualium patrum et regulam eorum exquire. Et ne velis quod sunt ardua et excelsa incipere quod nequaquam valebis perficere neque ea quod sunt nimis exigua et ibecillia ut multiplicata tibi merces accrescat. **N**e nutrias corpusculum tuum ne te incipiat impugnare. Neque illud carnalibus voluptatibus insuecas ne pregrauetur anima tua et ad ima depressus virtutis deducaris. Si autem in hoc te dederis ut desideria eius perficias derelinquet viam planam et rectam et asperam et prupera incedet. **O**mne quod sordida cogitatione facile recipit nec ultra potest esse prudens vel sapiens. Et si iterum supra modum eundem volueris affligere etiam phocanimus grauiat segnitia atque desidia obtinebit et supplebit iracundia. **I**n laudibus quod et orationibus atque in bonitate obedientie pigri ac remissi efficit. **I**nstitutum quoque tuum mensura bona ex equo pondere gubernet. **D**icito mihi. Nunquam in stadio spectatores equis currentibus astitisti. Ac rursum nauiculam in pelago contemplantur esse. **E**quus vero si super modum ad cursum concitatus fuerit interisces et iterum si supra quam mensura exigit fuerit relaxatus ipsum aurigam deiecit per diuersa traxisset. **S**iliter et nauicula in mari si supra capacitatem suam fuerit onerata fluctibus comprimetur et si rursum leuiata et absque onere fuerit veloti vehementia ventorum submergit. **S**iliter etiam corpus et anima si supra modum ex his quod super diximus fuerint abiuncte pregrauata decedat utrumque necesse est ac succubat. **P**ropterea bonum est ita vnumquodque incipere ut perficiat ut possit deo placere et vtile sibi metipsum ac proximis exhibere.

Cap. X. **V**eros et perfectos monachos commendas et ad certamen puocans pigros per aptam similitudinem putas ostendens ex comparatione monachi ad militem quomodo segnis et negligens a diabolo vincatur vigilans vero per gratiam dei adiuuatur occasione cuius diuinam gratiam plurimum commendat.

Vos estis bene dictus grex christi. vos estis luminaria orbis terre. vos estis sal terre et columna sub celo. Vos inquit perfecti ac christi monachi estis quod estis angeli super terram quod angelo-

rum peruersationem diligitis. corpus siquidem gestatis humanum opus angelicum perficitis. **A**go vobis in quo contenditis temporalis est retributio autem eius et laus in seculum seculi permanet. **L**abor abstinentie vobis brevis est at vero premium immortale est. **Q**uatum autem vos abstinentie regulam obseruatis et virtutes cum dilectione acquiritis tamen aduersari vobis diabolus irritatur et seuus efficit diuersosque laqueos ad decipiendos vos atque impediendos occultat. **A**tendite ergo vobis fratres charissimi a laqueis eius. **N**ullus enim absque certamine coronatur neque gratia dei offeritur quicquam si cum alacritate pugnaverit. **S**i quis vero semetipsum relaxas os suum pigritia detentus non operatur nec gratiam eius inuocat ut sibi auxilium conferat ne velit gratiam eius inculcare eo quod non fuerit ab ea adiutus. **Q**uemadmodum si quis manibus ac pedibus sanus extiterit habebitque coram se plenas escas oppositas et pigritie causa noluerit eas os suo applicare et comedere et animam suam reficere ita et monachus experientiam huius bonarum deliciarum diuine gratie si neglexerit huiusmodi dulcedine satiare. **Q**uis enim misereatur illi qui huius manu nequaquam percipiat ex his quod sibi adposita fuerint. **U**el quomodo misereatur quis monacho qui cum non habeat sollicitudinem actuum terrenorum salutem suam neglexerit. **C**ompat autem monachus militi ingredi in prelium membra corporis sui vniuersaque circumvallanti donec dimicando victoriae palmam accipiat. **V**igilat namque diligenti custodia muniendo se et decernit veres nequam aduersari deiciat ac prosternat. **S**i vero in segnitie semetipsum relaxauerit facile miles huiusmodi triumphabit. **E**odem modo etiam monachus si vires anime sue segnitie negligenterque laxauerit absque ulla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. **P**ermittit siquidem in corde suo cogitationes turpes ac sordidas libenterque in se recipit elatam sapientiam vanam gloriam quod atque inuidiam necnon et detractionem odium gula libidinem et insatiabile somnum. **I**n his autem omnibus in desperationem semetipsum deducit. **S**i autem vigilauerit spiritus qui in suum presidium gratiam dei quaerit spiritus eius auxiliabitur et ab ipsa docebit quomodo ei placeere debeat fitque in eo ipsa gratia laus et quod ei laudem exhibeat. **Q**uemadmodum si quis attendat in speculum idem ipse est qui videat et qui videatur. **S**ic et gratia ubi inuenerit requiem ibi inhabitat et inhabitatur et efficit ut praedixi laus et quod laudem exhibeat neque absque huius auxilio cor sibi valebit sufficere. **R**etribuit autem ei si quis ab ea precepit et ex vino eius eidem offert potum velut si dicat ex copulatione eius retribuit ei lachrymas et a dulcedine vini

ei⁹/hūiliationē pferit cordis. **E**x virtute q̄m
assumpfit: eidē cōcinit psalmos. Absq̄ psona
siq̄dē: idigēs eē videt speculū. Lū xō accepit
psone cuiuslibet ituitū/ex eo qd accipit retri-
buit. Et si exornat⁹ q̄sq̄ in eo attēdat: idēz ex
ipso speculo ornat⁹ efficit. Silt⁹ z hō absq̄ grā
diuina: inopis eē videt z indigēs. si xō pme-
ruerit grām/ex hō ipso qd fuerit adiut⁹ ab ea:
posit in se emēdare virtutes. Si aut⁹ denuo fu-
gaucrit eā: desolat⁹ inuenit ac nud⁹. z i habi-
tant in eo cogitationes turpes ac sordide. sic
nicticorax in domicilio. Hōis gē grām iuoca-
re. grē xō ē. vt ei opitulationē adueniat. Abs-
q̄ grā em̄ mens nō pōt illuminari: ad p̄tēplā-
dam multiplicē futuri seculi pulchritudinem.
Et nisi sanctificatū fuerit cor: nō venit grā in
hoīe. Si aut⁹ illuminat⁹ a grā virtutes optias
acq̄sierit: sibiq̄ emēdationē q̄ adept⁹ ē repu-
tauerit: multū semetipm fallit. Neq̄ i firmi-
tem suā itelligens: emul⁹ nāq̄ sibi exis hōi
p̄cula se grām deturbabit. Lū xō qd opitula-
tionē acq̄rēs: grām diuinā agnouerit. z cū fu-
erit corroborat⁹ vt virtutes obtineat/glorifica-
uerit deū z dixerit. glā miseratiōib⁹ tuis dñe
qd me idignū grām tuā pmereri fecisti. z quē
admodū voluisti emēdasti i me q̄ tibi fuerāt
placita: hōi agnoscēs fragilitatē suā: festi-
bit se diuine grē tēplū pparare. z tūc efficit in
eo grā ipa sacerdos: atq̄ ipsa oblatio: et esca-
pālis z q̄ māducat. impator z regnū. edificii
q̄ z q̄ edificat. Efficit q̄ ciuitas. z mur⁹ inex-
pugnabilis. z ab omni malo eum custodiet. do-
nec ab hō seculo ad phennā vitā z in futurū secu-
lum transferat.

Ca. XI. Inducēs inuitationē auctoris
auxiliū spondētis: z ad ablutionē vitioz psua-
dentis. Et vt ad ipm iclinent inuitati: exptū
se p̄siliatorē p̄stet z offert: p̄silitq̄ vt ad p̄se-
ctam singularēq̄ pudiciē virtutē festinēt: qm̄
excellēter cōmēdās pulchras inducit similitu-
dines/tādē eos deflēs q̄ illā habuerit z pdiderit.

Incline ad me
aurē tuā dilectissime mihi/et ero
tibi p̄siliator si ad vitā vis etnā p-
uenire. **M**embrū meū si desideras introire. z
si cupiscis britudinez dñi dei tui. dicito mihi
frat⁹ cur abluis faciē tuā aq̄/vt primo tuo pla-
ceas. **N**ec dū ḡ respicisti vitia passiōis carnis
tue. s̄ hōz adhuc vitio detineris. Si autē vis
lauare faciē tuā/dilue eaz lachrymis. z ablu-

eā cū fletib⁹. vt in p̄spectu dei z scōz angeloz
cū claritate refulgeat. **F**acies siq̄dē q̄ abluit
lachrymis/imarcessibilē decorez acq̄ret. Sic
diciis fortasse mihi. **C**ōfundoz sordidam ac de-
formē faciē pferre/ s̄ z si incultā faciē z pedes
sordidatos cū corde purificato habuerit/ sup
claritatē solis cū dei angelis refulgeb. **Q**uid
etiā risum indifferent p̄fers/nōne flere ac lu-
gere te dixisti? **T**u xō hō relinquēs risib⁹ incō-
ditis demoraris. z hō vñ: nisi ex eo qd non des-
deras britudinē ei⁹/nectimeas supplicia eius
Qui ḡ tēptatiōes expt⁹ ē: posit cōmone-
re eos q̄ necdū expti sunt. Et q̄ in manib⁹ la-
tronū incidit/posit viātes cautos ac diligen-
tes efficere. **Q**uia ḡ z ego ex p̄tē tēptat⁹ sum
pp̄t segniciē meā. siq̄dē ad horā tīmō caute-
lam habui. s̄ mea ignauia ac pigricia i hac me-
felicitate cōstituit. ob h̄ itaq̄ cupio dilectissi-
mi p̄siliator existere gregi electo christi. ne ob
vitia carnalia/ z secularē voluptatē ab illa cla-
ritate priuemini. z a thalamo sponsi pleno le-
ticia z exultatione cū dedecore abijciāmini.
Labor abstinentie v̄re/velut somnū ē. req̄es
aut⁹ laboris ienarrabilis. **A**ttēdite vobismet
ipsis. ne ab v̄triscq̄ p̄tib⁹ corruatis. z p̄ v̄triscq̄
v̄tione exoluatis. s̄ festinate poti⁹ p̄fectā vir-
tem acq̄rere/ q̄ adornata ē oib⁹ q̄s diligit de⁹.
Hāc si possideritis/ nunq̄ deū exasperabitis.
nec mali aliqd̄ p̄ximis v̄ris facietis. **H**ec aut⁹
singulari virtutē vocat⁹/ h̄is in se pulchritudinez
diuisaz virtutū. **Q**uēadmodū em̄ regale diade-
ma/absq̄ lapidib⁹ p̄ciosis. z elect⁹ margarit⁹
cōponi nō pōt. ita z hec singularis pudiciē
virtus. absq̄ pulchritudine diuersaz virtutum/
nō valebit p̄sistere. **H**ā z plena regali diade-
mati compabit⁹. **S**ic em̄ in eo si vn⁹ lapis vel
margarita defuerit/fulgure sup caput regis
decenter nō pōt. ita z h̄ singularis virt⁹ si deha-
buerit vnā speciē ceterarū virtutū. p̄fecta virt⁹
nōiari nō pōt. **A**ssimilabit⁹ rursum copiosis
dapis/ cōditis. salis xō suauitatē nō habēt:
bus. **Q**uēadmodū ḡ optime dapes/ absq̄ sa-
le inutiles sunt. ita etiā h̄ singularis virt⁹/ in oī
pulchritudine diuisaz virtutib⁹ adornata. si cha-
ritatē circa deū z p̄ximū nō habuerit. abomi-
nanda fortiter z inutilis habebit⁹. **R**ursum si
mili⁹ ē p̄fecto alphabeto. pp̄rijs l̄ris adorna-
ta. **E**t si q̄s ex eo vnā auferat l̄ram/ totū oīūz
oīnino ad nihilū p̄stituet⁹/ ita z h̄ singularis vir-
tus. si ex oib⁹ virtutib⁹ vnā min⁹ habuerit/ to-
ta inutilis repit. **C**ompabit⁹ etiā fortissime aq̄le
iux firmamētū celsitudinē puolāri. q̄ cernens

escā in laqueo. tota se alarū velocitate. cū in-
genti petu in eo deposuit. Volēsq; escā inde
ptrahere. cōprehēsa ē sūmitas yngule ei⁹ in
laqueo ⁊ ob dolorē ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo
ei⁹. totūq; corp⁹ suū extra laqueū ē. oīs autē
tus colligata ē i eo. **S**ilr ⁊ h singlar⁹ x̄r. si fu-
erit iūcta in vno aliq; negotio frenoz. tota in
eo silr colligat. Et qdē totū corp⁹ pfectionis
ei⁹ absq; vinculis ē. oīs autē x̄r in fra hūiliata
ē. Et quēadmodū nō valebit aq̄la ppter ca-
ptionē yngule. in aeris altitudine volare. nī-
si fuerit liberata. ita ⁊ x̄r h. nīsi a frenis nego-
cijs liberet. pfecta eē nō potit. Quis ē q nō
habeat lachrymas. veniat ⁊ defleat mecum.
Et q nō habet cōpūctionē. cōsiderās intelli-
gat. Discat q diligētē ab his q in hac x̄tute
sunt puerfati. qz q̄rūdā puerfatio. vsq; ad ce-
lum puenit. veniensq; ad portas. in regnū p-
hibita ē introire. Hoc at dico dilectissimi. qā
puerfati qdā in hac quā p̄dixim⁹ x̄tute. et ad-
ornati sunt ea p̄tēplātes ea q̄i regali diadema
⁊ p̄p̄ exiguā rē. talē ac rātā x̄tutē ad nihilū de-
duxerūt. Colligata ē enī mens illoz sollicitu-
dinib⁹ frenoz negotioz. ⁊ ob hūuscemodi
vinculū. acq̄sita x̄r in celū itroire nō valebit

La. XII. Dictoz occasione exhortās eū
q̄ p̄tractā pudicie ⁊ castitatis x̄tutē habet. ne
illā amittat tradēdo se in vincula inimici. ido-
neū exēplū adducēs at qz demōstrās quō h x̄-
tus liberari possit. ita vt nihil ei nocē possit.

Ude ergo cha-
rissime mihi. ne tenetipm inimici
alligandū vinculis tradas. ⁊ am-
rabile x̄tutē destruas. quā multis laborib⁹ ac
q̄sisti. neq; celestes portas. acq̄sita x̄tutē itro-
ire p̄hibeas. ne corā spiritali thalamo p̄fusiōe
adop̄ta p̄sistat. neq; p̄ vnū capillū alligās eā.
⁊ ad solū terre insigat. s̄ tribue ei fiduciā ⁊ vo-
cem excelsam. vt exultans ingrediat in thala-
mū ⁊ mercedē laboris sui possit p̄stātē. ac s̄b-
limi voce clamare. Et obstupescendū mira-
culū. quō tā imanis ac fortissim⁹ leo. p̄ vnū ca-
pillū ligat⁹. humilis ⁊ captiu⁹ effect⁹ ē. **L**eonē
si quidē h x̄r compabit. oib⁹ bonis ac p̄fectis
opib⁹ adornata. ⁊ q̄st ab illo vno capillo terre-
nis sollicitudinib⁹ colligata ē. Quāobzē vi-
gila dilectissime vigila. moue q̄s man⁹ tuas. et
hūc eriguū capillū abscede. neq; venias i de-
risum. sic fortissim⁹ ille samson. Abemento
q̄d mille viros occidit. ⁊ q̄s vnū capillū. funes

valedissimas extremū portauit. ⁊ seipm a vin-
culis liberauit. ⁊ inimicos interficiens deo vi-
ctoriā reputauit. ⁊ p̄ orōnē suā ex ipā maxilla
fontē aque p̄duxit. h talis ac rāt⁹. q̄ h vniūsa
p̄fecerat. postea semetipm vinctuz adūsarijs
tradidit. **H**ūiliat⁹ ē nīmū. p eo qd crines ei⁹
ablati sunt. ⁊ terribilis illa atq; mirabilis x̄r
ei⁹ deuicta ē. Attēde ḡr tu tibi metip̄. neq; n̄
āmirabile castitatis x̄tutē. p̄ puā sollicitudinē
colligādo humilites. s̄ liberā eā efficiēs ab oī-
bus negocijs q̄b⁹ ledit ⁊ adornās p̄mitte in
celū. Sic autē eā libera. quēadmodū aq̄la de-
scendens in pfundū vt inueniat p̄ciosissimaz
margaritā. **L**unq; inuenerit. p̄tin⁹ ad excelsa
cōscēdit. totūq; corpusculū ei⁹ aq̄s exhibetur.
Aqua enī p̄māsit in loco suo. ipā autē cū diu-
cijs prexit in ardua. **E**odē modo etiā tu p̄pe-
ra oib⁹ frenis negocijs liberari. ⁊ adornatus
p̄fecta x̄tute. q̄si vestimēto induere ea. **E**x-
cuba vigilāter dieb⁹ ac noctibus horis ac mo-
mētis. ne spoliēris ab ea. **H**ec autē singular⁹ x̄-
tus de q loq̄mur adornata in oīni pulchritudi-
ne diuersaz x̄tutū. nullis negocijs frenis no-
ceri potit. **T**ribulatio enī patiētiā opat. ege-
stas x̄o ac volūtaria paup̄tas. fra ē opationis
ei⁹. ex ipā enī fructificat iusticie fruct⁹. sic ne-
q; iſfirmitas eā ledere pōt. ex ipā enī x̄tute et
gloria induit apud deū. **S**ilr autē adulariōes
diūfaz rerū nequaq; valebūt iminuere eam
ab ipsis autē acq̄rit laudē in vitā etnā. **P**er-
secutio nō poterit terrere ea. nec pauorem ei
incutere. **E**x ipā corona pulchra ac p̄fecta
cōponit. q̄ deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatiōe
exhibeat. s̄ neq; nuditas pōt ei segnicie torpo-
ris incutere. eo q̄ ex ipā ei stola claritat⁹ con-
text⁹. **F**ames silr pusillanimitatē ei nō pote-
rit generare. ex ipā enī mēsa ei p̄parabit in re-
gno celoz. **S**⁹ neq; p̄ sitim poterit ea desidīa
circūdari. ab ipā enī p̄parabit ei padisus leti-
cie. **N**eq; x̄o paup̄tas pōt eā ad illecebras
diuiciaz ipellere. ex ipā nāq; b̄ritudine deum
possidebit. **V**igilie q̄ ⁊ s̄et⁹. coronā p̄fectio-
nis. ⁊ fontes puritatis ei⁹ existūt. **H**ūilitas et
māfuetudo. fundamēta sunt edificij eius.
Ahors nō p̄ualebit mortificare eā. s̄ neq; se
pulchrū cōcludere eā pōt. neq; x̄tutes vale-
bunt retinere eā. **I**pi quoq; celi. nō valebunt
portas suas claudere corā aīa q̄ x̄tutib⁹ viget
s̄ mox vt viderint eā. cū gaudio referantur.
Mille milia ⁊ decies dena milia angeloz ⁊ ar-
changeloz. throni ac dñatiōes. ⁊ p̄ncipat⁹ nō
valebūt cōminari ei. s̄ cū gaudio vult⁹ sui su-

scipiet eā: et in manib⁹ suis tollēt: et an sedē ma-
iestatis offerēt eā. **Exultabit** q̄ pater in ea/
et fili⁹ cū spūscō. **Exultabit** q̄dē in ea spūscūs
q̄: tēplū sc̄m ei effecta ē: et inhabitauit in ea. **Ex-**
ultabit in ea vnigenit⁹ fili⁹: q̄ sp̄ desiderauit
eū: et p̄ter eū nihil voluit possidere. **Exultabit**
in ea pater: q̄ dilexit eū: et volūtati ei⁹ nullaz
p̄tulit volūtātē. **Exultabūt** sup̄ eā celi cū x̄ru-
tibus suis: et pariter p̄cidētes glorificabūt pa-
trē: et filiū et spūscū. vidētes eā in oī angelica
x̄rute: et in oī pulchritudine iusticie adorna-
tam. **Exultabit** etiā padisus: quia hereditatē
in eo sortita est.

La. XIII. In p̄sona auctoris glorificās et
magnificās dñm amatōrē hoīm: mltisq; deuo-
tis dep̄cationib⁹ benignitatē ei⁹ p̄ mētis illu-
minatiōe: vulnē suoz sanatiōe ac gratie col-
latione interpellans.

Gloria et magni-
ficētia solī benignissimo atq; amato-
ri hoīm deo: q̄ nob̄ regnū p̄ suā grām
p̄stituit. **Sana** me dñe et sanabor: q̄ tu sol⁹ es
sapiēs: et misericors medic⁹. **Supplico** bonita-
tem tuā sana vulnera aīe mee: et illumina ocu-
los mēt̄ mee: vt p̄sīdēt disp̄satiōez meā: q̄ sup̄
me sp̄ efficit: q̄ ifatuata ē mēs mea et grā tua
q̄ ē sal x̄ritat̄ cōdiat eā. **Et** q̄d ad te h̄o dñe
q̄ cūctor es p̄sci⁹: q̄q; scrutator es renū et cor-
dis: et sol⁹ oīa nosti. **Sic** fra sine aq̄ sinit ad te
aīa mea: et desiderat te cor meū. **Qui** aut̄ dili-
git te i desinent/ tua grā satiabit. **Sic** ei sp̄ au-
disti me: etiā nūc ne d̄spicias dep̄cationē meā
Ecce em̄ q̄si captiua ē mēs mea: te solū salua-
torem exq̄rēs. **Mitte** itaq; grām tuā velocit̄
in auxiliū meū: et satiet esuriē meā: et siti mee
potū tribuat. **Te** solū desidero insatiabilē do-
minū. **Quis** em̄ poterit te insatiari: q̄ te ex-
xitate dilexerit lumē x̄ritat̄: et luminis tributo-
rem? **Da** mihi petitiōnē meā: et dona mihi de-
p̄cationē meā: et distilla in cor meū stillā dilecti-
onis tue. **Ascendit** in cor meū: q̄si in siluā flā-
ma charitatis tue: et deuoret spinas et tribu-
los pessimas cogitatiōes. **Et** tribue mihi co-
piose et sine mensura q̄si de⁹ hoī grām tuā: et
dona mihi quasi rex regū: et multiplica q̄si bō-
nus fili⁹ boni p̄ris. **Si** aut̄ in q̄busdā p̄uar⁹ suz
aut p̄uoz q̄si terren⁹ aut fili⁹ terreni: s̄ tu q̄ re-
plesti hidrias b̄ndictiōe tua: i ple sitim meā
grā tua: et q̄ satiasti q̄nq; milia viroz de q̄nq;
panib⁹: i ple esuriē meā: imēsa copia bonitatis
tue. **Amator** hoīm benignissime sup̄ senū et

flores: et sup̄ oēm herbā viridē tre: sine iuidia
in h̄ tpe grā tua effusa ē: q̄to magis fuoz tu-
orū: q̄ te dep̄cant petitiōib⁹ largiri te puenit?
Ecce em̄ fra fulgore coruscat: et volucres vo-
ces suas imutāt: a glā mltā sapie tue. **Ecce**
aut̄ fra varietate florum q̄si diploide induit: q̄si
ne manib⁹ textit. **Exultat** aut̄: et festiuitatem
duplicē celebrat. **Unā** q̄dē padā filio suo pri-
mogenito: q̄ viuificat⁹ ē in christo/ alteraz p̄
dñō suo: q̄ descēdēs sup̄ eā ābulare dignat⁹ ē
Ecce em̄ vt mare multiplicat grā tua: et eos q̄
in ip̄o nauigant facis eē locuples/ eadē grā dī
etiā mihi loquēte ad te fiduciaz tribuat. **Qui**
suscepisti duo minutavidue illi⁹ et laudib⁹ ex-
tulisti: suscipe dep̄cationē et orōnē meā: et do-
na mihi petitiōnē meā: vt tēplū sc̄m efficiat
grē tue: et vt inhabitet in me et ip̄a me doceat
quō em̄ placere debeā: vt pulset i mēbris mes-
is atq; in viscerib⁹ meis velut in carixa: q̄ sūt
plena cōpūctiōis atq; leticie. **Mēs** q̄ meā
q̄si q̄dā fenū cōstringat/ ne eberrās in pctō
coruā: et a claritate luminis expellar. **Exau-**
di me dñe exaudi me: et p̄sta vt vocari merear
in regnū tuū: q̄ q̄si errās erā: nūc aut̄ sum con-
gregat⁹: q̄ erā imūd⁹: et mūdāt⁹ sum: et q̄ in-
piens erā: nūc x̄o sapiēs sum: et q̄ aliqui iutilis
erā: nūc aut̄ vtilis effectus sum. **Brex** tu⁹ ele-
ctus: monachoz q̄ cōuēt⁹: et oīm scōz q̄ pla-
cuerūt aī te: q̄ nūc in padiso exultat/ iā dep̄e-
cant p̄ me: et obsecrāt te solū amatōrē hoīuz
Exaudies q̄ cos et saluab̄ me obsecratiōibus
eoz. **Ego** q̄ p̄ eos tibi gloriā et laudē offerā: q̄
exaudisti orōnes eoz et misert⁹ es mihi: et nō
desperisti petitiōes eoz q̄ p̄ salute aīe mee p̄-
fusa sunt. **Tu** aut̄ dñe p̄p̄his tuis dixisti/ ape-
ri os tuū et i plebo illd. **Ecce** itaq; os fuit tui: cū
corde aptū ē/ i ple illud grā tua vt sp̄ te b̄ndicā
christe saluator me⁹. **Irriga** cor meū amator
hoīm benignissime/ redde rozē grē tue. **Quē**
admodū fra dū serit generatiōes suas nō va-
let enutrire/ nisi a bonitate tua fuerit v̄sitata
sic neq; cor meū ploq; valet/ q̄ tibi sūt placita
absq; grā tua et fructificare fructū iusticie. **Ec-**
ce aut̄ nascētia tre enutrit pluuiā sup̄ueniēs/
nec nō etiā arborz nascētia florum varietate de-
pingit: sic etiā ros grē tue/ mētē meā illuminet.
vt florib⁹ cōpūctiōis et hūilitat̄ ac sapie eam
adornet. **Et** q̄d dicā. **Ecce** em̄ ofo meā s̄fir-
ma existit/ et iniq̄tates mee/ gemere me com-
pellūt. **Unceat** ḡ grā tua. **Qui** apuisti oculos
ceci/ oculos mēt̄ mee adapi/ vt pulchritudinē
tuā sp̄ desiderēt. **Et** q̄ apuisti os s̄biugalis/ ap̄i

os meū i laudē ⁊ gloriā grē tue. Qui posuisti
fminū mari xbo pcepti tui. pone etiā fminū
cordi meo p grāz tuā. vt nō declinet ad dexte-
ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
aquā in deserto tribuisti ipso nō credēti. s. cō-
tradicti. dona mihi cōpūctionē. ⁊ oculis meis
lachrymas. vt desleā dieb⁹ ac noctib⁹ dies vi-
te mee. cū humilitate ⁊ charitate ⁊ puritate
cordis. Appropiet ofo meā i p̄spectu tuo dñe.
dona mihi fmonē sc̄m. vt tibi offerā manipu-
lum p̄fessiois mee repletū. ⁊ dicā gloriā ei. qui
mihi h̄ tribuit. vt ei etiā ego offerā qđ ab eo p-
cepi. ⁊ adorē eū. qui mihi tāta largit⁹ ē. Exau-
di dñe ofonē fui tui. qui es sup oīa b̄ndict⁹ in
seclā seculorū Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpū-
ctione cordis. Liber p̄mus explicit.

Incipit liber secundus eiusdē. de eadem cō-
pūctione.

La. I. Inuitās nos ad cōpūctionē ⁊ do-
cens quō ad illā pueniā. phibēs q; negligētī
am ac pusillanimitatē ⁊ exhortās vt dñm iuo-
cem⁹ fiducialit⁹ ei fuīam⁹. corda n̄ra sancti-
ficem⁹. nob̄ inuicē ignoscām⁹. atq; de p̄fectiōe
n̄ra nō p̄sumām⁹. pulchre tandē monachum
agro seminato compans.

Venite charissi-
mi mihi. venite p̄res ac f̄res grex
saluatoris elect⁹. venite negociē-
mur qđadusq; nūdine celebrantur

Replet lachrymis oculos v̄ros. ⁊ ianue cor-
dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
ad inuicē. ⁊ cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re-
gno ac paradiso. Sensum bonū assumite. ⁊ p̄ti-
nus negocia frena p̄pnet. Nemo p̄ segnici-
em relaxet. neq; ipusillanimitatē veniēs ex-
pauescat. Neq; p̄timeſcat aliquis neq; vereā-
tur. s. p̄roni vel iprobe iuocem⁹ dñm n̄m. et
p̄stant fuīam⁹ saluatori n̄ro. ⁊ p̄festinātes qđ
sc̄ficem⁹ corda n̄ra p̄p̄ sp̄m sc̄m. Cōspirem⁹
ad inuicē ⁊ obsecrem⁹. ignoscām⁹ alterutruz
in toto corde n̄ro. Serui em̄ sum⁹ qui sine mē-
dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob. nisi di-
miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
nec p̄f v̄r celestis dimittet vob delicta v̄ra. Et
p̄scōs ap̄los suos indicauit nob. q̄tēs fratri
remittere oporteat. dicēte petro. Quorēs si
peccauerit in me fr̄s me⁹ idulgeā ei. vsq; se-
pties. Ait illi dñs. Nō dico tibi septies. s. septu-
agies septies. Nos x̄o in̄r dñi nec tertio i die i

uicē ignoscim⁹. Obsecro vos charissimi mi-
hi. ⁊ suppliciter rogo o amici mei. vigilate i hoc
breui tpe. i hac vñdecia hora p̄cedite. Jā em̄
vespa appropinquauit. ⁊ cū gl̄ia m̄lta remune-
rator adueniet. reddere vnicuiq; fm̄ opa ei⁹.

Attēdite vob. ne quis emēdationē vitā exer-
ceat. ⁊ q̄si p̄fides ⁊ negligēs imēsam ei⁹ remu-
nerationē amittat. Silis autē ē monach⁹ agro
semiato. qui cū rore ⁊ ibrib⁹ p̄suevit exerceri
⁊ fructificare fructū iusticie ⁊ leticie. Cū autē
ad suū fructū puenit. maiorē igerit curam
agricole. Sollicit⁹ em̄ puigilat ⁊ timet ne sa-
ta sua aut repentin⁹ grādo aut cāporū iumen-
ta subuertat. J̄ra ⁊ monachus qđadusq; i hoc
corpe deget. q̄tidie sollicit⁹ curā adhibeat p̄
imortalitate vite sue. ⁊ p̄ negligentia iuanuz
cucurrisse inueniat. Gaudiū ⁊ leticia agrico-
le ē. q̄si messem suā cōgregat. ⁊ labor p̄mia fu-
erit assecut⁹. Eodē modo letabunt angeli dī
in celis. q̄si quis metuēs deū cursum p̄prium
p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi-
tate p̄stitur⁹. epulat⁹ atq; exultat. ⁊ monach⁹
cū in horrea fuerit posit⁹. i. in māsionē etne vi-
te. p̄festim ascendant diuicie eius ad celum.

La. II. Excitās nos ad vigilatiā in belli
certamine. x̄tutēq; n̄ram p̄solās ex x̄tute dñi
qui ē agonista n̄r. atq; exhortās ad mutuū
adiutoriū. vt sic in vnū inuicē cōspirātes adū-
sariū n̄m p̄fundam⁹ ac supem⁹ ⁊ deū honori-
ficem⁹. Et ob h̄ cōmēdās multitudinē mona-
chorū simul deo militantiū. multis reb⁹ tam
multitudinem monachorū q̄ singulos mona-
chos compando.

Agilemus di-
lectissimi mihi. vigilem⁹ donec in
bello p̄stituti sum⁹. ⁊ p̄tra diabolū
dimicem⁹. Pugna quidē ei⁹ i p̄mptu ē. ipe at
i firm⁹ existit ac debil⁹ n̄r at dñs ⁊ agonitheta
qui ē rex regū his qui alacrit⁹ dimicauerit ⁊ x̄-
tutē p̄stat. ⁊ coronā i marcessibilē. Quēadmo-
dū ei puluis a vehemētia vēti sp̄git ⁊ ipuḡt.
ita ⁊ adūsari n̄r ad nihilū rediget q̄i vox n̄ra
i dī laudib⁹ p̄sonat. ⁊ ofones n̄r plene lachry-
mis dño exhibēt. Nemo ḡ segnit⁹ agat nec tie-
at. s. is q̄ fort⁹ ē infirmiorē adiuuare festinet. ⁊
q̄ alacer ē. pusillanimē p̄solet. Qui abstines ē
iordinatū ⁊ ihonestū i crepet ⁊ obiurget. Sic
em̄ inuicē p̄spirātes ⁊ pariter triūphātes. cō-
culcatorē n̄m p̄fundim⁹. ⁊ dñm n̄m q̄ i celis
ē honorificem⁹. Scī qđ angeli in nos letant. ⁊
q̄ vidēt nos ⁊ audiūt de nob edificant. Pa-

radix fructib⁹ leticie ac varijs florib⁹ plen⁹
multitudo ē monachoz. in idipsum adornata
in dilectione dei. Quasi fons bon⁹. et aq⁹ ex
undantib⁹ multitudinē arborū irrigās. multi
tudo ē monachoz. in idipsum psalmoz cursū
cū lachrymis irrigatū. Sic ciuitas murata
et munitioib⁹ circūsepta. multitudo ē mona
chorū. in idipsum alterutrū pspirātes in dilecti
one dei. Diadema ptextū lapidib⁹ p⁹ciosis et
splēdidis margarit⁹. multitudo ē monachoz.
in idipsum in omne op⁹ bonū ornata. Nauis re
pleta regalib⁹ opib⁹. multitudo ē monachoz.
in idipsum plena dñi charitate. Oliua speciosa
ac fertilis. multitudo ē monachoz. in idipsum
pfirmata in dilectione dei. Imago regalis ha
bens amirabile historiam. ex oib⁹ elect⁹ colorib⁹
et florū varietate depicta. multitudo est
monachoz. in idipsum diuersis virtutib⁹ adorna
ta. Castra scōz angeloz. multitudo ē mo
nachoz. habitās in idipsum. mentē suā p⁹hītes
ad deū. Sic mel et fauus ori applicat⁹. sic rñ
sio fratris cū charitate et hūilitate ad primū
suū. Sic aq⁹ sitiētī in estu. sic fimo p⁹solātis fra
trē in tribulatiōe ei⁹. Sic q⁹ cadenti porrigit
manū et erigit eū. ita et fimo vite et p⁹solatiōis.
erigit segnē aīam ac pusillamē. Sic sara. le
ta et electa et bona. in terra culta et optia. sic in
aīa monachi cogitatiōes bone et viles. Si
cut alligatura bona et fortis in edificio. ita in
corde monachi magnanimitas. Sic lāpas
lucida in loco tenebroso refulgens. sic mona
chus mēte sobria. et corde vigilāti in tpe psal
modie sue. Sic vinculis et catenis cōstrin
git aq⁹la. sic monach⁹ mūdi sollicitudinib⁹ in
nodat⁹. Sic spine et tribuli in agro optio. sic
cogitatiōes turpes ac sordide i aīa monachi
Sic cancer spēs et putrefaciēs carnes. neq⁹
finē sanitatis recipiēs. sic memoria malicie in
aīa monachi. Sic vmis corrūpit lignū. sic ini
micitia corrūpit aīaz monachi. Sic tineā ex
terminat vestimentū. sic detractio aīam mo
nachi. Sic lignū excelsum qdē et speciosum.
atq⁹ i fructuosum. sic monach⁹ supb⁹ et i solēs.
Sic fruct⁹ delectabilis et speciosus extrinse
cus. putrid⁹ et i trinsic⁹. sic monach⁹ emul⁹
et iuidia plen⁹. Sic q⁹ iactās lapidē i fonte pu
rissimo p⁹turbat eū. sic monachi iracūdi rñsio
p⁹xi mēte p⁹turbat. Sic si euellat q⁹ radici
tus arborē plenā fructib⁹. et trāsp⁹lantet eā in
aliū locū. fruct⁹ ei⁹ marcescūt. et folia arescūt
sic monach⁹ derelinquēs p⁹xiū locū. et diuisa
plustrans. Sic edificii fundamentū nō hīs

sup⁹ petrā. sic monach⁹ patiētiā nō hīs in tri
bulatiōib⁹ suis. Sic altās q⁹ aī regem et lo
quēs ei. vocat⁹ aīa suo relinquit regē
et se ad cōfabulatiōes sui p⁹uertat. sicut mona
chus in psalmodia sua. si intentionē mentis
sue a deo reflectat. Sic pond⁹ salis depmit
i firmū. sic monachū somn⁹ in tpe psalmodie
sue. Intellegam⁹ q⁹ charissimū cui assistimus.
Sic g⁹ angeli cū timore et tremore hymnū cā
tantes altāt. ita et nos debem⁹ cū corde puro
et mēte in psalmodijs nris tpe ofonis. coram
deo cōsistere. ne corpe qdē videamur assiste
re. sensib⁹ et negocijs frenis puagari. Sic
ei⁹ nauis fluctib⁹ pelagi circūferē. sic et mona
chi mēs in terrenis negocijs puagat⁹.

Ca. III. Exhortās ad tēptatiōes sustinē
das et iducēs ea in q⁹ p⁹sistit gloriatio mona
chi. docēs q⁹ is q⁹ virtijs p⁹occupat⁹ ē pulla
re debeat ad ostiū dñi. q⁹ nō deerit si pullans
p⁹sisterit. sed misericorditer subuenit.

Egre gem⁹ er
go cogitationes nras a negocijs
frenis. vt gliaz ap⁹ dñm nrm hīc
mereamur. Sustineam⁹ aduersarij tēptam
ta. vt gloriā p⁹cipiam⁹. Gloriatio aut mona
chi. patiētia i tribulatiōib⁹ suis. Gloriatio mona
chi. lōganimitas cū charitate. Gloriatio mona
chi. cū nullas res p⁹nti seclī possidē desiderat.
Gloriatio monachi. et laus i p⁹spectu angeloz et
hoīm. hūilitas et simplicitas cordis. Gloriatio
monachi. vigiliet flet⁹ i ofonijs suis. Gloriatio
monachi. māfuetudo cordis et silētū. Gloriatio
mōachi qñ deū toto corde dilexerit. et p⁹xiū
tāq⁹ seipm. Gloriatio monachi. abstīnētia escāz
et a multiloq⁹o ligue. Gloriatio monachi. qñ p⁹xio
tāq⁹ sibi p⁹pati. Gloriatio monachi. qñ xba
ei⁹ opib⁹ p⁹sonāt. Gloriatio monachi. qñ in loco
suo p⁹manet. et sibi huc atq⁹ illuc qñ senū a vento
trāssert. Heu mihi dilectissimū. qz fact⁹ sū sic
machina seu follis fabri ferrarij. q⁹ repletur et
euacuatur nec aliquid in se continet venti.
sic ego enarrās virtutes christi. ab oib⁹ his lō
gime sentio. Glia et adoratio magnitudi ei⁹
Charissimi si quis vrm p⁹occupat⁹ fuerit co
gitationib⁹ sordidis ac turpissimis. nō negli
gat nec segniter agat. neq⁹ in desperationem
semetipm adducat. s⁹ effundat cor suū in con
spectu dei. et ingemiscēs. desceat et dicat. Ex
urge dñe. intēde iudiciū meū. et iudica me fm
iusticiā tuā. Opus manū tuāz sum. vt quid

dereliquisti me. Quare facie tua auertis. obliuisceris humilitatis mee. Quia persecutus est inimicus animam meam. humiliavit in fra vitam meam. Infixus sum in limo. profundus. et non est substantia. Suscipiat me gratia tua domine ut non peream. Si ita permiseris. et inuocaueris deum. conforteris. et in consolatione tibi. et requie a laboribus tuis. in expugnatione quam sustines cōferet. Talem ergo habentes benignum dominum. non negligamus. et tales misericordem saluatorem habentes non segniter agamus. Donec hic degimus. misereatur et saluat. et remissionem nostrorum tribuit delictorum. et iniquitatibus nostris. si nos voluerimus. ignoscit. Quis non amaret. quod per lachrymas huius breuissimi temporis. peracta dimittit. et ipsa undecima hora. milium nos vulnerum sauciatores per lachrymas sanat. Et rursum cum sanauerit. mercedem proferet lachrymarum. Ipse enim in eis gratiam inuocare ut sanetur. et mercedem exhibeat sanitatis. Non ergo negligamus fratres. festinemus sanari. quod ut superius memorauimus. misericordem deus per gratiam suam. ibi autem nequaquam. sed iustum iudicium. et ultio et retributio gestorum est. Ibi misericordissimus ille abraham. in misericordiam inueniet. et qui per sodomitis ut saluaret fuerat deprecatus. ibi per peccatores ut misericordiam inueniat. minime deprecatur. Non ergo colligat mens nostra negociis frenis fratres charissimi. sed festinemus participes fieri omnium sanctorum. et coheredes venerabilium patrum nostrorum. ut non pueamur a conuersatione eorum. neque a beata claritate ipsorum sepeamur. Festinemus autem magis. ut cum perfecti ac fidelibus coronemur. finem vero cum multis placetum laudem preconij mereamur.

La. III. Beatificans digne deo militantes et coronam eterne beatitudinis promerentes. excludensque negligenterum excusationem. et plures eos omnibus terris. ad vigilantiā et cōpunctionem. prouocat.

Beatus qui in ago
 b ne certauerit. ut cum perfectis victorie coronam accipiat. Misericordis deus qui huius vite sue negligenterum supererit. ut indignus sit etiam cum minimis collaudari. Beatus qui promeruerit claritatem illorum. et beatus qui dignus fuit laude eorum. Beatus qui promeruerit coronam illorum. et beatus qui dignus fuerit in numero eorum esse. Beatus qui promeruerit hereditatem eorum. et beatus qui dignus fuerit in mensa conuiuij eorum. Beatus qui epulationem eorum promeruerit degustare. audire vocem illam. Venite beati patris mei. possidete

regnum quod paratum est vobis a constitutione mundi.

Quā excusationem si neglexerimus habebimus. ubi secularis homo interdum excusationem obtinet utpote qui in seculo colligat est. nos autem quid dicemus. in quibus nos esse peditos causabimur. **T**imendum est et tremendum. ne forte hi qui nos constitutos huiusmodi laudibus efferunt. illic nos deridere incipiant. et qui huiusmodi beatificat. illic nos sibi exprobant et insultent nobis. Ne ergo charissimi desideria nobis aut sollicitudo mundi dulcescat. et amaricari nobis eterni ignis et immortalium crucium supplicia sentiamus. desleamus modicum. ut a fletu perpetuo liberemur. Vigilemus sobrie paulisper charissimi. Cur non suademini saluatoris nostri fimo. ne quod aduenit ei. quasi fulgor coruscans et repetere adueniat. Non intelligitis quod nulla fiet opinio. ecce huiusmodi autem ecce illic. non primescit. quod vniuersus quisque fimo suum hora illa recipiat. **A**ttredite vobis ne vos subito comprehendant. et culpae nostrae meritis incipiamus nihil perficere. et vniuersus quisque ploras atque eiulas dicat. Deum mihi cur neglexi. Deum mihi infelici. quare precepisti. Et multum ampliora in pressura sua afferet. et in nullo perficiet. **C**redite mihi dilectissimi. quod iam undecima hora est. credite quod presumptio huiusmodi seculi appropinquat. Aut nisi oculis vestris videritis. fortasse non creditis. Videte ne in nos fimo propheticum adimpleat dicentes. Ne qui occupiscunt diem domini festinemus itaque ne inueniamur sic fimo. ille. quem adueniens dominus suus reperit dormientem ac negligentem.

La. V. Suades occasione dictorum ut ipso tempore deum deprecemur quatenus non liberet a futuris malis regni sui principes faciat. plures ad ducem cōpuncti cordis obsecrationes. petitiones atque supplicationes quibus exoradus est dominus.

De queso vi
 v gilem. ne nos ita inueniamur. Improprie atque improbit dominum nostrum glorificem. ac deprecemur cum ut nos a tenebris stridore detinuit liberet. et regno suo nos dignos efficiat. Obsecro te saluator mundi iesu christe. respice in me et misere mei. et libera me a multitudine iniquitatum mearum. Spreui enim omnia quae fecisti mecum a iuuentute mea. **D**e enim idiotam atque sine intellectu. fecisti vas repletum scientia ac sapientia. et multiplicata est super me gratia tua. et satiauit esuriem meam. et refrigeravit sitim meam. et illuminauit obscuritatem meam. et progressus ab errore cogitationes meas repleuitque sinus meos. **E**t nunc adoro / obsecro / procido quoque ac supplico. confitens infirmitatem meam.

Capitulum

I

Propf tuā bonitatē siue fructū grē tue: pfua
eā mibi in thesaurū tuū. vt rurſū mibi tribu-
as eā in illa die ne itez irascat amatoz hoīm.
Nō em̄ sustineo fluct⁹ inundatiōis ei⁹: nō ob-
secro te / pterue agēs / exq̄ sup̄ modū multipli-
cata ē sup me. Lingua em̄ mea iſfirmata est.
nō occurrēs diſſerere eā. **O**bstupuit aut̄ et
mens me⁹: nō ſuſtinēs multitudine fluct⁹ eius.
Imago ⁊ ſplēdor bñdicti patris: da mibi re-
frigeriū a fluctib⁹: vt ignis cor meuz reneſq̄
cōburet. **M**ibi eā tribue rurſum. ⁊ ſalua me i
regno tuo: ⁊ ne memineris iniquitatū mearū
⁊ audebo poſtulare. **D**a mibi petitionē me-
am ⁊ facito apd me māſionē cū bñdicto patre
tuo in die aduēt⁹ tui. ⁊ da mibi petitionē meā
q̄ tu ſol⁹ dator es vite mee. **L**oopi q̄ iniquita-
tes / meas ab oib⁹ notis meis. ⁊ ſuſcipe lachry-
mas meas. **A**ppropiuet ad te flet⁹ me⁹. me-
mento etiam lachrymarū mearū quas pduxī i
cōſpectu ſcōz martyriū tuorū. **D**iſcōiam in-
ueniā in illa hora terribili: vt ptegas me ſub
pennis grē tue. **S**i aut̄ volueris facere mecū
fm̄ iniquitates meas. **D**eu mibi miſerabili.
Amatoz hoīm benigniſſime / legio a te gre-
gem porcorū abſq̄ lachrymis poſtulauit / ⁊ de-
diſti ei. **E**go aut̄ cū fletu ⁊ gemitibus ſuplico
bonitati tue / libera me ab iniquitatib⁹ meis et
dona mibi regnū tuū. **I**n me itaq̄ pctōre de
monſtra ieffabilē miſcōiam tuā / ⁊ fac me pccā-
pem latronis illi⁹ / q̄ p vnū verbū heres padri-
ſi effect⁹ ē / illuc me introduc ppf tuā benigni-
tatē. **A**bſcondar q̄ ibi int̄ mediū arborū eius.
⁊ videā locū vbi adā occultat⁹ ē / cū alacritate
⁊ leticia vbi dictū ē / adā vbi es. **A**d orōnē et
gloriā tibi offerā: q̄ exaudiſti orōnē meā ⁊ ini-
q̄tates deſpexiſti. **O** dñe pone lachrymas me-
as in pſpectu tuo / ſic in pmiſſiōe tua. vt reuer-
taſ inimic⁹ me⁹ retroſum / ⁊ expauēſcēs con-
turbeſ / cū viderit locū q̄ pparauerūt man⁹
tue. **E**xpectās aut̄ inimic⁹ me videre in loco
quē mibi pparaueras ppf delicta mea. vide-
at in loco vite. **E**t cōuerſus in tenebras con-
turbeſ. quia nequaquē volūtas ei⁹ effecta ē in
me. **I**ta benigniſſime. ita amatoz hoīm / ita
q̄ ſol⁹ es ſine pctō. effunde ſup me imēſam mi-
ſericordiā tuā. **D**a mibi vt ego ⁊ hi q̄ diligunt
te / regni tui efficiamur heredes. et videntes
gloriā tuā adoremus bonitatē tuā. **G**loria p̄ri
q̄ fecit nos. gloria filio q̄ ſaluauit nos. ⁊ gloria
ſpiritu ſancto q̄ renouauit nos.

Sancti Effrem de cōpunctione
cordis. **L**iber ſecūduſ explici.

Liber eiſdem de Iudicio dei. Et Reſur-
rectione. De Regno celozū. ⁊ mūdicia aie.

Ca. I. **E**xhortās nos vt mētes nraſ pre-
paremus ⁊ emūdem⁹ inſiſtam⁹q̄ vt celeſtia
ſapiam⁹ ⁊ eterna ſectemur / ad illos q̄ pmiſ-
ſiones tendam⁹ de qb⁹ oēs ſancti ſuſpirauerūt
Iudiciū diē expectātes / cōditiōes illi⁹ dei atq̄
iudicis exponens.

Gloria omnipo-
tenti deo / q̄ os noſtrū ſupno nutu
apuit. ad enarrādū de his terribi-
libus miraculis / de qb⁹ oēs ſcī a ſeculo cecine-
runt. **Q**uia ignorare vel obliuioni tradere / i
pſentiaz grāde piculū ē / q̄ſta poſt excuſuſy vi-
te / pctōib⁹ ſupplicia / vel q̄ſta iuſti pmiſſa ſunt
p̄mia. **I**dcirco pparare mētē nram / ⁊ mun-
dare debem⁹. om̄iq̄ virtute iſſistere. ⁊ opaz da-
re ſp de celeſtib⁹ ſape ⁊ ſublimia ⁊ et̄na ſecta-
ri. p̄tēpnētes tpalia deſideria. ad illas pmiſſi-
ones tendētes / de qb⁹ oēs ſcī ſuſpirauerūt. et
a lōge eas aſpiciētes. p̄fide ⁊ patiētiā. tribula-
tiōnē / longitudinē eq̄ aio ptulerūt. fidelē exis-
timātes eū q̄ repromiſit. **N**ā oī carcere tri-
ſtiori cōmoratōez corpis arbitrātes. expecta-
bāt illū beatitudinis dñi diē ſplendidū. in quo
fulgebūt iuſti vt ſol. in q̄ etiā fili⁹ dei cū gl̄ia et
ſcīs virtutib⁹ ſuis / deſcēdet in nubib⁹ celi. **V**e-
niet em̄ in virtute brachij ſui. ⁊ opa vni⁹ cuiuſ-
cūq̄ corā ipſo / ⁊ colliget ſcōs ſuos a ſūmo celi
vſq̄ ad ſūmū ei⁹. cui⁹ ē itolerabilis potētia / i
q̄ celi reſoluent⁹ vt liber / ⁊ fra. pducet oēs q̄ a
ſeclo q̄euerūt. **A**bōtes ⁊ petre ⁊ oīs arida ob-
ſtupēſcent a facie ei⁹. cū venerit iudicare vi-
uos ⁊ mortuos. **E**t vniūſos tremor appre-
hendet. ⁊ virtutes celozum contabēſcēt. eo q̄
multa nimis erūt caſtra ei⁹ / ⁊ fortia opa ſmo-
nū ei⁹. **N**ubis etiā puluis pedū ei⁹ cōminās
mari / ⁊ exiccās illud. **V**eniet ḡ dñs cū indi-
gnatiōe ⁊ ira ⁊ tanq̄ pcella curſus ei⁹. ⁊ ignis
pibit aī facie ei⁹. **A**udiēt x̄o q̄ in monumētis
ſunt vocē ei⁹. ⁊ pcedent q̄ bona fecerūt in re-
ſurrectionē vite: q̄ x̄o mala egerūt in reſurre-
ctionē iudiciū. **T**ūc apparebit illd terribile iu-
diciū chriſti. in q̄ throni apponent⁹. ⁊ multa mi-
lia angeloz aſtabūt. **F**luui⁹ igne⁹ curret aī
eū. ⁊ libri apient⁹ i qb⁹ ſinglōz acta ſc̄pta ſūt.

Ca. II. **E**xrememoratiōe diei Iudiciū / exci-
tans nos ad vigilatiā ⁊ ad imitationē ſcōz pa-
trū vt a p̄ſefamilias chriſto dñe in et̄nā māſio

nem recipi mereamur: multas illi⁹ mansiōis conditiones exponens.

Propter reme-
morātes diē illū / in q̄ h̄ oīa dñs re-
uelabit. cū venerit glorificari i sc̄is
suis. nō negligam⁹ fr̄es dilectissimi: neq; in p̄
sentib⁹ / et caducis reb⁹ / tāq; i ernis / et phēnib⁹ de-
lectemur. Nō obdormiam⁹ somno neq; sumo
Somnū at dico p̄ctm̄ et mortē. Nō obliuiscā-
mur scōz patz / q̄ h̄ vire nre duces optimi ex-
titerūt: q̄rū p̄plātes p̄sationē imitemur si-
dem: q̄ circūierit i melor / et pellib⁹ capnis. egē-
tes. agustijs afflicti: q̄ridie p̄ xpi noie morien-
tes. Scio em̄ quā plimos obdormisse: et nūq;
de die illa fr̄ibili cogitasse. Qui sine dubio / cū
venerit sp̄sus / excludent a thalamo. Nos q̄
oī custodia fuem⁹ cor nrm̄ expectātes p̄rem
familias / christū dñm ac deū nrm̄: q̄ cū diues-
cēt: p̄p̄ nram salutē paup̄ fact⁹ ē: et infirmitatē
nram / volūtate p̄pria i semetipm̄ suscepit. nā
idcirco paup̄ fact⁹ ē: vt nos diuiciāz suaz soci-
os faceret: et ineffabil fūse gl̄ie p̄cipites demō-
straret. Nō crucifix⁹ ē vt nos a cruciatu et p̄ra-
te diaboli liberaret. Hūc q̄ diligē sine inr̄missi-
one debem⁹ vt ab ip̄o q̄ diligē mereamur: et il-
luc i m̄sionē illā q̄ ap̄d p̄rem p̄parata ē itroea-
mus: et videam⁹ lumē i lumie. Terribil ei erit
dies illa: et aduēt⁹ magn⁹ et p̄clar⁹ nimis. et q̄s
idone⁹ ei erit. Prop̄ q̄d has p̄missiōes h̄fites
ineffabiles et tremēdas: exultem⁹ exultatiōe i-
enarrabili et gl̄iosa. Abluam⁹ frequēter aīas
nras lachrymis: ne radix amaritudinis rursum
germinās i pediat. Per hāc x̄o inq̄nāt mlti-
vt i illo purissimo ac splēdissimo lumie p̄stitu-
ti: i q̄ nō ē ruga vlt macula: p̄teplemur iestima-
bilē et brām christi saluatori nri i naturā. vt p̄r et
fili⁹ et sp̄s sc̄s: vbi p̄teplabimur oēz naturam
āgeloz et archāgeloz / x̄rutū et p̄ratū. Vbi fr̄es
videbit⁹: q̄ a seclō sunt fuata ineffabilia bona.
Vbi videbit⁹ scām ciuitatē: q̄ ē oīuz i p̄tri lugē-
tiū mar. Illic ex vberib⁹ ei⁹ p̄solatiōis lac pota-
bit⁹. illic de torrēte epulatiōis bibet⁹. Illic vo-
cabimini filij dei. illic apient⁹ nob̄ porte regni /
et intrabit⁹ i penetralib⁹ p̄ris. Illic vob̄ ostēdit
oēs scōs suos: illic apparebit vob̄ sol iusticie.
Illic egrediem⁹ et letabim⁹: tāq; vituli soluti a
vinctis. Illic trāsfornabit de⁹ corp⁹ hūilitat⁹
nre: p̄forme corp̄ claritat⁹ sue. Illic renouabit⁹
sic aq̄le iuuet⁹ v̄ra. Illic fr̄a repromissiōis vi-
debit⁹. illic sb̄alis p̄regem⁹. quē admodū si m̄

filij p̄tegat suū. Illic videbit⁹ et letabim⁹: q̄
bus i h̄ seclō sine cessatiōe plāxist⁹. Illic p̄cipie-
tes coronā pulchritudis: et vestē iocūditat⁹ de
manu dñi / dicet⁹. Letet aīa mea i dño: iduit
ei mei dūmto salut⁹ et iusticie. et circūdedit me
veste leticie. tanq; sp̄so circūposuit mihi mi-
trā: et tāq; sp̄saz ornauit me ornamēto. Illic sa-
turabim⁹: q̄cūq; esurit⁹ et sitit⁹ iusticiā. Illic
fulgebit⁹ sic sol i throno p̄ris v̄ri. Illic i morta-
lia seclā et manētia iueniet⁹. Illic dñabit vob̄
sine p̄turbatiōib⁹ / et fluctib⁹ lōgitudo diez. Il-
lic vox letatiū et exultatiū: illic vob̄ p̄parat⁹ ē
loc⁹ i domo dñi / et muro ei⁹. et nomē sempitnū
q̄d nō delebit⁹. Ip̄e ei dñs nomē ē v̄rm̄. Iā nō
erit v̄ri sillis q̄s: si p̄si fuerit⁹ / et fecerit⁹ i celis
gaudiū. i die illa q̄ iudicabit de⁹ occulta hoīm
Illic iueniet⁹ fiduciā: vbi effugat dolor et tristi-
cia. Si em̄ recordamur de die illa tremēda / et
aduētū dñi gl̄ioso: cū venerit scōz oīm mltitu-
dine p̄stipat⁹. i q̄ celi magno ip̄etu trāsiēt / ele-
mēta ignis calore soluent⁹.

La. III. Exhortās nos ad p̄parationē il-
lius terribilis examinis i q̄ oēs act⁹ nri cogita-
tiōes et eloq̄a arguent⁹. vt etiā i dō tp̄alia et fre-
na atq; trāsitoria nō q̄ram⁹. s̄ intuitū nrm̄ ad
scōs deslectam⁹: q̄ p̄p̄ celestis patrie deside-
riū plima sunt p̄p̄si. q̄s si imitati fuerim⁹. cū
ip̄is quoq; cōregnabim⁹.

Preparem⁹ er-
go nos / sine macula iueniri in illo
fr̄ibili christo examie. In q̄ oīes
act⁹ nri / cogitatiōes et eloq̄a arguent⁹. Hā et
popib⁹ et p̄mōib⁹ ociosis: et p̄dedecorosis et
ihonestis aspectib⁹ / et oib⁹ actib⁹ vlt manifest⁹
vlt occult⁹ / q̄ ab origine mūdi cogitata vel ge-
sta sunt. et p̄merit⁹ suis / singuli iudiciū sumēt
et rōnē singuli reddēt. Ergo ne gloriā nram i
frenis q̄ram⁹: ne carnis curā i desiderijs faci-
am⁹. nec tp̄alia et corp̄alia diligam⁹: ne talētū
nrm̄ p̄sodiam⁹ i fr̄a. ne cōnumeremur fatuis
x̄ginib⁹. ne h̄ mūdo vtamur: eo q̄d p̄teriet ei⁹
figura. q̄ et si dom⁹ nra h̄ habitatōis dissolu-
tur: nō manufactā et nā i celis habebim⁹. Hic
patriā nō q̄ram⁹: s̄ futurā desiderem⁹. Intui-
tū etiā nrm̄ deslectam⁹ ad scōs: et iueniem⁹ tā
mēte quā cogitarōe / ad illd̄ i mortale seclm̄ eē
trāslatos. q̄ circūierit vt s̄ meminim⁹ i melor
et pellib⁹ capnis. egētes. agustiat⁹. afflicti. q̄b⁹
dign⁹ nō erat mūd⁹ / i solitudinib⁹ errātes / in

montibus / et in spelūciis / et in cauernis terre.
Lapidati et verberati / et omnium temptacionum
 obprobrijs temptati / laborauerunt sequentes
 post deum: nec aliquid horum que diximus ppositum
 eorum mentes turbauit. Nam quemadmodum
 adam ante murum non patet insidijs: sic
 eorum mens incoccussa et conuersatio permansit
 immobilis. Nihil isti hic requiebant sed iugiter the-
 saurizabant: fidelem existimantes eum qui repro-
 misit / et inuisibilem tanquam videns unusquisque
 eorum sustinuit: sola intelligentia spiritali. Et per cor-
 dis oculum contemplabantur: que nec oculum vi-
 dit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit
 in que desiderant angeli prospicere. per quibus con-
 stituit in terris velocem depositionem tabernacu-
 li sui. Querebantur de illa superna comoracione
 quam tarde se adipisci sentiebant: gementes percla-
 mabant dicentes. **Qu**anquam veniemus et apparebi-
 mus ante faciem dei. Et alius. **B**onum est mihi
 mori quam viuere. Et idem beatus apostolus: omnia mun-
 di oblectamenta tanquam stercorea computabat: pro-
 pter quod dicebat. **L**upio dissolui: et esse cum
 christo. Et Symeon ille iustus etiam qualem vo-
 cem emisit: cum deus in vlnas suas suscepit.
Nunc dimitte seruum tuum domine secundum verbum tuum in
 pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum.
 Quemadmodum enim in vinculis / vel in carceri-
 bus / sic omnes sancti usque ad tempus resolutionis
 sue in corporibus comorantur: ad tranquillissimum
 portum festinantes: ut adipiscantur sine flu-
 ctibus vitam. Propterea nos fratres dile-
 ctissimi respicientes ad hos viros mirabiles
 et beatissimi eorum sequentes vestigia: necnon et
 passionibus eorum comunicantes / ad nihil aliud
 nostrum ppositum dirigamus / nisi quod libenter domino placeamus
 / nec propter gloriam humanam retardemus
 cursum nostrum quo minus ad mensuram patrum
 nostrorum pertingere valeamus / sed omni virtute
 ut ceperimus permerita eorum cum ipsis in regnis
 celestibus gaudeamus / quia si fuerimus socij pas-
 sionum / simul et consolacionis erimus. Et si sus-
 tinemus etiam coregnabimus / quia non sunt con-
 digne passionibus huius temporis ad futuram glori-
 am quam reuelabitur in nobis. Non ignoratis / quia
 si seminant in lachrymis in gaudio metent /
 et qui per se seminat per se et metet. Eunt inquit
 ibant et flebant mittentes semina sua / venien-
 tes autem venient cum exultatione / portantes ma-
 nipulos suos. Et beati qui lugent / quoniam ipsi con-
 solabuntur. Et beati qui esuriunt et sitiunt iusti-
 ciam nunc / quia ipsi saturabuntur de illa regali
 mensa / in qua abraam / isaac et iacob / et omnes

sancti a seculo requiescunt. **B**eatus ergo est qui
 in sanctis opibus iugiter conuersatur / et immacula-
 tam seruat animam suam / de qua nobis grāde cer-
 tamen est. **Q**uid proderit homini si mundum
 vniuersum lucret / anime autem sue detrimentum pa-
 tiamur. Aut quam dabit homo commutatorem pro anima sua

Ca. III. Prouocans nos ex dictis ut fe-
 stinemus ne ab illis eternis bonis excludamur
 et sempiterna picula incidamus si negligētes
 fuerimus / occasione illius tandem multa picula
 et supplicia damnatorum explicans.

Festine
 mus ne excludamur ab illis pro-
 missis eternis / et a thalamo imor-
 talis sponsi / neque incipiamus foris stantes cla-
 mare et dicere. domine domine apud nos / quia tunc pe-
 nitentia nihil proderit / sed e contrario audiemus
 nescio vos unde sitis. **I**bi erit fletus et stridor
 dentium. **D**e anima nostra certamen agitur / de qua
 si neglexerimus / piculum imensum est / aut sup-
 plicium sempiternum. Non est enim in inferno co-
 sessio / non sunt lachryme ibi / non gemitus qui
 dicitis auertant sententiam. Non dilatio vlla tem-
 poris ad agendam penitentiam non est regressio
 ad vitam / sed omnia dura et aspera et amara occur-
 rent eis / qui tempus penitentie perdiderunt eis
 horrenda illa facies suorum delictorum / que in tor-
 mento amarior existit et durior / sed et consciē-
 tie sue verberibus cruciatur in felicia illa. **A**ba
 crebro proloquens et dicens. **E**le ve nobis mise-
 ris / quibus contigit videre hanc diem. **U**bique
 enim peccator tunc oculos conuertit / contemplantur
 imagines suorum delictorum. **T**unc videbitur an-
 gelos et archangelos per vniuersum mundum
 discurrere / et omnes sanctos et electos dei congre-
 gare / qui rapiens obuiam domino / et sic semper cum
 domino erunt / quia ubicumque fuerit corpus / illuc con-
 gregabuntur aquile. **P**eccatorum vero et negli-
 gentium vitam suam / exitum tunc videbitis tri-
 stem et execrabilem. **S**ole enim tunc obscurabitur
 et celum tunc plicabitur tanquam liber. **L**adent astra
 omnia conturbabuntur elementa / virtutes et pote-
 states assistent / ignis velut flumen currens / omnia
 omnino replebit. **I**gnis enim ille comburet mon-
 tes et colles et maria / et omnia deus iudicabit per
 ignem. **T**unc in illa die / videbitis vniuersum
 orbem tanquam pomorum custodiam / et tubas illas an-
 gelicas / terribilia et tremenda clangentes. **R**e-
 fulgebunt etiam iusti tanquam claritas firmamenti.
Tunc lamentabuntur et plangent se omnes pecca-

tores / et illis amarissimum proclamabunt. veye nobis. cum viderit claritatem letitiamque sanctorum. cum viderint abraam et isaac et iacob et omnes sanctos percipientes inmarcessibiles coronas de manu domini cum viderint se ab eorum consortiis segregari. Tunc enim exiet angelus et sepabunt omnes malignos de medio iustorum: tunc audiet infelices illam vocem christi terribilem et potentem. recedite a me maledicti in ignem eternum. qui parati estis diabolo et angelis. In illa hora accitatur / amarus nimis et lachrymabile suspirabunt / cum traditi fuerint morti. et inextinguibili igni / tenebris exterioribus / et omnibus immortalibus. cum in inferno inferiori mancipati fuerint. ubi est fletus et stridor dentium. ubi est tartarus et crudelis gehenna. Hec autem vniuersa supplicia expectant hi qui non paenitent suis viriliter decertauerunt: qui non multiplicauerunt talentum sibi creditum. qui non castitatem cum fraterna charitate seruauerunt. Festinemus ergo reconciliari proximis nostris. ut sol non occidat super iracundiam nostram. nec malitiam reminiscamur in cordibus nostris. Infirmum etiam in opibus perfortem et in egritudine languidis dominum visitemus. Et cum viderimus in pauperibus esuriem saturum / sitiem potum / nudum vestitum. et infirmum visitemus. hospitium colligamus. in carcere et eam ad eum. Petenti etiam elemosinam per manum pauperis non despiciamus. ut et ipse aduentu suo vocet nos et dicat. Venite benedicti patris mei. percipite regnum quod patrum estis vobis ab origine mundi. quia propter vos pauper factus sum. mihi in ipsis pauperibus ministrastis.

La. V. Inducens auctorem miseriam suam deplorat / fratres suos rogat ut orietur. et per eos et per seipsos quatenus futura illa mala effugere possint / celestiaque gaudia consequi / que breui et summatim commemorat.

Hec autem fratres charissimi. hego vobis scribo / fortiter desineo / nec a luctu et lachrymis cesso. quia ab his bonis alienus existo. et in me impletum est illud apostoli dominum. ne cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar. Spero autem per orationes vestras tempore penitus punieris. ut stare possim adversus insidias diaboli. quia non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem. sed adversus principes et potestates. contra spiritualia nequicia in celestibus. Orate ergo pro nobis fratres dilectissimi. et orantes si officiat. ut in medio perfidum quod est inimicus et diabolus totum pertermere possimus et effugiamus illa que ventura sunt mala. ut veniat tempus refrigerii in adventu christi. qui suis temporibus offudit bruis et sol potest. ut transferat nos si digni fuerimus in illam beatam spem / et ineffabilem letitiam. et mansione eternam. de qua nunc ex parte narrantes. tanto nobis

euangelisauimus. tanquam si quis ex pelago maris. aqua gutta per digito suo auferre. Sit autem nomen domini benedictum. qui pavit celos in prudentia sua. qui prepaavit sanctis suis regnum et gaudium a substitutione mundi de quo suspirat et luget tunc audiet. venite omnes qui ploratis / gaudete in gaudio meo et videte me et letet cor vestrum. et ossa vestra tanquam herba floreat. ibi laudatio et exultatio. et iucunditas sempiterna est dilectissimi fratres. illic fulgebunt sicut sol. illic letabimini leticia inenarrabili. Illic et deum videbitis quod est bonorum omnium potissimum. illic vobis christus demonstrabit omnem gloriam patris. et sanctorum officia angelorum. illic adorabimus prementem in atrijs sanctis. illic sine fluctibus et perturbacionibus vite vivemus. illic choros miscemus cum choris sanctorum. illic auferet ab oculis nostris lachrymas. qui pupillas oculorum nostrorum obnubilat. illic carabimus et dicemus. mirabiles domine sanctis tuis. illic confitebimur domino. quia repleti sumus misericordia tua exultauimus et letati sumus in omnibus diebus nostris. delectati sumus per omnibus diebus quibus nos humiliasti. quam magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia fecisti. Benedic gratia mea domino. et ne obliuiscaris omnes retributiones eius. qui propter nos iniquitatem tuam qui sanat omnes languores tuos. qui redemit de iteris vitam tuam. qui coronat te in misericordia et miseratione. gloria tibi christe. gloria tibi. quia iudicia tua abyssus multa et promissiones tue inscrutabiles et inuestigabiles vite tue. quod sapiens et intelligit. hec quod recte videt dominus iusti perambulabunt per eas. ipsi autem infirmabunt in eis. Gloria patri et filio et spiritui sancto. et nunc et semper et in seculum amen.

Sci. Effi. diaconi liber de iudicio dei explicat.

Incipit liber eiusdem de Beatitudine anime.

La. I. Multos in diuersis virtutibus et bonis exercitijs se occupantes / beatos predicantes. negligentibus ex metuenda morte hora et egressu anime de corpore terrenis.

Beat qui odio habuerit hunc mundum. et solummodo meditationem eius in deo fuerit. Beatus qui excreuit sicut perniciem et malitiam. et deum solum et benignum et redemptorem peccatorum dilexerit. beatus qui in se angelus fuit peruersus. et imitator factus seraphim: castos iugis et sanctos cogitatus habuerit. beatus qui effici meruerit agnus dei / ab omnibus pollutus cogitationibus emundatus. et non fuit implicatus actibus malis. beatus qui effectus est totus ex integro liber in deo et qui ab omnibus mundi istius negotijs vanissimis liberatus est. beatus qui se recordatus fuit de illa die tremenda. et festinauerit lachrymarum fontibus ablui. et anime sue vulnera procurare. Beatus qui fuit effectus tanquam nubes ad perfundendam

Capitulum

II

pluuia lachrymarum: p q̄s possit extingue flamas
adul' icēdia pctorū. **B**rtis q̄ ābulauit i via dñi
iugit' sibi māsioes pfectuū facies. p sincerita-
te z fidē atz caritatē pfectā **B**rtis q̄ i bōis opī
b' q̄tidie creuerit. p disciplinā z p̄nētiā. scōz
q̄ institutionē. hñs i dño spē certā vt videat eū
i claritate sua. z regno z gl'ia. **B**rtis q̄ memie
rit pcepti ei' / de ocioso xbo. z posuerit custo-
diā ori suo ne excedat a xpi mādato. **B**rtis c'
fuit aīa / tāq̄ lignū q̄ plātātū ē sec' decursus
aqrū. hñs sine infmissioe lachrymarū imbrē a
q̄ crebrū irrigat. **B**rtis q̄ plātāt bonā plātati-
onē i aīa sua x̄rutes. i. z vitā scōz patrū. z deo
placētū monachoz. **B**rtis q̄ irrigat plātatio-
nes suas lachrymis / christū sp̄ exorās vt sint
fructifere z acceptissime deo. **B**rtis q̄ tāq̄ ab
igne i charitate xpi exarserit: z cōbuserit oēz
turpissimā cogitationē z pollutionē aīe sue.
Brtis q̄ effect' fuit fra bona z optia. afferens
fructū cētēsimū z sexagesimū z tricesimū. **B**e-
at' q̄ iuenerit semē bonū. z semiauerit i agro
pector' sui. **B**rtis q̄ iuenerit thesaurū in agro
absconditū. z vniūsa q̄ sūt mūdi abijciēs. ip̄suz
solū possiderit. **B**rtis q̄ sp̄ habuerit diē exitus
sui aīa oclōs. z festinauerit i illa hora pat' eē. et
sine aliq̄ tiore p̄cti v' p̄ue p̄scie iueniri. **B**rtis
q̄ iuenerit fiducia i illa hora exit' sui. q̄n aīa se
parabit a corpe. **L**ū mag' nāq̄ metur: magnis
q̄ dolorib' sepabit. **V**eniet em̄ āgeli aīumē
aīam. z sepabūt eā a corpe: z pducēt eā aīi tri-
bunal i mortuā / z metuedi iudicis. **A**t illa me-
morās opa sua. misera p̄remiscet. **G**radis ti-
mor ē frēs. i illa hora mort' z sepationis aīe a
corpe. **A**ssistēt em̄ tūc i p̄ia aīe / opa ei' q̄ die no-
ctuq̄ bona z mala gessit. **A**ngeli etiā festinat
ac p̄perāt: excludē eā a corpe. **A**t illa audiens
act' suos. egredi p̄timefcit: qz pctor' aīa cum
metur mag' i tiore horrēdo sepat a corpe: z tre-
mens sp̄ ac iugit' deflēs p̄git ad eīnū supplicii.
Ea q̄ hora cū aīa diuidit a corpe: vidēs vniū-
sa opa sua. dic' eis. **D**ate mibi vni' hore spatiū
donec egrediar. **E**t rīdēt sīl oīa opa ei'. z di-
cūt ei. tu nos egisti. tua opa sum': tecū sp̄ im'
tecūq̄ p̄gim' ad deū. **S**cā etiā aīa cū sepat a
corpe nō timet nec meruit. s' mag' gaudēs cū
fiducia p̄git ad deū: enecta officijs angelozū.
Cla. II. **L**ā p̄dictoz nos exhortās ad odi-
um mūdi z dilectionē xpi: obsecrās qz vt itēte
dño fuīam' z nō mūdo q̄ plen' ē laq̄is mortis
vt etiā ob id aīas n̄ras ornem' pēnis scē pūsa-
tiōis / q̄b' possim' laq̄os istos i q̄rū medio ābu-
lam vitare: excitās nos post hec ad vigilatiā
spem longe vīte penitus excludens.

O **D**iamus ergo
hūc mundū dilectissimi frēs. xpm
solū diligam' scm: z redēptorē aīa
rū n̄raz. **H**escim' frēs q̄ sit hora exit' n̄ri: nul-
lus n̄rm āgscit diē vocatiōis sue. **S**ubito enīz
ābulatib' nob sup frā. z secure atq̄ elate agē-
tib': dñi pceptū emittit. vt aīa dimittat a cor-
pore. z illa si valēs resistē veniētib' ad se āgēt
misabil' p̄remiscit. **T**ūc aīa pctor' z negligē-
tis vitā suā / i diē q̄ n̄ sperat z hora q̄ nescit / ra-
pi' z segregat a corpe. z p̄git plena p̄ctis z in-
gēti p̄fusiōe dep̄ssa: nullā oīno hñs excusatio-
nē quā p̄p̄ctis suis possit obrinere. tremēs p̄-
nimia formidine p̄rabescit. **P**rop' q̄ obsecro
vos charissimi mibi vt efficiamur liberi. fūi-
tes dño itēti absq̄ vlla offēsiōe. **N**ec p̄cupiscē-
tijs t̄palib' vanissimis secl' fuīam'. qz ip̄e mū-
dus plen' ē scādā / z laq̄is mort'. **A**īam n̄ram
pēnis scē pūfatiōis ornem': q̄ possit oīa scādā
la p̄teruolās euitare. **H**as q̄ ceterasq̄ x̄rutes q̄
bus velut pēnis ad deū s̄buolem'. festinat oc-
cultis laq̄is suis diabol' diuisiq̄ fraudib' a pe-
ctorib' n̄ris plen' euellere. ne nob sit trāsīt' li-
ber ad celū: s' pctor' sarcinis p̄grauati: p̄cipite
mur in abyssū. **A**deminisse itaq̄ debem' cha-
rissimi. qz i medio laq̄oz diaboli ābulam' vigi-
lem' ne i mort' baratrū icidam'. **L**aq̄i em̄ ei'
dulcediē z suauitate mortifera plen' sūt. **N**ō
q̄ negligam' aīas n̄ras: nec oblectent' dulce-
dine laq̄oz ei'. **D**ulcedo aut' laq̄oz ei' ē sollici-
tudo actū frenoz: z possessio diuiciāz z co-
gitatiōes sordidissimāz p̄cupiscētiāz. **S**i er-
go obscena cogitatio aditū iuenerit. p quam
possit ad aīam penetrare. p̄mū qdē venenata
dulcediē / z assidua meditatiōe oblectat eam
donec captā atq̄ deuictā p̄sternat. eāq̄ mor-
ti tradat p̄petue. **E**rgo sepe cogitatio malig'
vel turpis: tāq̄ laque' aīe n̄re ē. nisi statī oīo-
nib' lacris ieiunijz z vigilijz / a n̄ro pectore ex-
cludat. esto q̄ carissime sp̄ pat' z vigilāf. lib ab
oī sece frena. vt ab oīb' t̄pissis ac p̄uis actib'
eruar'. ne i vni' hore momēto i t̄pissia cogitati-
one molescat. z ne i moref malig' p̄cupia i tua
aīa. frat' p̄fuge sp̄ ad deū. p oīoes ieiunia atq̄
lacrias vt liber' ab oīb' laq̄is z scādā passionū
Ne te arbitrer' frat' diu victurū i fr': z pl' te-
p̄fact' / i mal' cogitatōib' v' actib' i moreris.
Nā si subito rapiat aīa tua a te / z peccatrix at-
q̄ fetidissima repiet. z nō hñs t̄ps p̄nie vltra
nec erit iā venie digna: qd tūc dices mort' in
hora sepatiōis tue. **O** frat' puenit nāq̄ / vt nō
pcedat tibi fm dñi pceptū nec momēto hore

ia viuere: nec eē sup frā. Veniet g ex iprouiso mors. et iueniet hoīem pctōrē forte et diuitem cōputatē sibi mltos ānos. et requiē i tpe lōgio rē. et diuiciāz sūmā p digitos supputatē: vsuras qz sibi pecuniāz in plixiore vita atqz delicijs pcientē. Veniet g vt dixi velocit' mors. et oīa simul i momēto destruet. et supputatiōes et diuicias et sollicitudines atqz cogitationes vanissimas. Veniet itēz mors. et iueniet vix scī et iustū p diuicijs et nris sollicitū: et celestes sibi pggātē thesauros. p oīes et ieiuniat opa bōa.

La. III. Prop' p memorata. piculosaqz tpa vctura. ac etiā pntia mala q qtidie crescūt et i pei' pfiūt. āmonēs vt diē mort' atqz iudiciū futurū spān oculos habeam'. oīdēs qz qd illa effugē possit. et qd cā mlti i ea icidāt: negligentiā nram rep'hēdēs: mltisqz argumēt' dili gentiā suadēs. et ad sollicitudinē incitans.

Habito ergo pre
boclis diē mort' charissime: et nūqz ei' formidab' aduētū: q spiritalis et itelli gens p dies singulos sepationē corpis aieqz p tracta. Qualit'qz an tribunal iudic' statuēd' es cogita. et para iugit' lāpadē tuā. vt i pūfatiōe brissima fulgeat. Tāqz prudēs et puidēs visita eā. et exornata lachrymis. et oīonib' et qz to tpe supuixer'. festina vt sp accēsa sit. Venient em tpa piculosa. timore et p'turbatiōe plena. et i fidelitate et resolutione atqz duricia cumulata: q nō sināt mētē de meliorib' cogitare. pp' sue pūfisiōis caliginē. Cōsiderate fratres quō oīa mala crescūt: et qtidie i penis pfiūt. Nā magnitudo neqcie iminētē pūfisiōne signifi cat. tribulationēqz magnā q i vniūsu orbe ppter nra pctā vctura ē. Nō g vulnerabit i bello: qd quis oderit mūdū. Et despiciēs tpalia et caduca possit tāqz eximi' belligeratoz vincē: et brauiū p' victoriā pmereri. Nā qz frene cupi ditates prahūt nos ad se deoz sum i frā. et pās siones corpis. oculos nri cordis excecāt. pp' ea i illo deijcimur a maligno. qz eā q frena sūt pcupiscim'. et sollicitudinib' secl'i et voluptati bus defuim'. Singuli nrm hodie si psciaz nō strā discutiām'. dephēdim' nos mūdū dilige re. et mētē nram i frenis cogitationib' affixaz eē. pp' molliciē et desidā nram. Dies iā decli nauit ad vesperz: hora cene ē tpus nrm. et nos ceca i felicitate arbitramur mane itēz existē. Ecce regnū celeste i ianuis ē. et parat vt fulge at: et nos nec h' cogitare aliqñ volum' nec au dire. Signa et pdigia q a deo sūt p'dicta iā scā sūt. fames. tremor. timores. male auditiōes

gētū cōmotiōes gignunt: et nos nec auditu nec aspectu p'tremiscim'. Dēs scī et electi an tribulationē q vctura ē colligūt. et a dño assu mun t. vt nō videāt pūfisiōne illā magnā. que vniūsu obzuet mūdū. Tāqz messis secl'i finis ad metēdū puenit. et āgeli accincti et ppati fal ces tenēt māib' dñi expectātes imperium.

La. III. Ex eo q iā hora diei vndecia ē. et vie nre curs' lōgissim' icuties nob' riorē et ad vigilatiā excitās: de effugatiōe etiā et expul sione charitat' nos accusans. docēsqz qd agē debeat q celestis eē desiderat: et pulchrā ad h' adaptās similitudinem.

Ameamus cha
rissimi frēs. qz iā vndecia hora ē diei: et vie nre curs' lōgissim' ē. pperem' g cū oib' scīs i celestib' māsiōib' vtribi possim' repiri. Sim' puigiles: excitemur a sōno neqcie: nescim' ei q hora dñs dom' adueniat. Ex onerem' nos a pōderib' sollicitudinū frenarū. Precepit nob' dñs. vt oēs oīno diligamus. Et nos mag' odiētes et iuidētes et detrahētes alitruū. dilcōnē a nob' et charitatē repellim'. et recessit a fra dilectio. nō ei iuēt i fra charitas pfecta q fm deū ē. ab oib' effugata ē: ab oib' expulsa ē. mag' iuidētia regit i nob' p'tiōes et p'radictōes lites pctōrū qz pūfio abūdauit: iūqtas oīa sil' opuit. vniūsqz frena reqrit. ce lestia i spuit: pcupiscit tpalia. et b'itudinē et nā si diligit. si d'sideras eē celest' sp q frena sūt ex ecrare et despice. pscōz exēpla sectare: ne cogi tes i tra te. nec aliqñ sic dices. mult' et i mer' ē labor. ppositi atqz i'stitutiōis nre. ego at sum puul' et i'firm' vald'. nec valeo i h' pposito pcti perexb' p'siliū mei. O dilectissime frā itellige q tibi dico: dō dignissime. si voluer' p'fici scī in lōginquā regionē v' p'riaz: nō poter' vni' hore mōitō toti' vie i'nualla pcurrē: s' gdati et nu mero passuū qtidie p'fici māsiōne et ad p'riam quā d'sideras puenis. sic ē et regnū celeste et pa radis' deliciāz. et desiderabil' p'ria monachoz ad quā oīones et vigilias et ieiunia. et p'inetiā plachrymas. et obediētiā p charitatē. et pseueratiā. phūilitatē et iusticiā. et si q sūt alie x'tutes pueniēdū ē. He sunt māsiōes. pqs ad regnū celeste et deū patrē vcturos nos eē credim'. Hec sua. ne timeas initiū bone vie suscipe: q pducit ad vitā etnā. Velle tm i hac vita esto pat' et p'mpt': statū ipa via corā te p'pabit: et de lectabit te labor cui' p singlos dies i x'tutum māsiōib' reqdescēs. cogitatiōib' mirabil' obz

stupescēs. quō gressus animi tui ad p̄cipiēdas
māsiōes singulas p̄fortent. Nec aliquā p̄uita
tem vltortuosos flexib⁹ aspata i hac via repies
qz dñs celi ip̄a via vite fact⁹ ē: oib⁹ q̄ desidera
uerint ad patrē luminū puenire.

Scī Effrē diaconi liber d̄ b̄ritudie aīe explīc
Incipit liber eiusdem de penitentia.

La. I. Ex pietate dñi n̄rī iesu christi q̄ de
sinu patrī descēdit vt p̄ctōres ad p̄niam voca
ret ⁊ male h̄sītes sanaret: mltis rōnib⁹ icitās
sauriatū p̄ctōrē vt p̄vulnē suoz sanatiōe ad
medicū benignissimū ⁊ p̄mptissimū festinan
ter accedat: q̄ p̄p̄ multā suā bonitatē statim
inuenit ab inq̄rentibus se.

Dominus no
ster iesus christ⁹: q̄ descēdit de
sinu p̄ris. ⁊ effect⁹ ē nob̄ via sa
lutis / sup̄ p̄nīa i struēs diuinā ⁊
brā sua voce sic ait. Nō veni vocare iustos. s̄
p̄ctōres in p̄niam. nec egēt sani medico. s̄ qui
male h̄sīt. Si ego h̄ dico / ne velis me audire.
Si aut̄ ip̄e dñs h̄ dic̄: q̄re sp̄nis. ⁊ negligis vitā
tuā? Si aut̄ p̄sci⁹ es tibi / qd̄ habeas i trīsecus
ī sanabilia vulnera cogitationū / ⁊ actū. q̄re
tu de occultis negligis ⁊ curiosus existis. nō
lens oñdere medico vulnera tua vt sanet ea?
Usp̄q̄ itaqz male vtens / negligis vuln⁹ tuū.
vt magis putredo vulneris ī sanabilis efficiat.
Quare dilectissime teipm̄ odio h̄s: nō vis li
berari ex occultis vulnerib⁹ tuis? Quid times
Nō ē seu⁹. nec itēz īmīcicos: n̄ vt i ferro nec
caustico vel austero medicamēto. x̄bo tñ cur
rat. Si ad eū itēgra x̄itate accedas. plen⁹ bo
nitate ē. ⁊ plen⁹ mīa ē. Prop̄ te aduenit ex si
nup̄tis p̄p̄ te īcarnat⁹ ē ex v̄fo x̄gis m̄fis. vt
accedas ad eū sine metu ⁊ diffidētia. Prop̄
te hō fact⁹ ē: vt te sanet ex p̄iculosissimis vulnerib⁹
tuis. Cū mltā dilectiōe ⁊ bonitate vocat te ad
se. Accede ad eū p̄ctōr: facile sanaberis. Proj
ce ex te onera p̄ctōr: offer munera obsecrati
onū / suppone lachrymas ī putredine vulne
rū. Int̄m̄ em̄ celestis medic⁹ bon⁹ ē: vt lachry
mis ⁊ gemitib⁹ donet vulnerib⁹ sanitatē. Ac
cede p̄ctōr ⁊ p̄cides huic benignissimo medi
co offer lachrymas: q̄ ab h̄mōi medicamento
p̄ficiūt. Sice m̄ vult celestis medic⁹ sanare vnū
quēqz medicamēto diluēs lachrymar. Nihil
ē em̄ qd̄ nō p̄cedat ⁊ sanet medicamēto p̄nie.
hoc em̄ medicamētū nō vsqz qz detinet egro
tū: s̄ statī sanat. Expectat ḡ medic⁹ videre la
chrymas tuas. accede noli t̄ere. oñde ei vul
nus. ⁊ offer medicamētū lachrymar ⁊ fletū.

Ecce em̄ aptū ē hostiū p̄nie: festina p̄ctōr: p̄p̄
qz claudat. Nō expectat tps ad tuā negligētī
am: nec ip̄m hostiū vidēs te desidiōsū ⁊ p̄tē
tem sustinet puicatiā tuā. Quare odisti vitā
tuā m̄bande? Ad p̄ciosū vt sup̄ sit aīe tue ī
felicissime? Tu x̄o p̄ctōr: eadē sp̄re uisti. Nesci
dilectissime mibi. q̄ hora iubeat celestis medic⁹
claudi hostiū medicie. Accede obsecro / festi
na sanare vuln⁹. letifica celestē exercitiū ī tua
p̄nsatiōe. Soliā ad vesprīnā venit hora. ⁊ p̄p̄
te sustinet. vt occurras ad māsiōē. Usp̄q̄ cō
sentī adūsario tuo īmūdisimo. īpudēt volū
tates ei⁹ p̄ficiēs. Ille em̄ vult te igni p̄petuo
tradē. h̄ nāqz ei⁹ studiū. h̄ dignū qd̄ suis ama
torib⁹ tribuit. Ip̄e deniqz p̄liat cū armis suis
id ē p̄cupiscētis malis / adūsū oēs hoīes. Ip̄e
em̄ īmūdisim⁹ ad desp̄ationē p̄ducit acq̄en
cestes sibi. p̄durās eoz cor. ⁊ exiccans lachry
mas. vt nec cōpūgat oīno p̄ctōr. Fuge hō: ne
te interimat. Audi p̄ctōr: brām illā vocē. mīse
rātissimi dñi dicētē. Venire ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego vos req̄escē facia
z. Tollite iugū meū sup̄ vos: ⁊ discite a me / q̄a
mitis sū ⁊ hūilis corde. ⁊ inueniet̄ requiē aīa
bus v̄ris. Cur negligis hō: ⁊ q̄re dignā dilatio
nē p̄dis d̄ die ī diē? Acced / noli timē. benign⁹
⁊ dign⁹ ē: nō req̄rit cirographū tuū. Qū em̄
p̄ctōr tuoz remissio ip̄e est. oīm vitioz sanat
vulnera / donat vitā sine iudiciā. Quasi benī
gn⁹ suscipit facile accedētes ad se. ⁊ qz de ma
gn⁹ ⁊ p̄sci⁹ futuroz ē / sciēs oēs cogitationes
n̄ras. cū accesserit q̄s adorare ⁊ obsecrare eū
vidit cor ei⁹ ⁊ oē p̄positū. Qui accedēs īmu
tabilē p̄nāqz cogitationē h̄z. accedēs ip̄e benī
gnissim⁹ de⁹. p̄p̄ multā bonitatē suā / statī iue
nit ab inq̄rētib⁹ se / ⁊ p̄p̄qz accedat hō ad deū
dic. ecce adsum. Et asqz accedit apit thesau
rū suū corā se inq̄rēte. ⁊ anteqz fundat lachry
mas. effūdīt sup̄ eū mīfatiōes suas. ⁊ p̄p̄qz ex
oret recōciliat ei.

La. II. Ex cōmemoratiōe charitat / be
nignitat / ⁊ mīe dei / diligēt nos exhortās vt ī
h̄ seclō p̄niam agē conemur: eo q̄ ī alio seclō
qd̄ oib⁹ malis repletū ē. fructuosa p̄nīa agi si p̄t.
Charitas ei dei. sic fac ⁊ sic desiderat
Qui ī x̄itate accedūt ad eū n̄ tar
dat audire / nec itēz impat veniēti
ad se. cur tāto tpe fūerit īmīco. ⁊ sp̄ōte dese
ruerit deū. Nō q̄rit trāsacti tps q̄titatē. s̄ so
lū mō hūilitatē lachrymar ⁊ gemit⁹. p̄cidentes
sibi īspicit dñs. Et qz p̄sci⁹ ⁊ creator ē dñs n̄r.
mox remittit om̄es iniquitates n̄ras / omnia
delicta cogitationum ⁊ actuum emundans.

Primūq; stolā iubet afferri / et anulū i dextra manu. et oib; agel dic. pgaudente i iuētiōe aie pctor. **B**ri eēn; nos oēs hoies / si vellemus talē dñm bonū hñtes. benignū ducē / malicie imēorē. misericordē / lōganimē / i pietates nfas iugit remittētē. fuite ei. **E**cce em; rogar. ecce lōganimū suffert. **E**cce nob; pstat omia bona sua i h; seclō / et i futuro. si tñ voluerim; donec tps ē / penitudinē gerere. **Q**uādiu em; sum; i hac vita / possum; dñm obsecrare. facile nob; ē idulgētiā petē. oportunū nob; ē / ianuā misericordie ei; pulsare. **E**ffundam; lachrymas donec tps ē suscipiēdi lachrymas. ne eūtes i seculū illd; sine aliq; vtilitate plāgam; ibi enī lachryme p nihilo reputabunt. **Q**uātū h; ora uerim; / tñ remittet dñs. hic em; audit nos de pantes. h; remittit nob; rogātib; se. **H**ic delet pctā nfa si resipiscam;. **H**ic em; est obsecratio ibi nihil hor; h; remissio / ibi reqsitio. h; lōganimitas / ibi seueritas. h; remissio. ibi tā suppliciu. h; misericōia / ibi iudiciū. h; tpalis abūdantia / ibi iugis angustia. h; voluptas / ibi tormēta. h; auaricie / ibi vindicte sunt. h; risus / ibi dō luct;. h; pcept; / ibi dō ignis em;. h; ornatus vestiū / ibi cruciat; xmiū. h; elatio / ibi aut; hūiliatio. h; rapine / ibi dō stridor; dētiū. h; oia deaurata / ibi aut; caligo tenebrar;. h; dñf negligentia pnia / ibi aut; tā nō erit idulgētiā. **C**ognoscētes ira q; h; oia frēs. de salute vfa estote solliciti. nō i figat mēs vfa i pñtib; bonis. **N**e oblectet nos frēna dlectatio: ne ibi sit amara nfa ploratio dū h; nolum; sanari per modicas lachrymas. **I**n h; breui tpe p pñiam / remittit nob; dñs oia. **P**lāge h; modicu charissime mihi / ne plāgas ibi i seclō seclor;. **H**ūiliare h; ne ibi humilietis i exteriorib; tenebris / et imittat; i ignē iextinguibile. **Q**uis nō plāgat nos. et q; nō defleat. **O**diētes em; vitā. diligim; mortem. **R**eputa i temetipm; frat. et vid; q; sūt vtilia aie tue. **Q**d meli; ē. i pñti seclō p pctor; plāge. et penitendo crebr; obsecrare / aut ibi i ignē em; sine aliq; vtilitate deflere. **P**er pñtes nāq; lachrymas idulgētiā p solatōnēq; mereber;. ibi at lachryme erūt tibi ad penā. ppter debitū decē miliū talentor;. **S**z tu i hac vita parū qd roga deū. vt mltā debita aie tue remittat. **S**i aut; nolueris in pñti reddē ex mult; pauca. ibi redditur; es cū multis cruciatib; omia debita.

Ma. III. Supior; exhortationū cām exponens iterūq; suadēs / vt trāsitorū vanūq; h; seculū et q; eo sūt ptenam; / quēadmodū mul tisci et iusti fecerūt / q; nūc paradisi delicias fruunt

putās ex h; illoz errore q; huic seclō vano et illi q; i eo sūt adherēt et mltiplr ipis tiorē iucitēs.

Ec autem que **H** dico affectiōi vfe dō dignissimi fratres / nō q; dign; suz / et mūd; a sor de viuēs i castitate. s; ex mltō dolore / et tristitia cordis dico h; crebr;. **N**ā ego imūd; suz cogitatiōib; mltis et actib;. nec mihi oīno psciū sū i bono. s; et nūc et sp; defuiō volūtati mee. h; aut; iō dico vnanimitati vfe. qm; dñmet me trīsticia p; formidine. eo qd sum; oēs iugit ptenētes. arbitrātes nos viuē i seclō vano. i seclā seculor;. **S**eculū nāq; h; trāsīt / et oia q; i eo sunt: et a nob; rō delictor; exigēt. tāq; sciētib; bonar; faciētib; mala. **H**ic em; ptenimus. s; ibi cruciamur. q; dilectiōi ei;. et regno ei; ptulim; frā. et q; i ea sūt oia. **A**urū argētū nō liberabit nos ab illo igne tribili. vestes et delicias i pdenatio nē nām erūt ibi. **N**ō liberabit frā. ppiū frāt; nec itez p; filiū suū / s; vnusquisq; stabit i ordie suo. tā i vita quā i icēdio. **M**ulti em; sūt sci et iusti. spnētes mūdū cū actib; ei;. q; bona volūtate et pietate. et spe meliore acq;escentes mādatis dñi / fruituri sūt paradisi delicias. **C**hris; em; diligētes. sup oia corruptibilia ptulerūt eū. **E**cce singuli i deo letāt. i xpo illumināt i spūscō renouant. i desinent etia sup eos trinitas scā exultat. letant sup eos āgeli et archāgeli. letat sup eos paradisi cū delicias. **C**lere isti sunt laudabiles / et gloriosi et beati per oia. **A**ngeli nāq; et hoies bñficāt eos. et qd vniūso mūdo / charitatē dñi ptulerūt. **E**t de; scūs iust; et ver;. donabit eis suū regnū et gliaz / et honorē et grāz: vt videāt eū cū āgel; scīs sp; i gaudio. **M**ulti dō hoies q; frēna diligūt et corruptibilia: et mēs illoz iugit i reb; caducl affixā ē: et velut irrōnabilia iumēta dñis volūptatib; sua nutriūt corda. existimātes se i mortales eē i h; seclō vano. **Q**d agis o hō; qd velut isensatuz iumētū xfar; i mūdo. **S**apiētēz discretorē creauit te de;: nec assilar; vñllis qd; deest prudētia. **V**igila o hō. misere tui. esto q; sapiēs. q; prop; te d; cel; de; excelsus aduenit: vt te a frenis eleuaret ad celos. **I**n nuptijs celest; spōsi vocat; es. curptēnis et idignū te exhibes. quō itrab; ad nuptias. dicito mihi vestē p;ciōsāz nō hñs: nec lāpadē refulgētē. **S**z si forte spernēs itroier;. audies palā illā tribilē vocē dñi dei dicētis. **A**mice quō itrastrā ad nuptias vt iuriāz facēs p tuā nuditatē tremēdo pūctui. **T**ūc iubet rex mltis suis dicēs. hūc ligatū manib; et

Capitulum

I

pedib⁹ mittite i caminū ignis. vt cruciet ibi i
secla seclor⁹. qz ego ipe cert⁹ t⁹ pib⁹ veni. z voca
ui oēs ad nuptias: s⁹ h⁹ spnēs vocatiōez meā. n⁹
sibi paut i dūm tū ad nuptias. Idcirco iubeo
torment⁹ affligi misandū: eo qd regni mei pte
ptor extiterit.

L. III. Ex recordatiōe p⁹dictor⁹ adhuc
āpl⁹ p⁹ctōz p⁹terres z āmonēs: vt q⁹ diu tps h⁹
dat ad b⁹itudinē dei p⁹ciēdā se parat. oñdē
q⁹ ob h⁹ q⁹ diuīa b⁹itudie digni sint: z mercedē
atq⁹ gaudia illorū exponens.

On ergo metu

Nis h⁹ o hō. nō formidas / qz venit: n⁹
ptremisc⁹. qz iā appropierat spōl⁹
vt fulgeat. Nesci⁹ qz oīa iā pata assūt. z cele
stis tuba nutū p⁹stolat diuinū. Et qd ibi faciet
i illa hora. si n⁹ te pauer⁹ donec tps ē. Para te
ipm i illa hora b⁹itudis dñi. Dei enī b⁹itudie
digni sūt sci. qz semetipsos probabiles fuaue
rūt. Tuba enī celest⁹ tubicinabit⁹ dicit. Sur
gite dilectissimi dei z xpi / ecce adueit rex cele
stis. reddē vob⁹ requiē z gaudiū i vitā etnā
pro labore z afflictōe i⁹stitutis v⁹e. Surgite
videte xpm regē. spōsū i⁹mortalē quē dilexist⁹.
Ip⁹m ei desiderātes facti est⁹ i⁹cole sup⁹ frā. sur
gite videte regnū ei⁹ qd vob⁹ paut. surgite vi
dere i⁹satiable dñm quē dilexist⁹. p⁹q⁹ s⁹bulatōes
passi est⁹. p⁹ p⁹ quē frugalit⁹ vitā v⁹az finist⁹. ve
nite nūc z videte eū cū mltā fiducia. quē desi
derast⁹. Exultate cū eo leticia inenarrabili. z
gaudiū v⁹m nemo tollet a vob⁹. Venite frui
mini q⁹ ocul⁹ n⁹ vidit / nec aures audiuit. nec in
cor hoīs ascēdit. q⁹ donat vob⁹ ipe desiderabil⁹
dñs. Tūc rapiēt sci i nubib⁹ lucidissimis obui
am ei. euolātes digni deo i celsitudine aer⁹ / cū
glia imēsa / vidē spōsū celestē. Quis putas i
ueniet ita dign⁹ i hora illa. vt rapiat i nubib⁹
cū magno gaudio obuiā xpo. Dēs qdē iusti z
digni rapiēt i glia. oēs at ipi z p⁹ctōres relin
quent⁹ deorsū. cū p⁹fusioe magna. B⁹itudo et
leticia mag⁹ erit oib⁹ dignis dō. tormenta x⁹o et
p⁹fusio p⁹ctōz sūt vniū. B⁹ūs ille q⁹ h⁹ posu⁹
festiauerit i illa hora dign⁹ iueniri. misabil⁹ dō
q⁹ semetipm a glia dñi p⁹stituerit alienū. In il
la hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rur
sum in celis. ipm z oēs ipios / angeli rapient i
mittere in caminum ignis ardentis.

L. V. Inducēs auctore ob timorē s⁹ me
moratoz p⁹q⁹retēt semetipm deplorātē. deūq⁹
obsecrantē vt i hora aduēt⁹ ē nō idign⁹ iueni
at. ne audiat⁹ sit formidādā illā sniaz. disced
a me oparie iūq⁹rat⁹. nescio q⁹ sis. s⁹ vt grā mise

rationis sue ipm saluet z in paradysum delici
arum inducat.

Wis dabit ca

Quanti meo aquā imēsa. z oculis meis
fontē lachrymarū iugit⁹ emanētē
donec tps ē suscipiēdi lachrymas. vt plozē me
metipm die ac nocte. obsecrās dñm ne idign⁹
iueniar i hora aduēt⁹ ei⁹. z vt ne audiat illā sen
tētiā formidādā. disced a me oparie iūq⁹rat⁹. ne
scio te q⁹ sis. De⁹ altissime q⁹ sol⁹ sine p⁹ctō es
tribue mihi p⁹ctōi grāz i illa hora. p⁹ p⁹ multas
misatiōes tuas. z nec tūc appareat. q⁹ nūc ve
lata ē i⁹pietas mea. corā expectatorib⁹ āgel⁹ et
archāgel⁹. p⁹phiz z aplis. iust⁹ z scis. s⁹ salua me
ipm grā z misatiōe tua. z iduc me i paradysum
oliciay cū oib⁹ p⁹fecti. Suscipe obsecratōez fui
tui dñe / p⁹cib⁹ oim scōz tuorū. q⁹ tibi a seclō pla
cuerūt. qm tibi debet oīs adoratio / z gloria i
secula seculorū. Amen.

Sancti Effrē diaconi. Liber de p⁹nia explicit.

Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.

L. I. Ex celestib⁹ z etnis bonis luctatori
bus z victorib⁹ promissis puocās nos ad cer
tamē spiritale. docēs etiā q⁹ armis idui debe
at is q⁹ victor cupit existerē. z q⁹ fugē eū opoz
teat ne armis spoliēt. ac maxie dissuadēs vinū
z ebrietatē. p⁹ q⁹ ipa aīa tēplū dei exis polluit
sbiūgēs q⁹ mala q⁹ inde sequunt⁹.

Luctaminib⁹

Ih⁹ secl⁹. null⁹ sine agone seu certami
ne coronat⁹. z i speciali p⁹satiōe z pro
posito scō. nemo sine luctamie pōt imarcessi
bilē coronā accipere. viteq⁹ etne heres existerē
Nā scāmā affilāt⁹ ē mōd⁹. sp⁹ p⁹fectissimi ath
lete sine aliq⁹ metu z cū sūma alacritate iueni
unt i scāmāte. Timidi at⁹ z ibecilles aīq⁹ inci
pant decertare diffugiūt. z p⁹ p⁹ molliciē desi
diāq⁹ imēsa nullo p⁹ mō i scāmāte s⁹udare
p⁹edūt. Scāmā ē at frēs dilectissimi medi⁹ lo
cus in quo athlete letant⁹. Sic g⁹ z p⁹fectissimi
luctatores z cōtinentissimi monachi decertāt
habētes semp⁹ oculis iucūditatē paradisi / et
expectātes delicijs eius p⁹frui. z q⁹ p⁹missa sūt
bona. z i⁹mortalia secula. z lumen sempiternū

Etis in agone certare. z victor existerē. In
due te armatura dei sicut vestimēto: induete
virtute animi: oim solitudine huius mūdi
exuere. z studiose enitere / ne isdem p⁹praua
p⁹cupiscentia. vel negligentia spoliēris. Fu
ge vinū velut venenū / ne ebrietas te super
expoliāt⁹ q⁹ t⁹ribus nudū / efficiat: quē ad

modū. **N**oe scū t antiquissimū virū. Hic enī iustus in illa generatiōe inuētus est. Autū dī timore diluuij fabricauit arcam in salutem domus sue. t q̄ tante moles aquarū nō vicerāt. postmodū a modico vino deuictus ē. Et in diluuiū pudore velatus postea dormiēs ab ebrietate nudatus ē. **H**oc iterū vinū patriarchaz loth depredauit: vt cōtra naturā cū filiab⁹ suis impudenter fedanterq; misceret. Et adeo in ebriatione vini in pfundissimo somno demersus est. t pene sepultus: vt quid fecerit. postea euigilans ignoraret. Si g̃ sanctis et magnificis viris/ vini ebrietas nō peccit: q̄to magis te exigū atq; infirmissimū si ebrietati studueris. supabit semp adolescentia t iuuetus. Fuge vinū. qz ex vino spūales oculi excecant/ iniquitas multiplicat. venenata dulcedo libidinis meditat. execranda turpitudine q̄ contra naturā est cogitat. **M**ollescit x̄t⁹ aīe. cogitatio vite eterne abolet: aīa vincit visibiliter/ delinquitq; facillime. Effugat ab ea celestis grā: sanctimonīa dico atq; virginitatez anime. Quāto tpe em fuerit templū corporis nři scū t mūdū: deus excelsus habitabit i eo. Si aut corruptū fuerit t pollutū: continuo sanct⁹ t pollut⁹ de⁹ deserit tēplū illd p ieffabili lumine celesti. habitabitq; in eo obscuritas/ t ipurissimi demōes: t sbintroibūt concupiscentie maligne t sordide: q̄ infelicē aīaz crebro faciāt peccare in fmdē. Quisquis ille est/ q̄ non habet lachrymas. si in corde suo meditatib⁹. qz de⁹ scūs repulit tēplū suū t pcupiscentie male t passiōes ignominiose habitant in eo/ t intellexerit quis eū repulit. quis successit/ vnde cedit/ quo venit/ a q̄ sepat⁹ ē. cui pūct⁹ ē. qūo nō statim implet⁹ est lachrymis/ t flens t fugiēs/ dic intra semetipm. qre vno momento a maligna cogitatione pstratus. effugi agonē gloriosum. nec merui victorie triūphū. **N**ā die illo tribulatiōis. molles t resoluti pctōres t impij. cū viderint scōs et iustos gaudio magno t leticia sempiterna exultare. t in paradiso eterno regni dei degere. se etiā viderint in igne inextinguibili/ t in tenebris exterioribus esse. tūc fortiter ingemiscēt t supfluis lachrymis plorabūt amariter. quia detinet eos penitudo vanissima. t necessitas penarū imensa.

Cla. ii. Ut imitatores sim⁹ scōz patrū q̄ purissimū dei tēplū extiterūt nos obsecrans: vtq; p̄cipue exēpla illoz sectemur/ in ieiunio orone/ ac ceteris hmoi cohortās: q̄ etiā in orō

nibus cauēda t q̄ fūda sint apiens. Sollicitudines p̄tereahui⁹ mūdi/ negligētia atq; desidia dissuadēs: t ad p̄parationē vt celeste regnū ad qd iuitamur possideam⁹ nos citans.

Propterea obsecro vos fratres mei dilectissimi imitatores estote beatissimoz patrū: q̄ scīssima sua institutiōe tēplū dei purissimum extiterūt. **H**oz exēpla sectamini. desiderate ieiunū qd ē aīe puritas t castitas: desiderate orōnes q̄ sunt colloq; dei. **D**is em scā purissima orō: pfabulatio dei ē. **P**eniq; p̄fectoz orōnes. eoz q̄ ex toto corde diligūt deum: cū mag exultatōe ad celū ascēdūt. **A**ngeli t archāgeli cū gaudio occurrūt eis: t suscipiētes eas vsq; ad thronū glie dei scī pducūt. **H**ec em magna glia scōz ē. āgeloz ieffabilleticia: cū scōz orōnes purissimas ptulerit. **F**estinem⁹ g̃ f̄res fieri imitatores institutiōis vite scōz. **A**mbula frat i vijs eoz. viue sic illi vixerūt: t abstinentiā habeto spūs t aīe t corporis cōtinentiā. **H**abeto i habitu prinetiā. habeto i cibo prinetiā: habeto i ligua abstinentiā: in aspectu i cogitatu i risu. vt athleta pietati p̄fectissimus i oib⁹ demōstrer. **C**ōsidera teipm frat charissime. t vigila ne i tuis orōnib⁹ extollaris s̄ cū astiteris orare deū. cū magno timore t desiderio corā eo p̄siste. **D**isrumpē a corde tuo oīa vincula frene sollicitudinis: esto p oīa sollicit⁹ t sobri⁹ i orōnib⁹. t ita viriliter agonizare vt sit orō tua scā t mūda t imaculata. t videres eā porte celi apianē corā ea/ t āgeli cū leticia occurrāt ei: t vsq; ad thronū b̄fdicti p̄ris pducāt eā. **S**ic sp̄esto charissime. quēadmodū cherubin t seraphin pmanēt i ministerio dei. **M**editare frat h̄ xba/ t decāta ea iugit ex affectu cordis. q̄ escā spūalis aīe sbministrāt et ab amaritudine eā/ sua sp̄ dulcedie liberant. pōderibusq; frenoz negocioz exonerāt. **P**ia q̄cūq; audisti/ mēte sollicita fuare festina. vt req̄lescat de⁹ i cogitatiōib⁹ tuis. vt iuenias f̄ducia i illa hora tribili t tremēda. cū venerit dñs reddē vnicuiq; fm opa sua. **I**ndulgete modicū inq; ifirmitati mee charissimi f̄res: qz sic ifirm⁹ suz. **E**xistimo qd i hora illa oīs spūs ptremiscat/ s̄ grā saluatoris pfortat/ t edificat corda scā. cū rapiūt i nubib⁹ obuiā xpo i aere. **E**go at/ t q̄ mei sūt siles. t desidiōsi t pigri tremebim⁹ sup frā tñ facile ad celestia ascēdem⁹. **F**ratres mei dilectissimi. quid nobis pōt mūdus pdesse: qz ei⁹ sollicitudinib⁹ cōligamur.

Aut quid luctamur de cultu vestimentorum
et ornatu elationis amictus: nisi in ignem ex-
tinguibile? Aut quid acquirimus de studio esca-
rum et ventris cura: nisi eterna supplicia. **A**gno-
scite fratres quia nisi per gratiam dei totis viri-
bus agonisantes mei uim triumphum ibi pe-
nitebimus in secula seculorum. **F**ratres mei
quid negligimus: quod desideria occupamur: quod
nosmetipsos in occursum domini non paramus? **E**c-
ce uniuersus mundus ad occasum iam properat.
Quare non omnia onera concupiscentiarum et fa-
sces peccatorum a nobis reuicimus? **N**escitis quia
arcta et angusta via est: que ducit ad vitam: et pec-
catorum ac diuiciarum sarcinis pregrauatus non
capit per eam transire. **H**os enim porta illa diligit:
qui attenuati diuitijs et voluntaria paupertate
afflicti: semper in uigilijs in ieiunijs atque humi-
litate per omne tempus uite sue conuersati sunt.
et parauerunt seipsos: ut uideant celorum regna.
Ecce charissimi iam hostium paradisi vocat: iam
crebro sono nos hortatur et dicit. **P**riusquam clau-
dar unusquisque vestrum velociter properet: ut in-
troiens in eternum cum domino regnet. **E**cce ma-
ter nostra hierusalem cum magno affectu cla-
mat ad nos et dicit. **V**enite filij dilectissimi: ve-
nite ad me: dilate numerum vestrum in me: et
in thalamo immortalis sponsi magnificenter cho-
ri vestri cum angelis sanctis: uideant nos in glo-
ria et pulchritudine et decore. **V**ideant nos in
leticia et exultatione et gaudio. **D**iligite me filij
mei sicut et ego vos diligo: nihil possideatis
in terra nihil sitis solliciti. **E**cce sponsus meus
iam paratus est ut procedat et ueniat in nubibus
celi: et gloria patris sui benedicti: et unusquisque
vestrum singillatim suo nomine vocabitur: et
aduocabitur et ordinabitur eum in officium: per quo su-
is meritis laboribusque Christus celorum exultat.
Similiter et in negligentia vestra et stupore: cum
suis satellitibus inimicus tripudiat. **F**estina-
te ergo filij mei: ut ego de uobis: uosque de me
gaudeatis in secula seculorum. **P**roci des ad o-
ro te et obsecro filium dei uiui: presta et mihi et
omnibus diligentibus te: ut uideam regnum
tuum celeste: et possideam illud cum omnibus sanctis.

Cla. III. **E**x multis que benignus dominus nos-
ter pro nobis fecit ut ipsum quererem: exclu-
dens omnem excusationem negligentie nostre: et
post monita saluberrima monachis et discipu-
lis christi congrua: ad eius nos imitationem
stimulans: commemoratisque iterum pluribus que
pro nobis fecit atque propeusus est: laudes ipsi in

persona auctoris referens et exorans ut post con-
punctionem et sanctimoniam in requie para-
disi suscipiat.

Charissimi si in

hoc breui tempore neglexerim: nullam
omnino excusationem habebimus:
quod pro nostris facinoribus ostendamus. **D**ominus
noster descendens de celo in terram: omnia nobis
dando donauit: debita nostra dimittens: et vi-
tam nobis eternam tribuens. **N**am cum inimici
essemus: reconciliauit nos deo per mortem suam.
Terreni eramus: celestes effecti sumus. **A**mor-
tales: et immortalitate accepimus: filij tenebrarum
eramur: et facti sumus filij lucis. **P**erditum et in-
uenit nos. **S**eruum percutit et liberauit nos. **P**au-
peres: et diuites facti sumus. **I**nfirmi: et sanauit
nos. **R**edibiles: et dilecti sumus. **I**n iusti: et ius-
tificati sumus. **N**on secuti misericordiam: nunc autem
misericordiam consecuti sumus. **P**rocuratores: et salua-
uit nos. **D**ispersi et congregauit nos. **F**ilij ho-
minum: et facti sumus filij dei. **H**eredes et cohere-
des unigeniti filij eius. **E**cce omnia ista nobis
donauit: priusquam quererem aut inquireremus.

Non igitur ergo malam aut exprobrationem fra-
ternam: ne suscipiat cor tuum aliquando: nec eum qui
pro peccatis suis penitentinem gerit despiciat.
Ne irrideas fratrem tuum ieiunantem: et eum qui ie-
iunare non potest: ne confundas. **A**rgue eos
qui te suspiciunt: agnosce honorare te metip-
sum. **N**ec importunus existe: nec importu-
nis oportunus ut utilis possis esse: increpa et
in mansuetudine pseuera. **P**ropter penuriam
autem: neque despiciabilem te facias. **T**ime-
ti deum: reuela mysteria eius. **A**beo autem qui
timorem dei non habuerit: sed superbie et elationi
semetipsum subiecerit: omnimodis caue. **A**d-
uersus abstinentem neque dixeris quicquam mali: ne-
que audieris: nec aduersus eum qui putat tuum
inimicum. **H**oc autem per omnibus stude: ut nullum
habeas inimicum: nisi diabolum eiusque ministros.

Nisi hominem iniquo et doloso ne habitaueris: et
maledicum ne alloquaris: ne det minorationem
anime tue. **A**d detractorem fratris abstine: etiam
ab eo qui supplantare alterum conatur. **A**ttende
hoc monachis congruum: qui celesti iugo sua
colla submitunt. **H**ec discipuli christi custodi-
ant: his monitis meis sine intermissione intē-
dant. **D**ecet enim eos magistri sui christi imita-
tores existere. **E**xempla institutionis nostre cha-
rissimi sumamus a christo domino: qui cum diues

esset pro nobis paup factus est. excelsus et equis pater. semetipsum humiliavit. Porro super celos habitans: in terris non habebat ubi caput reclinaret. Factus es mihi christe saluator dux vite et vite que ducit ad patrem. Adhuc siones enim grate sunt / fines eius regna celorum sunt. Factus es mihi orator domine fili dei fons vite. ex quo dona tua haurire et te sine infusione diligens collaudare. facta est gratia tua in corde famuli tui lumen et gaudium dulcissima super mel et fauorem osi meo. Facta est gratia tua in anima famuli tui. quasi thesaurus tribuens mihi ineffabiles diuicias et pauperatam atque miseriam longe a me expellens. Facta est gratia tua seruo tuo refugium et Christus et gloriatio et protectio et esca spiritualis. plena suauitatis et lumine.

Quomodo possum silere o domine de illa multitudine dulcedinis et charitatis tue gratie / que os meum licet indignissimi peccatoris aperuit. Aut quomodo sustinebit lingua mea / ut non te singulis horis ac momentis dator vite glorificet. Aut quomodo potero inundationes gratie tue excludere que iugiter fluunt in pectore humilitatis mee plene dulcedine et omni gratia speciali. Psallam glorioso nomini tuo domine pax celorum / qui mihi tribuisti bona tua celestia. Magnifico gratiam tuam. christe redemptor meus. Cum enim te magnifico. ipse magnifico a te. Non cessabit lingua mea collaudare Christum tuum / non cessabit cithara mea personare spiritualia cantica tua. Desiderium tuum attraxit me post te christe. gloriatio vite mee. Gratia tua dulcedinem mihi prestat. ad se quendam te spes mea. Efficiat cor meum fra bona / ad suscipiendum semen tuum. Irriget eum gratia tua rore vite eterne / demetatur bonitas tua manipulum de agro pectoris mei. Post communionem et sanctimoniam / conuertere anima mea in requiem deliciarum paradisi. Tu quem errantem requisisti. et inuentam tuis humeris reportasti. Et hanc indignissimam animam meam in manibus tuis attrahere. et offerre benedicto et immortalis patri tuo coram cherubin et seraphim. et coram angelis sanctis / ut delicias paradisi perfruens. cum sanctis omnibus angelis dicam. Gloria patri immortalis. gloria filio immortalis. gloria spiritui sancto immortalis. in secula seculorum. Amen.

Sancti Effrem Liber de Lustramine spirituali explicit.

Liber eiusdem de die iudicii incipit.

Capitulum I. Inducens sanctum Effrem exhortantem et obsecrantem ut nos ad terribilem illum diem iudicii preparamus / omnem sollicitudinem a nobis projicientes / ex eo quod nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoque nobis incutientem propter manifestationem coram iudice omnium que hic occulta sunt / quod apta similitudine declarat.

Venite dilectissimi

simi fratres exhortationem meam suscipite. et semper memoretur consilium mei peccatoris et impit Effrem. Ecce enim iudicii dies illa magna et terribilis illata. et nos timore elationis inflamur. nolentes in breui tempore intelligere ac festinare. et deum nobis propitium facere. Dies enim nostri et menses et anni tanquam somnum pretercunt. et tanquam umbra vespertina. et velociter formidabilis et preclarus domini aduentus aduenit. Vere enim formidabilis erit dies illa vniuersis peccatoribus / quod voluntates dei pro sua salute facere noluerunt. Obsecro vos fratres charissimi. venite proiciamus a nobis omnem sollicitudinem actuum terrenorum. ne obligetur mens nostra in terrenis negociis. quia omnia terrena preterseunt. omnia depereunt. omnia euanescent. Nec quicquam nobis prodesse poterit in illa iudicii die nisi conuersatio sancta. et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Futurum est namque ut unusquisque nostrum et actus suos et cogitationes ante tribunal tremendi iudicii deferat. Lotremiscit cor meum / tremores mei resoluuntur / quotienscumque recogito quod reuelande sint cogitationes et sermones atque actus nostri in die iudicii. Grandis enim timor erit fratres dilectissimi. grandis tremor o amici mei. Quis enim non timeat. aut quis est qui non tremiscat et lamentetur ac lugeat hec. quod ibi omnia manifestantur. que hic occulto et tenebris gesta sunt. Intelligite fratres mei si quod vobis dico. et considerate exemplum quod vobis ob vram intelligentiam profero. Arbores fructifere tempore suo primum intrinsecus concipiunt fructum. postea vero diuino nutu extrinsecus proferunt secundum suam naturam et fructum et folia. Sic in die illa terribili omnes homines que cumque in hoc seculo quasi in tempore suo occulte intrinsecus siue bona siue mala gesserint. ibi quasi fructus proprios ante tribunal domini proferent. Tunc iusti

bonos et iucundos proferent fructus. Sanctissimi-
liter fructus suauissimos. et omnibus gratia
floribus exornatos. Martyres vero suppliciorum
et penarum fructus patientie gloriosos. Adona-
chi autem sancte conuersationis sue. et continentie. hu-
militatis. vigilarum. orationum atque obedientie. im-
marcescibiles proferent fructus. Peccatores vero impij
ac prophani proferent fructus turpissimos et execra-
dos plenos confusione/obprobrio/vlulatu et lu-
ctu. vermium quasi mortaliu. et ignis inextingui-
bilis cum gemitu. Tremendum est dilectissimi freres
ibi iudicium: in quo sine testibus omnia manifesta
sunt. Ibi assistunt milia milium et decies dena
milia angelorum cherubin et seraphin. et ibi iusto-
rum chorus circumstant. patriarcharum prophetarum
apostolorum et martyrum. et omni oratione sanctorum.

La. II. Arguens negligentiam nostram. et ostē-
dens quomodo iudex ratione. per hac negligentiam exquirit
improperans nobis omnia que protulit vel fecit
pro nobis.

Quid ergo ne-
gligimus dilectissimi fratres. Ecce nunc
tempus percludit. dies appropinquat. in
qua omnia occulta nostra a lumine arguuntur. Si
scirem fratres quid imineat vel incubat iugiter
plagerem: obsecrantes deum diebus et noctibus
sine cessante. ut liberaret nos ab eterna con-
fusione et phennibus tenebris. Obstructur
enim omne os peccatoris ante tribunal glo-
rie eius cum metu nimio et tremore. Et tremiscet
omnis creatura. et ipsa agmina sanctorum angelorum
expauescent in die aduentus eius. Quid ergo tunc
dicturi sumus? si in hoc tempore negligenter et se-
gniter vixerimus? Ipse enim nos patienter expe-
ctat. et omnes nos ad suum regnum inuitat. Rati-
onem enim exquirit a nobis. ut per hac negligē-
tia nostra. et dicet nobis. Propter vos incarna-
tus sum. propter vos in terris palam conuersatus
sum. propter vos flagellatus sum: propter vos
conspuitus sum. propter vos palmis in facie ver-
beratus sum. propter vos crucifixus sum. propter
vos suspensus sum in ligno. felle cibatus sum
et aceto potatus sum. ut vos sanctos et celestes effi-
ciam. Regnum meum donaui vobis. paradisum
meum apui vobis. Omnes vos fratres vocaui pa-
tri meo. vobis obtuli spiritum sanctum. vobis misi amplio-
ra horum omnium. Quid debui facere et non feci
vobis. Tamen ut saluemini. humilem voluntatem
vestram solummodo quesui. Non vos coegi. ne sa-
luti vestre causa necessitatis esset occasio. Dicite mihi

hi peccatores mortales atque possibiles secundum natu-
ram. quod passi estis propter me dominatore vestrum. cum
ego pro vobis impassibilis passus sum. Ecce
itaque preparatum est regnum et vita requiescit leticia in
lumine sempiterno. Preparata est etiam mors
pene. luctus et tenebre. Eligat unusquisque ut
propria voluntate voluerit. rectam viam incedat.

La. III. Occasione dicatorum conuocans nos
et instruens quomodo dominum adorare/laudare et obse-
crare debeamus.

Venite dilectis-
simi fratres adoremus et percidamus
eius et ploremus coram domino. qui fecit nos
dicentes ei. Dominator domine. hec omnia ut de-
sistinuisti pro nobis. nos autem peccatores spiritus te exa-
cerbauimus. et beneficiis tuis sumus ingrati. Tu
deus sine initio. natura incomprehensibilis. mi-
sericors et pius. complacuisti gratia tua per passionem
crucis peccatores saluos facere. qui te non nouerunt.
donas eis post indulgentiam delictorum etiam lu-
men scientie tue. Quid ergo retribuet genus huma-
num tibi inuisibili et benignissimo domino. Haz
cum impij essemus. non secundum naturam sed propria vo-
luntate. quasi per amatores hominum saluasti nos.
Sic iterum per negligentiam nostram peccatis incidi-
mus. tu autem semper idem et ipse es. et misericors et
miserator. terribilis et gloriosus conditor seculorum.
patienter ab initio sustinens pueritatem
nostram. donas nobis tempus penitentiae et remissionem
nem peccatorum ineffabiles miserationes tuas. quas
ostendisti filiis hominum. Uicte es domine deus noster a
charitate tua. a sanctis miserationibus tuis. ut per
crucem tuam totum mundum saluares. Nisi enim victus
fuisses charitate misericors christe. temetipsum
hostiam viuam et immaculatam nunquam per peccato-
res obrulisses. Hoc ipsum gratie tue doctus suus do-
minator domine. qui repleta est mens famuli tui mul-
titudine charitatis tue. Dulcedo enim tua iugiter
oblectat et confirmat me. et spiritus exacerborat
quod ad amaritudinem temetipsum produco. vo-
lens dulcedine tua iugiter perfrui. iesu vnigeni-
te splendor eterni patris. lumen habitans inaccessibi-
le. lumine incomprehensibile. Qui illuminasti
gratia tua vniuersum mundum. illumina qui in me est te-
nebrosum oculum meum. Tenebrarum enim et cecum. il-
lumina eum super miserationibus tuis. ut ne crassan-
te diabolo penitus obscuret. Assimilata est enim
mens nostra infirmissima domine. ligno plantato
quod spiritus indiget firmitate et illuminatione gratie tue
Verbum tuum domine aperuit oculos cecum. et videri nati

missusq; ad syloen statim post restitutionem oculorū carnaliū spiritales oculi ei⁹ ⁊ interio- res illuminati sunt. vt te summū saluatozē et medicū. sine metu aliq; deū deiq; filiū ⁊ p̄dica- ret ⁊ crederet. **I**llumina etiā n̄ros interiozes oculos dñator dñe. vt te iugit diligam⁹. tibi⁹ p̄fiteamur ex charitate magis quā necessita- te. ⁊ oēs volūtates tuas p̄ficere valeam⁹. **N**ā si p̄cul ē a nob̄ syloe q̄ missus ē ccc⁹. s̄ p̄ciosus calix sanguinis tui plen⁹ vita ⁊ lumine nob̄ in p̄mo ē. tāto p̄p̄inquo: q̄to q̄ accesserit fue- rit purior. **H**oc ḡ nob̄ restat misericors chri- ste. vt plenī ḡra ⁊ illuminationē scie tue. cū si- de ⁊ sanctificationē accedam⁹ ad calicē tuū: vt p̄ficiat nob̄ ad remissionē p̄ctorū. nō ad p̄su- sionē in die iudicij: qz q̄cūq; mysterijs tuis in dignus accesserit. suā aīam ip̄e p̄denat. nō se- castificans: vt celestē regē atq; immortalē spon- sum in sui pectoris purissimū suscipiat thala- mū. **N**ā aīa n̄ra. sp̄sa ē immortalis sp̄s. **C**o- pula aut̄ nuptiarū celestia sac̄a sunt: qz cū mā- ducam⁹ corp⁹ ei⁹ ⁊ sanguinē bibim⁹. ⁊ ip̄e in nob̄ ē. ⁊ nos in eo. **A**ttende ergo tibimet- ipsi frat. festina thalamū cordis tui iugit x̄ruti- bus exornare. vt mātionē cū b̄ndicto p̄se suo faciat ap̄d te: ⁊ tūc coraz angelis ⁊ arch̄angelis erit tibi laus ⁊ gloria ⁊ gloriatio. ⁊ cū maḡ ex- ultatiōe ⁊ gaudio igredier̄ in paradysum.

Ca. III. Ex h̄ q; de⁹ nihil p̄ter salutē no- strā q̄rit reuocās nos a negligētia ⁊ excitans ad vigilantia ⁊ exercitiū bonorū operū atq; dei dilectionē. **E**t hui⁹ occasiōe excellenter x̄- tūte charitatis cōmendans.

Quid enim pre-
ter salutē tuā o hō deus q̄rit a te?
Si aut̄ neglexer̄ ⁊ salu⁹ fieri nolu- eris. rectalq; dei vias nō ambulauer̄. nec mā- data ei⁹ custodier̄. temetip̄m inficis: ⁊ a cele- sti thalamo tu te expellis. **D**e⁹ sp̄s sc̄s sol⁹ si- ne p̄cto p̄p̄ te. p̄prio filio nō pepcit. ⁊ tu infe- lix tui nō miserer̄. **E**xpgiscere itaq; a somno tuo parūper. **M**iserā de api os tuū obse- cra ei⁹. proice abste onera p̄ctorū. **D**ra fre- quens sine cessatiōe lachrymas funde: molli- ciem aīe fuge. negligētiā execrare. maliciā nō ama. **A**ma x̄o māsuēdine dilige p̄tinēti- am: meditare psalmodiā. **F**estina ora frater donec tibi datū ē tps. **D**ilige dñm ex tota aīa- ruā: ⁊ sic ille dilexit te. **E**sto tēplū dei: ⁊ de⁹ ex- cellus habitabit in te. **A**īa em̄ h̄ns deū i se: tē- plū dei ē. **D**iuina etiā mysteria celebrant̄ i ea. **A**geli ⁊ arch̄ageli letant̄ ei: ⁊ frequent̄ eā visi-

tare festināt. qz habitāte deo i aīa. angeli festi- nāt honorare eā vtpote dei tēplū effectā. **B**e- atus vir q̄ deū ex toto corde dilexerit. ⁊ mun- dum istū ⁊ oīa q̄ in eo sunt tota x̄tute odit: vt te solū sc̄m possideat. p̄ciosaz margaritā ⁊ vi- te sue thesaurū. **S**i q̄s itaq; sincere diligit de- um. h̄ p̄satiō nō ē i fr̄is. s̄ iursū ē sp̄: vbi ⁊ aīa ei⁹ desiderat ⁊ mēs ē. vñ ⁊ dulcedinē sentit. et lumē accipit. ⁊ charitate dei p̄fruit. **V**ere em̄ dilectio dei: ḡra ⁊ dulcedie plena ē. **E**t b̄tūs q̄ gustauerit eā: nec ē exsatiat⁹ ab ea. **N**ā de dul- cedine charitat̄ dei: q̄s putas ē q̄ digne pos- sit exponere? **P**aulus ap̄ls q̄ gustauit ⁊ reple- tus ē ex ea clamat ⁊ dicit. **N**eq; altitudo neq; p̄fundū neq; ip̄a vita. neq; mors. neq; futura neq; āgeli. neq; p̄ncipat⁹. neq; p̄rātes. neq; creatura alia possit nos separe a charitate dei q̄ ē in christo iesu dño n̄ro. **I**gnis em̄ immortali- tat̄ ē charitas dei. sp̄s opat̄ i aīa. **Q**ui dilexe- rit eā illuminationē ḡram ⁊ x̄tute: sensum ei⁹ eleuat a fr̄is ad celū. vt oīa q̄ frena sunt odio habeat. ⁊ solū deū vite sue auctozē p̄tēp̄et et diligat. **S**z ⁊ sc̄oz aīe exēplo suo nos doceant qz de ip̄a charitate nihilomin⁹ sic ap̄ls gustaue- rūt. **N**olle vinculū ē charitas dei. ⁊ gladius vtriq; acut⁹. nō p̄t eā icidē. **S**empem tirā- ni sc̄oz martyriū mēbra secabāt. ⁊ charitatem dei q̄ i illis redū dabat secare nō poterāt. **M**ollissimū charitat̄ dei vinculū stupor ⁊ mi- raculi plenum qd̄ nec secare potuit nec solui. **B**is acut⁹ gladi⁹ illd̄ nō secuit: flagrās ignis nō soluit. **M**ēbra secabant. charitas nō seca- bāt. **L**ōburebant viscera: ⁊ vincula nō solue- bant. **D**emergebant itez i p̄fundū sc̄oz cor- pora: ⁊ charitas dei non potuit aliqñ mergi.

Quis putas nō amiret de h̄ vinculo charita- tis. **Q**uicūq; ḡ puro ⁊ sincero corde dilexerit talē charitatē h̄re p̄bat. **H**āc aut̄ charitatē de- dit de⁹ eccl̄ie sue: vt ip̄a semp exornet ⁊ polle- at. **H**ec charitas. pign⁹ dei i n̄ris aīab⁹ existit. **H**ec charitas colūne firmamētū ē diligētibus deū. **H**ec charitas vnigenitū dei filiū. ad nos de celis attraxit. **P**rop̄ h̄ac charitatē de⁹ hō fact⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē aīa sp̄sa christi effe- cta ē. ⁊ p̄ ea ip̄passibil⁹ passus ē. p̄p̄ h̄ac charita- tem padisus reseat⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē in corpore i carnar⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē iuisi- bilis visibil⁹ ē. **S**ine hac charitate si fuit aīa. nō placebit i ea de⁹. nec delectabit sup̄ ea. **Q**uis putas digne p̄t v̄l sufficit glorificare ⁊ collau- dare deū saluatozē. q̄ nob̄ tāta ḡra tribuit. p̄- p̄ter suam ineffabilem bonitatem.

Ca. V. Exponēs p̄siliū auctoris p̄sulētis

ut festinem⁹ digne p̄sari fm̄ dī volūtate / sol-
liciteq; p̄ salute nr̄a i oñib⁹ / ieiunijs vigilijs
z lachrymis nos exerceam⁹ : vt fiduciam h̄re
possim⁹ i illa fribili hora iudicij : p̄ctōres q̄ ad
cōpūctionē i citat⁹ : z ea de cā mltis p̄conijs cō-
punctionem extollentis.

Charissimi fr̄es
audite bonū p̄siliū pusillanimitat⁹
mee. Festinem⁹ sp̄ donec tps ha-
bem⁹ / p̄sari caste z sobrie z digne dō. vt sp̄s
scūs habitet i nob⁹ : z xp̄i charitas repleat nos
z volūtas ei⁹ p̄ oīa pficiat i nob⁹. Nō habeam⁹
aliā solitudinē dilectissimi fr̄es : nisi hāc solū-
mō / ql̄r aīa nr̄a iueniat i illo lumie cū oībus
scīs. Nō colligem⁹ / nec vinciā⁹ eā i frenis ne-
gocijs. nec sollicitudinib⁹ possessionū z pecu-
nariū. s̄ exornem⁹ oñib⁹ z ieiunijs. vigilijs
z lachrymis. vt iueniat q̄tulacūq; fiduciā in
hora illa fribili z tremēda. cū oēs aīe cū timo-
re z tremore assistūt : cū electi a p̄ctōrib⁹ sep̄at⁹
cū statūt oues a dextris / z hedi a sinistris. Cre-
dite mibi fr̄es mei. q̄ i p̄rio eaduent⁹ dñi. in q̄
reddet vnicuiq; fm̄ opa sua. Scīs q̄dē z ele-
ctis suis requiē z leticiā : p̄ctōrib⁹ x̄o z q̄ eū ex-
acerbauert / supplicia z tor̄mēta. Bt̄is hō q̄ i-
uenerit fiduciā i hora illa : z q̄ audierit bt̄az vo-
cē illā. venite b̄ndicti p̄ris mei. p̄cipite regnū
q̄d vob̄ pat̄i ē ab origine mūdi. Tūciust⁹ cuz
sei lumie viderit i illa ienarrabili gl̄ia : inf̄ se
meritos singuli obstupef̄cēt z dicēt. Putas ip̄
se ego sū? Et quō huic gl̄ie dign⁹ iuet⁹ sū? An-
geli etiā accedētes cū gaudio magno ad scōs
enarrāt eis p̄saratōez eoz imaculatā / p̄rinētiā
vigilias. oñones. volūtariā paup̄ratē : q̄d solū
mercati sūt. Hodie labor est i institutionis nr̄e
fr̄es charissimi : z magna ē req̄es. Paruo tpe
ē afflictio p̄tinētiē. z retributio ei⁹. i. delicie pa-
radisi / z exultatio z leticia i seclm̄ sc̄li p̄manet.
Quicūq; sibi p̄sci⁹ ē q̄d peccauerit dō. z p̄ ne-
gligētiā suā z volūtate peccauerit. donec tps
ē ex affectu lachrymas fundat / z iugit̄ defleat.
Per lachrymas z remissionē p̄ctōz. z leticiā
cordis iueniet. Possideat z cōpūctionē cor-
dis. lauet p̄ singulas noctes lectū corpis sui.
Putat⁹ ne h̄ctis expiētiā lachrymaz dilectissi-
mi fr̄es. Putat⁹ ne illūinat⁹ ē aliq̄sv̄m ab illa
gr̄a cōpūctōis. q̄ fm̄ deū ē. Credite mibi fr̄es
nō ē i fr̄i dulci⁹ sup̄ gr̄a lachrymaz. Si q̄s i oñe
ne sua deū p̄replat⁹ ē / illū sp̄ desiderās. lachry-
marū dulce die satiat⁹ ē. z hm̄i eleuat⁹ ē a ter-
ris. tor⁹ extra corp⁹ i celo ē. Et q̄d dico ē cor-
pus. Tor⁹ celest⁹ ē z si iuenit p̄sario ei⁹ i fr̄is

hm̄i cū deo loq̄t⁹ : i xp̄o illūinat⁹. i scōspū sc̄ifi-
cat. Gr̄ade miraculū. vt hō fra z cinis : in sua
purissima oñone cū dō fabulet⁹. Bt̄is hō q̄ h̄z
cōpūctionē iugit̄ fm̄ deū. Cōpūctio fr̄es. sani-
nitas aīe ē. illūinatio mēt̄is. Cōpūctio fr̄es. re-
missionē delictōz nob̄ p̄q̄rit. Cōpūctio fr̄es ie-
sumynigenitū facit i nob̄ h̄tare. cū eū deside-
ram⁹ z q̄rim⁹. Volo vob̄ fr̄es enarrare potē-
tiā lachrymaz. Anna p̄ lachrymas a dō samu-
elē p̄pham accepit : ad s̄blimitatē z gl̄iationē
aīe sue. Pulier⁹ etiā peccatric⁹ b̄bita i domo
simōis a xp̄o dñō dimissa sūt : q̄ lachrymis pes-
des ei⁹ rigabat. z crine tergebāt. Gr̄adis x̄t⁹ ē
lachrymaz. mltūq; p̄ualēt lachryme fm̄ deū.
Fiduciā dñi sp̄ acq̄rūt lachryme. sordidas co-
gitatiōes expellūt : nec p̄rimare eas p̄mittūt
aīe cōpūctionē cordis h̄nti. Quid bt̄itudine
p̄t hac eē s̄blimū⁹ : q̄ cū ip̄m deū aīa i oñone p̄-
p̄ia p̄replat⁹. Hā cū eū desiderat ei⁹ sp̄ famu-
lat⁹. thesaur⁹ i deficiēs ē cōpūctio cordis. Sau-
dio ieffabili exultat aīa : q̄ h̄z cōpūctionē cor-
dis. Cōpūctionē x̄o dico si vni⁹ diei : s̄ q̄ dieb⁹
z noctib⁹ puritate aīe tāq; fons exuberat / et
abūdat. Fōs em̄ purissim⁹ ē cōpūctio cordis
irrigās sp̄ plātaria fructifera aīe. Plātaria at
fructifera dico x̄tutes aīe. gr̄am p̄nie. et opa
bona q̄ assidue lachrymis irrigāt⁹ : z fructū as-
ferūt bonū z vtilē. Sp̄ ḡscē plātardes tue irri-
gent⁹ a te. p̄b̄ndictionē gr̄a dñi. Qd̄ cū fuit fa-
ctū crescēt q̄tidie : z fructū dabūt in tpe suo.

La. VI. Inducēs auctore negligētiā z mi-
seriā suā p̄fiterē : aliosq; ne ip̄m imitē aūtētē :
z vt dñm. p̄ se ozēt de p̄cātē : atq; cū gr̄arū actio-
ne librum hunc concludēt.

Nergo imitator
mei existas p̄ctōr⁹ z desidiōs : sp̄ dicē-
tis z nūq; faciēt⁹. Pollicia em̄ plen⁹
sūt negligētiā coopt⁹. si h̄ns cordis cōpūctio-
nē. nec purissimā oñonē. Aḡsco aut̄ meip̄m sp̄
p̄ctōrē / sp̄ timētē futurū iudiciū. nullā excusa-
tionē p̄ negligētiā h̄ntē. Obsecro vos fr̄es ca-
rissimi / q̄ deū timet⁹ : z sp̄ q̄ illi placita sūt faciēt⁹
vt ozetis p̄ me exiguo z pusillo. vt veniat sup̄
me celest⁹ gr̄a. z saluet aīa mea. atq; iueniam
miam i die illa fribili. q̄n veniet dñs reddere
unicuiq; f̄z opa ei⁹. Et ha misēdō bo nr̄o. z imoz-
tali / q̄ os nr̄m apuit p̄ gr̄a ad meditādū x̄bz
iudicij ei⁹. z dilectiōis atq; cōpūctiōis q̄ sunt
edificia aīe. firmamētū cordis. mēt̄is illūinatio.
vt oīs aīa q̄ h̄ meditat⁹ th̄as ad vitā etnā. amē
Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi.
Liber de die iudicij feliciter explici.

Tabula

Sancti viri et sub-

limis ingenij acumine vigentis. **E**ffrem diaconi. Librorum per capitula distinctio ordinata. cum eorum que in ipsis continentur summaria expositione.

Liber primus de compunctione cordis per xiiij. capitula distinctus est.

Capitulum I. Premittit placitum auctoris. panem sue institutionisque patrum suorum vulneribus. cum eiusdem institutionis descriptione. et accusatione. atque reprehensione vite et institutionis sue. fratrumque suorum.

Ca. II. Accusat duriciam cordis nostri. tarditatemque nostram ad compunctionem. peruersionem et penitentiam. cum exhortatione ad hominem agendam. et doctrina quomodo agi debeant. exemplo patrum confirmans. et ad aliorum imitationem nos puocans.

Ca. III. Exhortatur nos ad mundificationem. tam propter celestia bona nobis promissa. quam propter cauenda pericula diei iudicii. improuisse superuenientis. quemadmodum in diebus. **N**oe contigit timorem ex scripturarum completionem exaggerans.

Ca. IIII. Persuasive concludit ut volens saluari. properet et festinet. pulcherrimas ad hoc inducens similitudines. comparationes atque rationes. cum in cussione timoris. propter carnales passiones et vitia nostra. subiungens tandem doctrinam qua cogitationes cordis agnoscere possint.

Ca. V. Excludit errorem. ne quis putet passiones supradictas esse naturales. ostenditque ex comparatione libere voluntatis ad agricolam. quomodo circa hominum passiones voluntas inserat aliquando virtutes optimas. aliquando consuetudines pessimas. quomodo etiam diuinas scripturas habeat. pro consiliatoribus. quos si deserendo oberrauerit. et penitens ad legistatorem recurrerit. cum pietate suscipiatur.

Ca. VI. Occasionem praetorum gratias agit. commendatque diuinam clementiam. benignitatem. et misericordiam. cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum. ut ad eius dilectionem nos puocet.

Ca. VII. Acriter increpat eos ignauia qui huic seculo renunciauerunt. et tamen carnalia et terrena requirunt. multis eos commones. exhortans et terrens rationibus exemplis atque periculis. ut ad compunctionem et penitentiam incitent.

Ca. VIII. Inducit ex superiorum recordationem compunctionem et querelam auctoris misericordiam suam confiteris. et misericordiam dei. fratrumque suorum preces implorantis. sollicitudinemque carnalem

dissuadetis. et ad negotiationem spiritalem atque vite et negotiorum nostrorum rationem per singulos dies faciendam exhortantis.

Ca. IX. Exhortatur ut tribulationes mundi patienter tolerant. et ne spes in temporalibus. sed in domini amoris hominum benignitate ponatur. quod cuncta bona largitur. et laborantes mercede non fraudat. pro hoc puocans nos ad vigilantiam. ut adueniente sponso et alijs in regnum susceptis. nos excludamur. et postea negligentiam nostram frustra desileamus. docetque quomodo dominum inuocare debeamus. et perfectos viros imitari. corpus ad carnalia non assuescere. discretionem nihilominus circa eius castigationem obfatuere. amonens tandem vniquemque ita debere incipere. ut possit inceptum perficere.

Ca. X. Veros et perfectos monachos commendat. et ad certamen puocat. pigros per aptam similitudinem confutat. ostenditque ex comparatione monachi ad militem. quem segnis et negligens a diabolo vincat. vigilans vero per gratiam dei adiuuetur. occasione cuius tandem diuinam gratiam plurimum commendat.

Ca. XI. Inducit inuitationem auctoris auxilium spondentis. et ad ablutionem vitiorum persuadentis. et ut ad ipsum inclinent inuitati. exprobat se consiliatorem. prestantis et offerentis. consulentisque ut ad perfectam singularemque pudicitiam virtutem se preparare festinent. quam excellenter commendans. pulchras inducit similitudines. tandem eos desens. qui illam habuerunt et perdidit.

Ca. XII. Dكتور occasione exhortatur eum qui praetam pudicitiae et castitatis virtutem habet. ne illam amittat tradendo se in vincula inimici. idoneum exemplum adducens. atque demonstrans. quomodo hec virtus liberari possit. ita ut nihil ei nocere valeat.

Ca. XIII. In persona auctoris glorificat et magnificat dominum amatorem hominum. multisque deuotionis deprecationibus benignitatem eius. pro mentis illuminatione vulnerum suorum sanatione. ac gratie collatione interpellat.

Sancti Effrem Liber secundus de compunctione in. V. capitula diuiditur.

Capitulum I. Inuitat nos ad compunctionem. et docet quomodo ad illam perueniat. prohibetque negligentiam ac pusillanimitatem. et exhortatur ut dominum inuocemus. fiducialiterque ei seruiamus. corda nostra sanctificemus. nobis inuicem ignoscamus. atque de perfectione nostra non presumamus. pulchre tandem monachum agro seminato compans.

Tabula

Ca. II. Excitat nos ad vigilantiam in belli certamine infirmitatēq; nram consolatur ex virtute dñi q̄ ē agonista nri: atq; exhortatur ad mutuū adiutoriu. vt sic in vnū inuicē pspirātes/ aduersariū nrm pfudam⁹ ac supem⁹ / et deum honorificemus. Et ob h̄ cōmēdat multitudinem monachorū simul deo militantiū / multis rebus tam multitudinem monachorū q̄ singulos monachos compando.

Ca. III. Exhortatur ad temptationes sustinendas et inducens ea in q̄bus consistit gloriatio monachi: docet q̄uo is q̄ virtus poccupatus est pulsare debeat ad ostium dñi: qui non deerit/ si pulsans pstitit/ sed misericorditer subuenit.

Ca. IIII. Beatificat digne deo militātes et coronā eterne beatitudinis pmerētes. excludensq; negligentiu excusationez/ et pluribus eos rōnibus terrenis/ ad vigilantiam et compunctionem prouocat.

Ca. V. Quadet occasione dictorū vt impotune deū depcemur q̄tenus nos liberet a futuris malis et regni sui picipes faciat/ plures adducēs cōpuncti cordis obsecratiōes/ petitiones atq; supplicatiōes q̄b⁹ exorandus est dominus.

Sancti Effrem Li.

ber de Iudicio dei/ et resurrectione. de regno celoz et de mūdicia anime. V. cōtinet capla.

Ca. I. Exhortatur nos/ vt mētes nras pparemus et emūdemus insistamusq; vt celestia sapiamus et eterna sectemur. ad illas q̄ pmissiōes tendamus de q̄bus omnes sancti suspirauerunt iudiciū diē expectātes. conditiones illius diei atq; iudiciū exponens.

Ca. II. Exrememoratiōe diei iudiciū excitat nos ad vigilantia et ad imitationem scōrū patrū/ vt a p̄families xpo dño in eternam mansionē recipi mereamur/ multas illi⁹ mansionis conditiones exponens.

Ca. III. Exhortatur nos ad pparationē illi⁹ terribilis examinis/ in q̄ oēs actus nri/ cogitationes eloquia arguent. vt etiā ideo tpalia et terrena atq; trāsitoria nō queram⁹. sed intuitum nrm ad scōs deflectam⁹. q̄ propter celestis patrie desideriu p̄ma sunt p̄pessi. quos si imitati fuerim⁹/ cū ipis q̄ cōregnabimus.

Ca. IIII. Prouocat nos ex dictis vt festinemus ne ab illis etnis bonis excludamur. et ne sempiterna picula incidamus/ si negligētes fuerimus/ occasione illi⁹ tandē multa picula

et supplicia damnatorum explicans.

Ca. V. Inducit auctore miserā suā deplo rantem/ fratresq; suos rogantem. vt orent et pro eo et seipsis/ q̄tenus futura illa mala effugere possint/ celestiaq; gaudia consequi. que breuiter et sūmatim cōmemorat.

Sancti Effrem Li.

ber de Beatitudine aīe per. iij. distinguit ca.

Ca. I. Multos in diuersis xtutib⁹ et bonis exercitijs se occupātes/ beatos p̄dicat. negligentēs ex metuenda mortis hora et egressu anime de corpore pterret.

Ca. II. Causa p̄dictorū nos exhortatur ad odium mundi et dilectionē christi. obsecrāsq; vt intente dño seruiamus et nō mundo q̄ plenus est laqueis mortis. vt etiā ob id anias nostras ornemus pennis sancte conuersationis/ quibus possimus laqueos istos in quorū medio ambulamus vitare. excitans nos post hec ad vigilantia/ spem longe vite penitus excludens.

Ca. III. Propter prememorata piculosaq; tpa ventura/ ac etiā p̄sentia mala que quotidie crescunt et in peius proficiunt/ amonet vt diem mortis atq; iudiciū futurum sempaſ oculos habeamus/ ostēdit quoq; quis illa effugere possit. et qua de causa multi in ea incidunt. negligentia nram rephendens/ multisq; argumentis diligentia suadens et ad sollicitudinem incitans.

Ca. IIII. Ex eo q̄ iam hora diei vndecima est/ et vic nre cursus longissimus/ incutit nobis timorē et ad vigilantia excitat/ de effugatione etiā et expulsiōe charitatis nos accusat. docetq; quid agere debeat qui celestis eē desiderat. et pulchrā ad hoc adaptat similitudinem.

Sancti Effrem Li.

ber de penitentia. V. cōphendit capitula.

Ca. I. Ex pietate dñi nostri iesu christi qui de sinu patris descendit vt peccatores ad penitentiam vocaret et male habentes sanaret multis rationibus incitat sauciatū peccatorē vt pro vulnerum suorum sanatione ad medicum benignissimum et promptissimum festinanter accedat. qui propter multā suā bonitatem statim inuenitur ab inquirentib⁹ se.

Ca. II. Ex cōmemoratione charitatis benignitatis et misericordie dei/ diligenter nos exhortatur/ vt in hoc seculo penitentia agere

Tabula

conemur/ eo q̄ in alio seculo quod omnibus malis repletum est. fructuosa penitentia agi nō potest.

La. III. Superiorum exhortationum causam exponit iterūq; suadet vt transitoriū vanūq; hoc seculum/ & que in eo sunt contemnamus quēadmodum multi sancti & iusti fecerunt/ qui nunc paradisi delicijs fruuntur/ cōfutans ex hoc illorum errorem qui huic seculo vano & illis que in eo sunt adherent: & multipliciter ipis timorem incutiens.

La. III. Ex recordatione predictorum ad huc amplius peccatorem perterret & amonet vt quādiu tempus hīc dat ad beatitudinem dei percipiendam se parat ostenditq; ob hoc quid diuina beatitudine digni sint: & mercedē atq; gaudia illorū exponit.

La. V. Inducit auctorem ob timorem sup̄ memoratorum conquerentem & semetipsū deplorantem/ deumq; obsecrantem vt in hora aduentus eius nō indign⁹ inueniatur: ne auditurus sit formidandam illam sententiaꝝ discede a me operarie iniquitatis. nescio q̄ sis. sed vt gratia miserationis sue ipsum saluet & in paradysum deliciarum inducat.

Sancti Effrem Li.

ber de luctamine spiritali p. III. capla diuisus ē
Caplin. I. Ex celestibus & eternis bonis luctatoribus & victoribus promissis prouocat nos ad certamen spiritale/ docet etiā q̄b⁹ armis indui debeat is qui victor cupit existere: & que fugere eum oporteat/ ne armis spoliē ac maxime dissuadet vinum & ebrietatem/ p̄ que ipsa anima templum dei existens polluit subiungit quoq; mala que inde sequunt.

La. II. Ut imitatores simus sanctorū patrum qui purissimum dei templum extiterūt nos obsecrat/ vtq; p̄cipue exempla illorum sectemur. In ieiunio/ oratione ac ceteris hmoi cohortatur/ que etiam in orationibus cauenda & que seruāda sint aperit. Sollicitudines preterea hui⁹ mundi/ negligentiam atq; desidiam dissuadet & ad p̄parationē vt celesteregnum ad quod inuitamur possideamus nos incitat.

La. III. Ex multis que benign⁹ dñs noster pro nobis fecit vt ipsum quereremus/ excludit omnem excusationem negligentie nostre & post monita saluberrima. monachis & disci-

pulis christi congrua ad eius nos imitationē stimulat/ cōmemoratissq; iterum pluribus q̄ pro nobis fecit atq; perpessus est/ laudes ipi in persona auctoris refert & exorat vt post cōpunctionem & sanctimoniam in requiem paradisi suscipiat.

Sancti Effrem Li.

ber de die Iudicii. VI.

Caplin. I. Inducit Sanctū Effrem exhortantē & obsecrantem omnem sollicitudinē a nobis prouiciens/ ex eo q̄ nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta & bona opera que hinc detulerimus nobiscum Terrorem quoq; nobis incutentē ppter manifestationē coram iudice omnium que hic oculta sunt. quod apta similitudine declarat.

La. II. Arguit negligentia nostram & ostēdit quō iudex rationem pro hac negligentia exquiret improprians nobis omnia que pertulit vel fecit pro nobis.

La. III. Occasione dictorum conuocat nos & instruit quō dominū adorare/ laudare & obsecrare debeamus.

La. III. Ex hoc q̄ deus nihil preter salutē nostram querit/ reuocat nos a negligentia & excitat ad vigilantia & exercitium bonorum operum atq; dei dilectionē. & huius occasiōe excellenter virtutem charitatis cōmēdat.

La. V. Exponit consilium auctoris confulentis vt festinemus digne conuersari sm dei voluntatem/ sollicitēq; p̄ salute nostra in orationib⁹/ ieiunijs. vigilijs & lachrymis nos exerceamus/ vt fiduciam habere possimus in illa terribili hora iudicii. peccatores quoq; ad compunctionem incitatis. & ea de causa multis preconijs compunctionem extollentis.

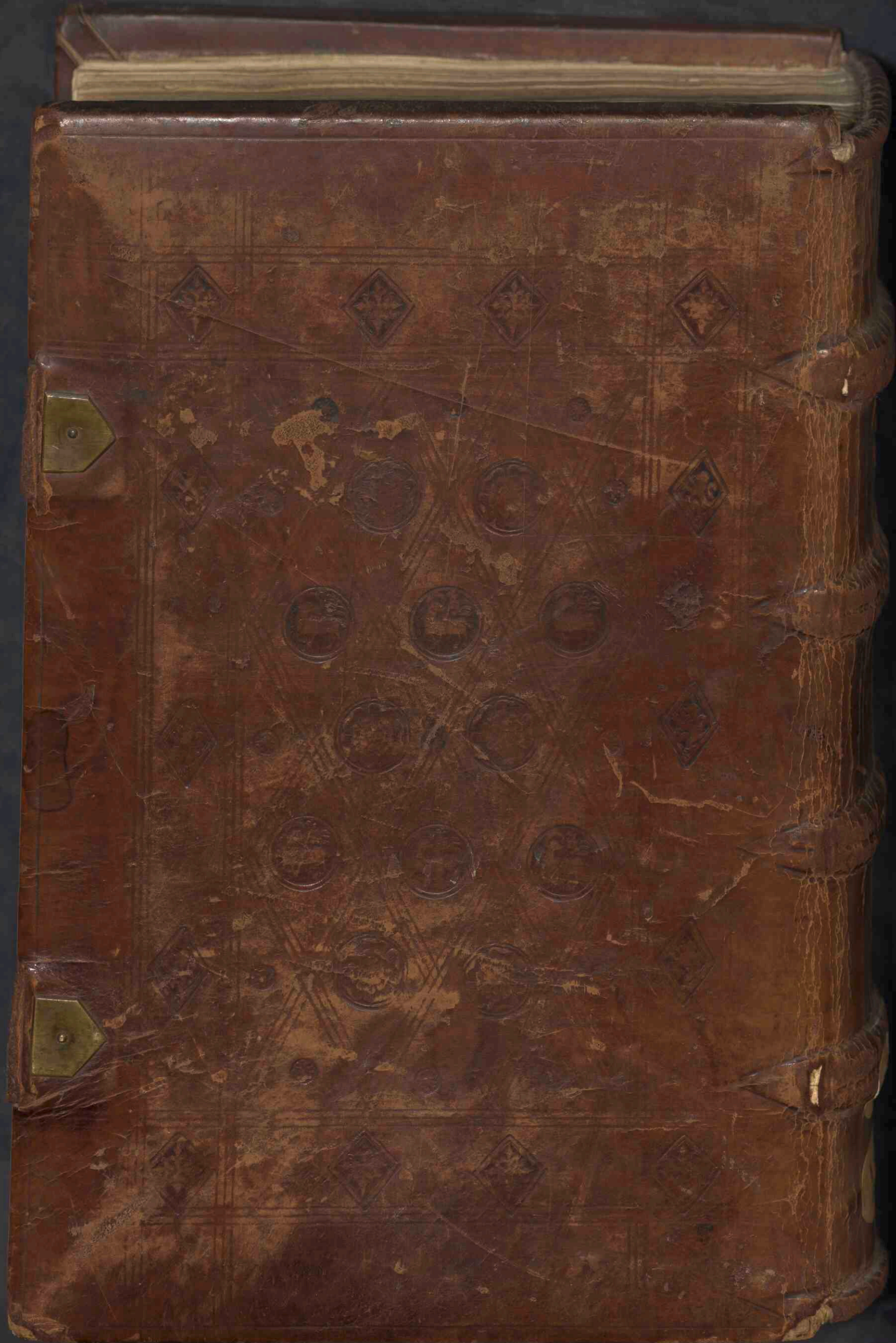
La. VI. Inducit auctorem negligentiam & miseriam suam confitentem/ aliosq; ne ipsum imitentur auertentem & vt dominum p̄ se orent deprecantem atq; cum gratiarū actione librum hunc concludentem.

**Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi
Liber de die Iudicii feliciter explicat.**

A 1657571

51453

2975—2979.



cm

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

